

Bartholomeos'un halefinin karanlık ilişkileri

ABD Başkanı Trump'a Türkiye'yi şikayet eden Elpidophoros'a göre Ankara'nın aldığı kararlar Rus Ortodoks Kilisesi'nin ve Moskova'nın işine geliyor. Fener'i Ukrayna konusu da dahil, zayıflatıyor

ELPIDOPHOROS, Trump'tan Erdoğan'a azami baskı yapmasını ve Ankara'ya yaptırım uygulanmasını da talep etti. Bunu yapması durumunda Trump'ın oyunu artıracaklarını belirten Başpiskopos, Amerikan yönetiminden Türkiye'ye karşı Yunanistan ve Güney

Kıbrıs'ı desteklemesini de istedi. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Elpidophoros, Trump'a halefi olduğu Fener Patriği Bartholomeos'un 'baskı altında' tutulduğunu ve Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı eleştiremediğini aktardı.

MEHMET PERİNÇEK'in yazısı 8'de

Fener Rum Patrikhanesi'nin Amerika Başpiskoposu Elpidophoros, ABD Başkanı Donald Trump ve Başkan Yardımcısı Mike Pence ile Ayasofya'nın açılışından bir gün önce Beyaz Saray'da görüştü.

SÖZDE DOĞU TÜRKİSTAN SÜRGÜN HÜKÜMETİ BAŞKANI SALİH HUDAYAR AÇIKÇA YAZMIŞ:

Ortadoğu'da Kürtler Orta Asya'da Uygurlar...

Hudayar'ın 2017'de Oklohoma Üniversitesi'ne sunduğu metin dikkat çekici: ABD, Orta Asya ve Asya-Pasifik'teki çıkarlarını uzun vadede korumak için tıpkı Ortadoğu'daki Kürtler gibi Uygurları da kullanabilir

ÇİN'in Sincang Uygur Özerk Bölgesi'nde doğan Salih Hudayar, Haziran 2000'de ailesiyle ABD'ye kaçtı. "Doğu Türkistan Ulusal Uyanış Hareketi"ni kuran Hudayar, 11 Kasım 2019'da "Doğu Türkistan Sürgün Hükümeti"nin Başbakanı seçildiğini duyurdu. ABD askeri programına da bir dönem kaydolun Hudayar, üniversitedeki tezinde, Uygurların ulusal özelemlerini değerlendirmenin Avrasya'daki Amerikan Büyük Stratejisinin çıkarına olduğunu iddia etti. » ARDA TUNÇEL'in yazısı 14'te

Aydınlık

VATAN
EMEK
NAMUS

KURULUŞ: 1921

17 AĞUSTOS 2020, PAZARTESİ

2.5 TL

TBMM Başkanı Mustafa Şentop'tan Joe Biden'a sert cevap:

ABD Başkan adayı Jeo Biden'ın Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı indirmek için muhalefet partilerini örgütleyeceklerini söylemesine tepkiler büyüyor. En sert açıklama Şentop'tan geldi: MİLLETİMİZ 'OUR BOYS'LARA 15 TEMMUZ'DA DERSİNİ VERDİ

OUR BOYS HAVE DONE IT!

BAŞLIKTAKİ söz, 12 Eylül 1980 darbesinin ABD makamlarınca nasıl değerlendirildiğini gösteren çarpıcı bir anlatımdır. Gazeteci Mehmet alı Bırand'ın 12 Eylül Saat 4:00 adlı kitabında yer alan bu bilgiye göre, CIA'nın eski Türkiye İstasyon Şefi ve dönemin ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Türkiye Masası sorumlusu Paul Henze'yi arayan CIA görevlisi, Türkiye'deki darbeyi "Paul, senin çocuklar sonunda becerdi (Paul, your boys have finally done it)" diye haber vermiştir. 10'da

EMİR VERME GÜNLERİ GERİDE KALDI

TBMM Başkanı Mustafa Şentop, "Bidenlar 'Our boys' dedikleriyle hiç seçim kazanamamıştır; sadece darbe yaptırmıştır. Türkiye dışmanlığı daima kaybettirir" dedi. Cumhurbaşkanı Sözcüsü İbrahim Kalın, Türkiye'ye emir verme günlerinin geride kaldığını, bunu deneylerin bedel ödeyeceğini söyledi. AK Parti Sözcüsü Ömer Çelik de "Yabancı müdahale peşindeki her virüse karşı siyasi dezenfektanlarımız yüzde yüz etkilidir" diye konuştu.

'MİLLİ ÇİZGİYİ HEDEF ALIYORLAR'

BIDEN'a yalnızca iktidar değil, diğer partilerden de sert eleştiriler geldi. MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli, Biden'ın sözlerinin dışmanlık olarak değerlendirilmesi gerektiğini belirtti. Bahçeli, "Bu alçak bir plandır. Cevapsız kalmaz" dedi. Vatan Partisi Genel Sekreteri Utku Reyhan da, Biden'ın Rand Corporation Raporu'ndaki stratejiyi başkan seçilirse uygulayacağını belirtti, Türkiye'nin milli çizgisini ve üretim devrimi yolundaki azmini kirayacaklarını vurguladı. 10'da

ABD himayesinde muhalefet!

BİZLER aylardır, ABD'nin Türkiye'de muhalefeti örgütlemesine dikkat çekiyoruz. Bazı dostlar uyarılarımızı abartılı buldu. Rand Corporation Raporu bile onları ikna etmedi. Fakat ana muhalefet partisinin kurultayında ve sonrasında yaşananların sırrı da anlaşıldı.

İSMET ÖZÇELİK'in yazısı 10'da

Biden'a değil Erdoğan'a kızdılar

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Biden'ın açıklamalarının 8 ay sonra gündeme getirilmesini eleştirdi. Kılıçdaroğlu, "Yedi ay önce yapılan açıklama ortada dururken bu ülkenin Cumhurbaşkanı kimdi" dedi. CHP Sözcüsü Faik Öztürk da Biden'ın Erdoğan'ın değişimine su taşıdığını ileri sürdü. Ahmet Davutoğlu ve Ali Babacan ise zayıf tepki verdi. 10'da

EMEKLİ BÜYÜKELÇİ ONUR ÖYMEN: Mandacıları halk benimsemez!

HABERİ 10'da

YUNANISTAN'IN BASKI YAPTIĞI TÜRKLER:

Libya anlaşmasıyla zorbalıkları arttı

YUNANISTAN'ın İskeçe'deki Gökçepınar köyünde silahlı tatbikat yapması ve okulları kapatması Türklerde endişe yarattı. Trakya Türkleri Derneği Başkanı Av. Necmettin Hüseyin, üzerindeki baskının Libya anlaşmasından sonra daha

da arttığını söyledi. Hüseyin, sorunların diplomatik yollardan çözülmesi gerektiğini ifade etti. Batı Trakya Türkleri de, Yunanistan'a girmekte zorluk yaşadıklarını belirtiyor.

» SİLA KEMAL'ın haberi 9'da

TARTIŞMA DEVAM EDİYOR 'Son yılların hikayesi' nereden güç alıyor?

TEORİ

İBRAHİM Kalın'ın "Artık kendi hikâyemizi yazma zamanıdır" sözleri üzerine Teori Yazı Kurulu'ndaki tartışmaları aktarmaya devam ediyoruz: İlk işaretler Türk Ordusu'nun ABD'ye direnmesiyle gelir. Sonra 28 Şubat'ta ABD vatandaşı Çiller tasfiye edilir. Sonrası ABD'nin karşı hamlesi Ergenekon, Silivri direnişimiz, Türk Ordusu'nun özgürleşmesi, Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı, Barış Pınarı... En son Akdeniz'deki hamleler... 2'de

Masallar ve imzalar » ÖZGÜR BURSALI yazdı 2'de

17 AĞUSTOS'UN 21. YILI: DEPREME HAZIR MIYIZ?

VOLKAN GÜNGÖR'ün haberi 11'de

Pozitifler izole şekilde gönderilmeli

Prof. Dr. Ceyhan testleri pozitif çıkan hastaların toplumdan izole edilmesi ve evlerine dolmuş ve otobüsle gönderilmemesi gerektiğini belirtti. Ceyhan, eylül ayında yaşanabilecek vaka artışlarına karşı evden çalışma sisteminin geliştirilmesini önerdi. 4'te

Atatürk'ün tam bağımsızlık ilkesi hayatidir

OKTAY EKŞİ yorumluyor SAYFA 2

YILDIRIM KOÇ Bir zamanlar Sümerbank vardı

MELİH BAŞ İşletmelerde kültür: FastCompanyCulture100

CENGİZ ÇAKIR Orman yangınları

ATILLA ÖZALP Erkek egemenliğine karşı 12 kadın sporcu

Kuşak Yol İnisiyatifi ve Beyrut limanında patlama

Atlantik-Avrasya güçlerinin oluşturduğu saflaşma son bir yıldır Doğu Akdeniz'de bir hesaplaşma içinde. Beyrut'ta yaşanan patlamayı bu saflaşmadan ayrı düşünemeyiz.

» ALI RIZA TAŞDELENİN YAZISI 14'TE

'ENGEL-SİZ' KÖŞEMİZDE BU HAFTA:

Muğla Belediyesi'nden engelli projeleri

BELEDİYE engelli nakil araçları, engelli ailelerinin çocuklarını teslim edebileceği Kısa Mola Merkezleri, engelsiz plajlar, "Sessizliğime Ses Ol" ve "Engelsiz İziciler" gibi projelerle diğer belediyelere örnek oluyolar. **BÜLENT İNCE'nin yazısı 4'te**

Atatürk Devrimi, Batılılaşma ile çağdaşlaşma arasındaki farkı çok kalın çizgilerle ayırmıştı. 'Muasır medeniyetler seviyesine ulaşma' hedefi, Brüksel'e, Kopenhag'a ulaşma, ya da AB kapılarında 'Batılılaşma' hedefi değildi. Tersine, 'Hayatta en hakiki mürşit bilimidir' perspektifi, 'İlim Çin'de dahi olsa gidip alınız' felsefesinin Kemalist Devrim'deki yansımasıdır

ÖZGÜR BURSALI / Vatan Partisi Öncü Gençlik Genel Başkanı

LİSE yıllarında, felsefe dersindeyiz. Öğretmenimiz tahtaya, yan yana iki şiir yazdı. Bir tanesinin altına “Bir Şizofren,” diğer şiirinin altına ise Edip Cansever imzasını koydu. Sonra bize dönüp tahtadaki iki ayrı dörtlüğü okumamızı söyledi. Bir süre sonra, hangi şiiri beğendiğimizi oylamaya sundu. Sınıfın ezici çoğunluğu Edip Cansever imzalı şiiri beğenirken, şiire meraklı ben ve birkaç arkadaşım, “Bir Şizofren’in” şiirini beğenmiştik. Oylamanın ardından, öğretmenimiz aslında durumun yazdığından farklı olduğunu, imzaların yer değiştirdiğini, şizofren kişiye ait olan şiirin Cansever’e, Cansever’e ait olduğunu yazdığı şiirin de şizofren kişiye ait olduğunu söyledi. Sn. İbrahim Kalın’ın attığı tivit sonrası tartışmaları görünce, birden bu lise anısı gözümde canlandı. Tüm güzelliğine rağmen “Şizofren’in” imzası tercih edilememişti. İki dörtlük arasındaki nitelik açısından da bir uçurum vardı. Öğretmenimizin yöntemi, sınıfımızın konuya yaklaşım biçimi, beğeni ölçütleri, muhakeme yetenekleri, ezberci ve şabloncu tutumuyla ilgili hepimizde çarpıcı bir etki uyandırmıştı. Bugün de kurulan cümlelerin içeriğini tartışmadan, pratik bağlantılarını gözetmeden, öznél, dogmatik, kafalara kazınan köklü semalarla açıklamayı değerlendiren köşe yazarlarımız, şairlerimiz, aydınlarımız bana lise yıllarındaki sınıfımızın halini hatırlattı.

Oysa, tartışmanın da merkezine oturan, Kalın’ı da hararetle eleştiren aydınlarımızın hassasiyetle üzerinde durdukları Aydınlanma’nın anahtar cümlesi “sapere aude,” yani “düşünmeye cesaret et” değil miydi? Türk aydınının, motivasyonunu, varoluşunu, iddialarını, bilimsel ölçütleri ve pratiği rafa kaldırarak, salt bir “karşıtlık üretme” biçimine indirilmesi de bugün sık görülen köklü bir sorun.

HIKAYENİN 'SUFLÖRLERİ'

Sn. İbrahim Kalın’ın yüz elli yıl diye çerçevediği, ancak TV programında, iki yüz

yıla kadar da uzatılabilir dediği süreç, her açıdan dikkatle incelenmelidir. Siyasal tarihimize açısından bir kırılma süreci olan Tanzimat, 1838 İngiliz Ticaret Sözleşmesi’yle başlar, 1876’da Birinci Meşrutiyet’e çarparak sendeler. Ancak Tanzimat’a karşı bu direniş çok kısa sürer, 1877 Rus Savaşı bahane edilir, Kanuni Esasi rafa kaldırılır ve Tanzimat sürecine yeniden dönülür. Bu süreç, dış ticaret çağındaki kapitalist devletlerin, Osmanlı’yı sömürgeleştirme, toplumu da “Batılaştırma” ya da “modernleştirme” sürecidir. Sn. Serhan Bolluk’un da hatırlattığı üzere Sadri’lerin “Von Sadristayn” olduğu bunalımdır. Yine Rakım Efendilerin karşısında Felatun Beylerin keyif sürdüğü, alafrangalığın, çürümenin, Batılılaşma zehrinin toplumu tahrip ettiği yıllardır. Bugün kavram olarak “modernite” de Tanzimat’la birlikte lüğatimize girdi ve Batıcı aydının bayrağı haline geldi.

İşte bu iklimde Tanzimat’ın Fuat Paşa’sı, Fransız Elçisine, “Bize suflörlük ediniz, fakat sahneyi ve rollerin icrasını bize bırakınız” diyordu. Aslında Fuat Paşa, bize dayatılan masalın gönüllü figüranı olmuştu. Bu açıdan görevimiz yalnızca masalları ayırt etmek değil, yazarlarını, anlatıcılarını veya suflörlerini saptamaktır.

MASALLARIN HESAPLAŞMASI

Tanzimat 1908’de son bulsa da siyasal tarihimizdeki, kültürümüzdeki, toplumdaki ve aydınlarımızdaki çeşitli etkileri, günümüze dek sürmüştür. Hatta Atatürk dönemi sonrası Küçük Amerika sürecinden 2014’e kadar kendisine geniş bir yaşam sahası bulmuştur.

Bu bakımdan yüz elli, iki yüz yıl, yalnızca devrimci atılımların olduğu, kesintisiz milli bir zaman dilimi değildir. Bu iki konunun birbirine özellikle karıştırıldığı gözüküyor. Batılılaşma, modernleşme masallarıyla, milli bağımsızlık, çağdaşlaşma ve özellikle bugün, 2014 sonrası yeni dünyada onurlu yerimizi alma hikayemiz karşı karşıyadır. Birinci Meşrutiyet, 1908 Devrimi, Cumhuriyet Devrimi, hikayemizin esaslarıdır. Sn. İbrahim Kalın, TV programında bütün bu atılımların öznelere olan “Namık Kemalleri, İttihat Terakkicileri, Ziya Gökalpleri, Mehmet Akifleri, Mustafa Kemalleri” milletimizi birleştiren, bu topraklara yönelik “meydan okumalara yanıt veren” tarihsel kişilikler olarak saymıştır. Yine Sn. Kalın, yöntemlerinin farklı olmasının altını çizerek, o dönem farklı siyasal öznelerin de devleti kurtarma gayesiyle hareket ettiğini vurgulamaktadır.

ATATÜRK TAVRI PAYLAŞILIYOR

Sn. İbrahim Kalın, TV programında, tartışmalara da yanıt olacak şekilde “Milli Mü-

cadele, bu bahsettiğim Avrupalımerkezçiliğe ve oryantalizme karşı itirazın en somutlaşmış mücadelelerinden birisidir. Modern dönemin en büyük, en güçlü antiemperyalist hareketidir. Türk milleti burada bir büyük destan, bir büyük hikaye yazdı. Ben diyorum ki bizim büyük hikayemizin özünde bu itiraz var, bu direniş var. Bugün bu ruhu Türkiye tekrar kuşanmak zorunda ve ben tekrar kuşandığını düşünüyorum.” cümleleriyle devam etti. Aslında bu Batılılaşma eleştirisi ve kendi hikayemizi yazma iradesinin kökleri, tarihimizde çok açık. Bu köklere indigimiz zaman, Sn. Kalın’ın, Atatürk Devrimini hedef almak bir yana, Atatürk’ün Batılılaşmaya karşı geliştirdiği devrimci bağımsızlıkçı tavrı paylaştığını söyleyebiliriz.

MILLİ MÜCADELE HİKAYESİNİN ÖZÜ

Bu tartışma, aslında siyasal mevzilenmeyi dünya koşulları içerisinde nereye kuracağımızın tartışmasıdır. Hikayemizin özü ve kökleri Asya’dadır. Asya’da mevzilenmek, coğrafya vurgusunun çok ötesinde anlamlar taşıyor. Bugün Sn. Kalın’ın da, Türk devletin de yer aldığı bu mevzi, Milli Mücadele’nin has mevziisidir. 2 Şubat 1920 sayılı

Hakimiyeti Milliye Gazetesi’nde, “Asya Tehlikesi” isimli yazıya göz atalım: “Asıl mesele Asya’da milliyet ve istiklal hırsıdır. Avrupa, asırlardan beri Asya çöllерinin hayat kabiliyetini unutmıştu. Şimdi birdenbire pençesinin altında kımlıdanmaya bu avını ne yapmak lazım geleceğine tereddüt ediyor.(...) İşte tehlike! (...) Kafkas üzerinden Anadolu’ya, Bulgaristan’dan Fransa’ya, Mısır’dan bütün Afrika sahillerini takip ederek Septe Boğazi’na, Türkistan’dan bütün Himalaya dağlarına tırmanarak, Hindistan’a doğru uzanan bir cereyan, bir

YAZALIM, TARTIŞALIM, NETLEŞELİM...

Kalın'ın açıklamalarına baktığımız yer

CUMHURBAŞKANLIĞI Sözcüsü İbrahim Kalın’ın 30 Temmuz 2020 tarihinde yaptığı “Bize yüz elli yıldır modernleşme adı altında başkalarının hikâyeleri anlatıldı. Artık kendi hikâyemizi yazma zamanıdır” açıklaması tartışma yarattı. Kalın 9 Ağustos 2020 tarihinde bir televizyon programında görüşlerini ayrıntılandırdı. Kapak dosyalarıyla adından söz ettiren Teori dergisinin WhatsApp tartışma grubunda da önemli görüşler yazıldı. Paylaşıyoruz:

[10/8 13:54] Serhan Bolluk: Değerli arkadaşlar, Türk Silahlı Kuvvetleri’nin aslında 12 Eylül’ün hemenertesinde başlayan değişimi bu süreci anlamak bakımından çok önemli. İlk işaret ordunun Necdet Ürüg tarafından kışlaya çekilmesi ve cuntanın 1983’te seçime gitmek zorunda kalmasıdır. Aynı Ürüg, daha sonra ABD’nin Irak, Suriye, İran ve elbette Türkiye’yi bölme planını reddeden adamdır (Bkz. 2000’e Doğru, Pentagon’un Kürt senaryosu kapağı). Ardından Turumtay’ın birinci Körfez saldırısında ABD’ye direniş, kuzeyden Irak’a saldırma he-sabını reddetmesi gelir. 60 bin ABD askeri Mersin açıklarında gemilerde kaldı. Sonra Karadayı ve Kıvrıkoğlu gelir. 28 Şubat olur. Batıcı İslam ama daha önemlisi ABD vatandaşları Çiller tasfiye edilir. Sonrası çok daha açık. ABD’nin karşı hamlesi Ergenekon, Silivri direnişimiz, Türk Ordusu’nun özgürleşmesi, Fırat Kalkını, Zeytin Dalı, Barış Pınarı... En son Akdeniz’deki hamleler... Ve ABD’nin canına okunması. Tabii son altı yıldakiler Tayyip Erdoğan’la oldu. Bütün bu dizgeyi sınıfsal temelli analiz etmeliyiz. "Batıcı

Oryantalist ve Avrupalımerkezci görüşlerin bizdeki ilk eleştirmenlerinden biri olarak, Mecelle'nin yazarı Cevdet Paşa sayılabilir.

İslam” ordunun manifestosunda kullanılan şekliyledir.

[10/8 14:17] Adnan Akfırat: Doğrusu "Batıcı İrtica."

[10/8 14:21] Serhan Bolluk: Teşekkürler

[10/8 14:22] Cemil Gözel: Serhan abinin Türk burjuvazisinin karakterine dair değerlendirmelerinin çok önemli olduğunu düşünüyorum. Geçtiğimiz yaz kurullarının birinde bu konuyu incelediğimiz bir dosya planı yapmıştık. Öne alabiliriz.

[10/8 14:40] Adnan Akfırat: İbrahim Kalın, 150 yıllık masal derken neyi kastettiğini açıkladı. "Bize dayatılan 150 yıllık modernleşmenin iki ana unsuru vardı: 1) Avrupalımerkezçilik, 2) Oryantalizm.... "Milli Mücadele, bu bahsettiğim Avrupalımerkezçiliğe ve oryantalizme karşı itirazın en somutlaşmış mücadelelerinden birisidir. Modern dönemin en büyük, en güçlü antiemperyalist hareketidir. Türk milleti burada bir büyük destan, bir büyük hikaye yazdı. Ben diyorum ki bizim büyük hikayemizin özünde bu itiraz var, bu direniş var. Bugün bu ruhu Türkiye tekrar kuşanmak zorunda ve ben tekrar kuşandığını düşünüyorum.”

Artık bu açıklamaları değerlendirmek gerekir.

[10/8 14:49] Serhan Bolluk: Buraya yazdıklarımı ilk kez yazmıyorum. Aydınlik’ta yazdım bunları daha uzun olarak. Bu tartışmanın da çok önemli olduğu kanaatindeyim. Partimizdeki neoliberal eğilimlerle mücadelenin parçasıdır. Kendimizi tanımlamak bakımından önemlidir. Ama daha önemlisi, Dünya’da ve Türkiye’de olup biteni anlamaktır. Yukarıda yazdıklarım samimiydi, CNNTürk’teki Kalın’a şaşırdım derken. Hepimizin ihtiyacı var. Vatan Par-

tişarı var. Ve bu Asya’dan geliyor. (...) Halbuki Asya, bu kuru ve miskin kıta, dünya kadar ne güzel, ne itaatkar, kurbanlık bir konyun gibi ne kolay sindiriliyor idi..." Milli mücadelenin hikayesi bu satırlarda ortaya bir kimlik beyanı koyuyor.

Sn. Kalın’ın TV programında, “Bize modernleşme adı altında dayatılan hikayenin içinde beyaz olmayan adam yok. Siz yoksunuz, ben yokum, Çin medeniyeti, Hint medeniyeti, Afrika medeniyeti, Latin Amerika, hatta Rusya yok.” cümlesindeki itirazın kökü, paylaşılan bu siyasal mevziidedir. Bugün Milli Mücadele pratiğini verenler, yine o milli mücadelenin büyük tarihine ve ufkuna sarılmaktadır.

KEŞFETTİKÇE PAYLAŞILAN HİKAYE

Atatürk Devrimi, Batılılaşma ile çağdaşlaşma arasındaki farkı çok kalın çizgilerle ayırmıştı. “Muasır medeniyetler seviyesine ulaşma” hedefi, Brüksel’e, Kopenhag’a ulaşma, ya da AB kapılarında “Batılılaşma” hedefi değildi. Tersine, “Hayatta en hakiki mürşit bilimidir” perspektifi, “İlim Çin’de dahi olsa gidip alınız” felsefesinin Kemalist Devrim’deki yansımasıdır. Kemalist Devrim, tüm dünyanın uygarlık birikimini kucaklayan bir ufukla yeni devleti ve toplumu inşa etmiştir. Atatürk, Amerikalı bir gazetecinin “Türkiye’nin hangi bakımdan Amerikanlaşmasını düşündüğünü” sorusuna, “Türkiye bir maymun değildir, ve hiçbir milleti taklit etmeyecektir. Türkiye Ne Amerikanlaşacak ne Batılılaşacaktır. O sadece özelecektir.” İşte keşfettikçe paylaşılan hikayemizin özü budur.

Bugün zorlu koşullarda üretim çarkını fedakarca döndüren emekçilerimiz, üreticilerimiz; Doğu Akdeniz’de mavi vatani koruyan Oruç Reis’lerimizde, fırkateynlerimizde, Suriye’nin kuzeyindeki tanklarımızda emperyalizme karşı vatan nöbeti tutan kahraman Mehmetçiklerimiz, bizim şanlı hikayemizi, destanlarımızı yaratan en canlı öznelerimizdir.

oktay Ekşi'yle

3 SORU CEVAP

Muharrem İnce Cumhurbaşkanı adayı olmak istiyor

MUSTAFA İLKER YÜCEL

1 Joe Biden’in sekiz ay önce yaptığı "Muhalefeti güçlendirelim Tayyip Erdoğan’ı devirelim" diye özetlenebilecek açıklamaları tartışılıyor. 12 Temmuz’da, Rand Corporation raporlarında geçen "Erdoğan yönetiminin ABD için ciddi sorun olduğu ve Batı yanlısı yeni bir iktidar gerektiği" yönündeki ifadelerinin gerekçelerini sormuştum. Siz de ABD için Erdoğan’ın 'eldeki kuş' olduğunu, "Rand Corporation eğer Türkiye’de ABD yanlısı bir iktidar istiyorsa kanaatimce AKP’den iyisini bulamaz" cevabını vermiştiniz. ABD başkanlığına aday güçlü bir isim Biden’in, Trump’ı misamahakâr olmakla eleştirmesinin 'stratejik gerekçeleri' yok mu? 'Eldeki kuşu' neden hedef alıyorlar?

Önce Recep Tayyip Erdoğan’ın ABD yönetimi ve onun akıl hocası Rand Corporation için “eldeki kuş” olduğu yolundaki görüşümde “ısrarlı” olduğumu belirtiyim. Bu sözüm Obama yönetimi açısından ve -Obama’nın son zamanlarında Erdoğan’dan nefret etmesine rağmen- Trump yönetimi açısından da özellikle geçerlidir.

Ancak Biden’in sözleri Erdoğan’ın ABD’ye Başkan seçilmesi durumunda, onun açısından artık Erdoğan’ın “bitiş” dönemini yaşayacağını gösteriyor.

Bu sorunuzun birinci kısmıyla ilgili yanıtım. Ama asıl önemli Biden’in Türkiye’nin “iç politikası” hakkında konuşması ve kendinde bu konuda konuşma hatta bu konuya karışma hakkı görmüş olmasıdır.

Biden’in bu tavrı öncelikle hepimize bazı şeyler öğretmektedir.

Bunlardan birincisi “Ruslar Trump’ın seçim kampanyasını etkilediler, ona müdahale ettiler” diye kıyameti koparan Amerikalıların (özellikle de bize daha demokratmış gibi görünen Demokratik Partililerin) ne kadar iki yüzlü, ne kadar “ben” merkezli (egosantrik), ne kadar “dar bakışlı” ve ne kadar “Amerikan çıkarları her ilkeiden üstündür” inancı olduklarını göstermesidir.

Bunu ifade etmişken eklemek isterim: Sadece Amerikalılar değil, tüm ülkeler böyledir. Büyük Atatürk’ün Türkiye’yi hiçbir ülkeye bağımlı kılmayan dış politikası ve “tam bağımsızlık” ilkesi de o nedenle önemli ve hatta hayattır. İkincisi:

Biden daha önce sekiz yıl Barack Obama’ya “Başkan Yardımcılığı” yapmış, deneyimli bir politikacıdır. Söyledikleri, ABD Başkan Yardımcısı olarak geçirdiği yıllarda ne “devlet adamı” olabildiğini ne de “Türkiye’yi ve Türkleri tanıyabildiğini” göstermektedir.

Üçüncüsü: Biden’in sözleri ABD’nin Türkiye’nin iç politikasına öteden beri burun soktuğunu ve geride kalmış olan seçimlerde belli partilerin destekleyip belli partilere karşı kıktığının ve seçimleri etkilediğinin bir itirafıdır.

Dördüncüsü: Bu sözlerin ve bu zihniyetin sahibi olan bir ülkenin, Türkiye’ye dost olduğunu ve olacağını sanmanın bir çocukluk hayalı ve hevesi olmanın ileri bir tarafı olmayacaktır.

Türkiye’nin Türklerden başka bir dostu olmadığını ve olmayacağını hepimiz anlamalıyız.

2 Muharrem İnce’nin yaptığı son açıklamada Kemal Kılıçdaroğlu’yla program düzleminde ayrı düştüğü siyasi farklılıklar tespit ettiniz mi?

Hayır, öyle bir şey görmedim. Görebildiğim çok basittir: Muharrem İnce yeniden CHP’nin veya Millet İttifakının Cumhurbaşkanı adayı olmak için çırpınmaktadır.

Aday olmayı istemek herkes gibi onun da hakkıdır ancak bir önceki Cumhurbaşkanlığı seçimi ardından izlediği yanlış politikarlardan anladığımız kadıyla hâlâ kendini “Cumhurbaşkanlığına en layık adam” olarak görmekte hatta hâlâ “o konumu” yaşamaktadır.

Bence birileri İnce’ye, “O seçim bitti, yenisi için de yeni koşullara uygun aday kim ise o gösterilir. Bu zorlamaya değil, kamuoyunu ikna etmele olur” diye bir bilgi vermesi lazım.

3 Geçen hafta Kaan Gaytancıoğlu’nun "Türk Siyasal Yaşamında Hüsamettin Cindoruk" isimli kitabını okuduğunuzu söylemiştiniz. Okurlarımıza kitapta gördüğünüz yeni ve özel bir bilgi paylaşmak ister misiniz?

Gaytancıoğlu’nun kitabında 355’inci sayfaya gelmişim. Daha 129 sayfa var. Buraya kadar okuduklarımıza dayanarak elbet bazı şeyler söyleyebilirim:

Gaytancıoğlu bence dar kaynaklı fakat iyi bir çalışma yapmış.

Cindoruk’u 1952’den beri tanıdığım için diyebilirim ki anlatımlarını bir bilim insanı titizliğini yanstan nitelikte ve objektif buldum.

Kitapta Cindoruk’un idealleri, kavgaları, çelişkileri, siyasi ahlaka bağlılığı, polemik yapma ustalığı, Menderes’e ve Demirel’e sadakati açıkça görülmüyor.

Keza tüm ilişkilerinde (Tansu Çiller hariç) esnek ve hoşgörülü; en namüsaait zamanlarda bile demokrasiye ve “sağ politikaya” bağlı kişiliği belirgin şekilde ortaya çıkıyor.

Kâh Demirel’e -dik duruşlu- sadakati, kâh öntüne gelen fırsatı değerlendirememesi yüzünden 1993’de ve 1996’de Doğruyol Partisi Genel Başkanı ve Başbakan olmadığı (veya olamadığı) anlaşılıyor.

Kitap kemale ermiş ve uygar bir “aydını” anlatıyor. Kısaca, okunmaya değer bir kitap.

Türk bilim insanlarından endüstriyel kenevir atağı

Bazı bölgelerde üretimi serbest bırakılan endüstriyel kenevir, bilim insanlarının katkılarıyla çok sayıda alana kazandırılıyor. Yozgat Bozok Üniversitesi, keneviri yerli otomobilin süper kapasitör yapımında kullanacak

19 ilde ekimi serbest hale getirilen ve üretimi artan endüstriyel kenevir, Yozgat'ta üniversite desteğiyle üretilip ekonomiye kazandırılacak.

Gıdadan kozmetiğe, tekstilden otomotiv sektörüne kadar çok sayıda alanda kullanılan kenevirin ekimi, Yozgat ve çevresinde de serbest hale getirildi. Türkiye'de kenevirin ekonomiye kazandırılması ve daha fazla katma değer elde edilmesini sağlamak amacıyla "endüstriyel kenevir" alanında ihtisas üniversitesi olan Yozgat Bozok Üniversitesi, merkez ve Boğazlıyan ilçesinde deneme ekimleri yaparak çalışmalara başladı.

ÇİFTİ DAHA ÇOK KAZANMALI

Bozok Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Ahmet Karadağ, amaçlarının kenevirin biyokütlesinin ekonomiye kazandırılması olduğunu, bunun için Kenevir Araştırmaları Enstitüsü kurup 6 araştırma grubu oluşturduklarını ve 100'ün üzerinde akademisyenin bu alanda çalıştığını söyledi. Yerli ve yabancı ürün çeşitleriyle farklı iki bölgede kenevir ekimi yaptıklarını anlatan Karadağ, "Bu ekimlerde kenevirin ideal şartlarını elde etmek. Çiftçilerimizin daha fazla gelir elde etmesini sağlamak istiyoruz" dedi.

Karadağ, gıda ve yem sektörünün dışında kenevirden özellikle biyokompozit, inşaat yapı malzemesi, asfalt mukavemetinin artı-

rlması için de çalışmalar yaptıklarını belirterek, şunları kaydetti:

"Özellikle kenevirin biyokütlesinden yararlanılarak biyoetanol üretiliyor. Dünyada biyoetanol üretimi önemli bir sektördür. Benzinli araçlarda yüzde 10 biyoetanol kullanılıyor. ABD'de 50 milyar ton, Brezilya'da 40 milyar ton biyoetanol üretiliyor. Ülkemizde ise 150 milyon ton civarında üretiliyor. Yozgat'ta konuşlanması kaydıyla büyük bir biyoetanol üretim merkezi kurmak gibi bir hedefimiz var."

BATARYA YAPILACAK

Karadağ, kenevirden yararlanarak yapılacak çalışmalardan birinin de yeni nesil batarya üretimi olduğunu dile getirerek, "Sü-

per kapasitör (yeni nesil batarya) yapımında keneviri kullanacağız. Dünyada özellikle elektrikli araçla ilgili yatırım yapan büyük firmalar bu alana önemli bütçe ayırıyor. Neden yerli otomobilimizin bataryasını Yozgat Bozok Üniversitesi üretmesin. Bu konuda iddialıyız. Yine kenevir esaslı aktif karbon üreterek mevcut bataryalardan çok daha uzun ömürlü yani şarj süresinin uzun olduğu yeni nesil bir batarya üretmek gibi hedefimiz var" ifadelerini kullandı.

SANAYİCİLERE DESTEK VERMEYE HAZIRIZ

Bozok Üniversitesi Rektör Yardımcısı ve Kenevir Araştırma Projesi Koordinatörü Prof. Dr. Güngör Yılmaz da üniversite ola-

rak Türkiye'nin yerli kenevir çeşidi olan Nar-lisaraya'ya ilave yaklaşık 16 çeşit kenevir üzerinde araştırma yaptıklarını belirtti. Kimya, ilaç, tekstil, inşaat, enerji gibi alanlarda kullanılması için ham madde ürettiklerini belirten Yılmaz, "Ülkemiz kenevirin öz vatanıdır. Buna rağmen uzun süre üretimden ülke olarak uzak kaldık. Üretici sadece Samsun'da sıkıştı kaldı. Sayın Cumhurbaşkanımızın start vermesiyle yeni bir bakış oluştu." dedi.

Yılmaz, kenevir bitkisinin kökünden çiçeğine kadar her kısımdan binlerce farklı ürünü üretecek Ar-Ge çalışmalarını yaptıklarını, bu alanda yatırım yapacak sanayicilere de her türlü desteği vermeye hazır olduklarını sözlerine ekledi.

Trabzon'da sel ve heyelan temizliği

TRABZON Büyükşehir Belediyesi, Of ve Hayrat ilçelerinde yaşanan sel ve heyelanın ardından temizleme ve yol açma çalışmalarını sürdürüyor.

Büyükşehir Belediyesinden yapılan yazılı açıklamada, Of ve Hayrat ilçelerinde, geçen gün etkili olan şiddetli yağışın ardından bazı mahallelerde sel ve heyelanlar meydana geldiği hatırlatıldı. Heyelanın yaşandığı ilk günden itibaren halkın ulaşımını sağlamak için Yol Yapım, Bakım ve Onarım Dairesi Başkanlığı ekiplerinin, çalışmaları gece gündüz demeden sürdürdüğüne işaret edilen açıklamada, her iki ilçede kapanan 22 mahalle yolunun 21'inde ulaşımın sağlandığı aktarıldı.

Kremalı kahve diyabete davetiye

KAHVEYE eklenen süt tozu, krema, vanilya, fındık, karamel gibi maddelerin içeceği 'şeker deposu' haline getirdiğini belirten Uzm. Dyt. Gözdenur Çavuş Uka, önemli uyarılarda bulundu. Bu katkı maddelerinin vücutta yağlanmaya sebep olduğunu belirten Uka, "Obezite, insülin direnci, karaciğer yağlanması, kolesterol gibi hastalıklarla karşılaşabiliriz" dedi.

Kahvenin içerdiği maddeler sayesinde gerek ruhsal gerekse fiziksel olarak sağlığa önemli faydaları olduğunu açıklayan Uzm. Dyt. Gözdenur Çavuş, şöyle konuştu:

"Ancak her besinin olduğu gibi aşırı kahve tüketiminin de vücudumuza çok zararı var. Özellikle süt tozu, krema, vanilya, fındık, karamel gibi aromalar, tatlandırıcı içeren kahveler vücudumuza zarar veriyor. Kahveye katılan zararlı bileşenler arasında süt tozu en başta yer alıyor. Süt tozunun içerisinde bulunan melamin bileşeni karaciğer yağlanmasına yol açıyor. Süt tozu kadınlarda özellikle dolaşım sistemini bozarak selülit oluşumuna sebep oluyor. Bunun dışında krema içerisindeki doymuş yağlar nedeniyle vücutta karaciğer yağlanması ve bölgesel yağlanmaya yol açıyor. Kolesterol, trigliserid de kötü etkileniyor."

MİDE RAHATSIZLIKLARINA YOL AÇIYOR

Özellikle son dönemde popüler olan vanilya, karamel, fındık gibi kahveye eklenen ekstra maddelerin şeker oranı bir hayli yüksek olduğunu hatırlatan Uzm. Dyt. Gözdenur Çavuş, "Ancak bunların vücuda zararları oldukça fazla. Bu katkı maddelerinin şeker içeriği çok yüksek ve bu fazla şeker vücutta yağlanmaya sebep oluyor. Kan şekeri düzeyi bozuluyor ve diyabete yol açıyor. Bunun yanı sıra reflü, gastrit gibi mide rahatsızlıklarına da yol açıyor. Gün içerisinde çok fazla şekerli kahve tüketmek gereksiz yere kalori alımına sebep oluyor" dedi.

Şekersiz ve sade bir kahvenin herhangi bir kalori içeriği olmadığını anlatan Çavuş, "Aksine metabolizmanın hızlanmasına yardımcı olur. Özellikle kilolu kişilerde yağ yakımını hızlandırmada önemli bir etken. Ancak krema ve şeker içeriği yüksek olan kahveleri önermiyoruz. Şekersiz sade kahvenin kalori içeriği yok ancak içerisine süt ilave ettiğimizde kalori aşığı yukarı 100 olacaktır. Krema ve şeker içeriği yüksek bir kahvenin bir fincanı ise 500 kaloriye kadar çıkmaktadır" ifadelerini kullandı.

Kangal köpeklerine çip takılacak

IRI cüssesi, cesareti, çevikliği, zekası, sahibine ve görevine sadakatiyle bilinen Kangal köpeklerinin takılacak çip sayesinde gen yapılarının korunması amaçlanıyor.

Sivas Valiliği, kente yaklaşık 10 kilometre mesafedeki İç Anadolu Seçkin İrk Kangal Köpeği Eğitim, Koruma ve Üretim Merkezi uluslararası standartlara getirmek için proje başlattı. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığına bağlı Orta Anadolu Kalkınma Ajansınca desteklenen ve Sivas Valiliği tarafından yürütülen proje kapsamında, 1600 rakım-

lı Meraküm Tepesi'ndeki merkez rehabilite ediliyor. Kangal köpeklerinin her türlü ihtiyacı düşünülerek daha modern hale getirilecek merkezde yetiştirilen köpekler, doğdukları andan itibaren çiple takip edilecek. Deri altına yerleştirilecek çiplerde, köpeklerin doğum tarihi, anne ve baba ismi, geçirdikleri hastalıklar gibi bilgiler yer alacak. Hayvanların kaybolması halinde de takipleri bu çip sayesinde yapılacak. Merkezde kangalların soyağaçları çıkarılacak. Üretilen her köpeğin bir kimlik kartı olacak.

Ankaralı bisiklet tutkunları için 'Mavi Yol' açıldı

AYDINLIK / ANKARA

ANKARA Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın seçim vaatleri arasında yer alan "Bisiklet Yolu Projesi"nin ilk etabının bin 400 metrelik bölümü tamamlandı. Bisiklet tutkunları, Milli Kütüphane-Anıtkabir güzergahının Anıtpark-Beşevler kavşağı arasında pedal çevirmeye başladı.

EGO Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen proje kapsamında Fen İşleri Daire Başkanlığı ekipleri Milli Kütüphane-Anıtkabir güzergahında yer alan 1. etabın Anıtpark-Beşevler kavşağı arasındaki bölümünü hizmete açtı.

Bisiklet yolunda pedal çevirmeye başlayan bisikletseverler Ankara'ya yıllardır yapılmayan bisiklet yollarının eksikliğinin can kayıplarına neden olduğunu belirterek, Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın başlattığı "Bisiklet Yolu Projesi" için teşekkür ettiler. İlk etapta bisiklet sürmeye gelen çok sayıda bisiklet tutkunu, geçtiğimiz haftalarda bir trafik kazasında hayatını kaybeden Umut Gündüz'ü de unutmadı. "#UmutaSesOl" diyerek sosyal medyada bisikletçilerin farkındalığının art-

ması için kampanya başlatan Başkentli bisikletseverler, bisiklet yolunu kullanarak "Bisiklet Yolu Projesi"ne destek verdiler.

'ÇOK UĞRAŞTI AMA YOLU GÖREMEDİ'

2 bin 500 metrelik ilk etabın büyük bir kısmının tamamlandığını görmekten büyük mutluluk duyduğunu belirten Menderes Gündüz, bisiklet yoluna oğlunun isminin verilmesi için Yavaş'a şu sözlerle çağrıda bulundu:

"Oğlum Umut Gündüz 26 gün önce alkolü bir sürücünün çarpıp kaçması sebebiyle vefat etti. Kendisi Ankara'nın bisiklet sorunlarıyla yakından ilgilenen biri idi. Bu projeyi de yakından takip ediyordu. Sık sık bize bu projeye ilgili müjde veriyordu. Umut'un kalan bisikletini biz burada aktif olarak yaşatmaya çalışacağız. Proje çok güzel ve önceki yıllarda bu proje yapılsaydı bugün belki Umut yaşıyor olacaktı. Mansur Başkan'a çok teşekkür ediyoruz bu projeyi hayata geçirdiği ve cesurca başlangıcını yaptığı için. Bu bisiklet yollarından birinin adının Umut Gündüz olarak verilmesi bir nebze de olsa bizim acımızı hafifleteceğini düşündüğümüzden böyle bir talebimiz var."

Yangın olmasa da helikopter parası ödeniyor!

AYDINLIK / ANKARA

TARIM ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirli, son 1,5 yıl içinde ülkemizde 3 bin 720 orman yangının meydana geldiğini bildirdi.

Ekrem Pakdemirli, CHP Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in orman yangınlarıyla ilgili soru önergesine yanıtladı. 01 Ocak 2019-15 Temmuz 2020 tarihleri arasında ülkemiz genelinde 3 bin 720 adet orman yangını meydana geldiğini belirten Pakdemirli, yangınla mücadelede kiralanan hava araçlarıyla ilgili olarak şu bilgiyi verdi: "Hava aracı sahipleri tarafından miktardan belli olmayan bir iş için fiyat belirlenmesi mümkün olamayacağı için, günlük garanti uçuş saati uygulanmaktadır. Sözleşme süresi sonunda toplam uçuş miktarı havuz olarak değerlendirilmektedir. Bakanlık tarafından yapılan hava aracı kiralama ihalelerinin hepsi 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'na göre yapılmaktadır."

Yapılan ihaleler sonucunda imzalanan sözleşmelere göre yüklenicilere ödemeler yapıldığını anlatan Pakdemirli, şöyle sürdürdü: "Yüklenicilerden kiralanan helikopter ile ilgili emir komuta tamamen idareye aittir. Hava araçları sevk idaresi Bakanlığımız tarafından yapılmaktadır. İhtiyaç görülen bütün yangınları hava aracı sevk edilmektedir."

Bakan Pakdemirli, "2020 yılında amfibik uçak ihalesinde en düşük teklif veren THK Gökeken Havaçılık İktisadi İşletmesi-CMC Savunma San Tic. A.Ş iş ortaklığı ile sözleşme imzalandığını ve şu anda da hizmet alındığını" ifade etti.

'ÖDENEN PARA NEDEN AÇIKLANMIYOR?'

Önerge sahibi Ömer Fethi Gürer Bakan Pakdemirli'nin verdiği yanıtı şöyle değerlendirdi: "Sayın Bakan'ın verdiği yanıtlardan anlaşılacağına göre otoyollar, köprülerde geçiş garantisi, hastanelerde hasta garantisinden sonra orman yangınlarına müdahale edecek hava araçları için de uçuş garantisi ile ihale yapılmış. Ancak sayın Bakan, geçtiğimiz 2 yılda meydana gelen 3 bin 720 orman yangınından kaçına hava aracı ile müdahale edildiğini, bu araçlarda yapılan müdahalede ne kadar para ödendiğini açıklamamış. Sayın Bakan'ın açıklaması, kafalarda soru işaretlerine neden olmayacak şeffaflıkta olmalıdır. Yangın olsun veya olmasın, firmaya uçuş garantisi ile ihale aldığı için para ödeniyor. Bu sistemi savunan bir mekanizmanın, bu sistem için ödenen miktarı açıklaması gerekir."

Gece çalışmasında 7.5 saatin üzeri fazla çalışmadır

İŞ HUKUKU

■ **Çalışma saatlerinin düzensiz olduğu bir atölyede 2 yıldır çalışıyorum. Bazı haftalar 40 saat, bazı haftalar 50, hatta 60 saat çalışıyoruz. Süre siparişe göre değişiyor. Gece mesailerimiz de kimi zaman 12-13 saati buluyor. Ücret hiç değişmiyor, hep asgari ücret. Fazla mesai için fark olması gerekmez mi?**

İşvereniniz işyerinde denkleştirme uyguluyor olabilir. İki aylık bir dönem içinde haftalık

çalışma süresi ortalaması 45 saati geçmemek ve günlük çalışma 11 saati aşmamak koşuluyla, bazı haftalarda daha kısa, bazı haftalarda daha uzun çalışma süresi uygulanabilmektedir. Bu durumda 45 saati aşan çalışmanın olduğu haftalarda fazla çalışma karşılığı zamlı ücret ödenmemektedir. Ara dinlenmeleri bu sürele dahil değildir.

İşyerinizde denkleştirme uygulanıyorsa, bu konuda sizin onayınız alınmış olmalıdır. İşe girerken imzaladığınız iş sözleşmesinde böyle

bir onay vermiş olabilirsiniz. 4857 sayılı İş Kanunu madde 63'te, işyerinde denkleştirmenin olabilmesi "tarafın anlaşması" şartına bağlanmıştır. Böyle bir anlaşma yoksa, 45 saatin üzerinde çalıştığınız haftalarda fazla çalışma karşılığı zamlı ücrete ya da serbest zamana hak kazanırsınız.

Sorunuzda gece mesailerinizin 12-13 saati bulduğunu da belirtiyorsunuz. Yasaya göre, sağlık, özel güvenlik ve turizm dışında gece çalışması 7.5 saati geçemez

(4857/Md.69). Gece çalışmasında 7.5 saati aşan süreler fazla çalışma sayılır. Yargıtay'ın istikrar kazanmış görüşü, haftalık çalışma süresi 45 saati aşmasa da, 7.5 saatin üzerindeki gece çalışmalannın fazla çalışma olduğu yönündedir.

Tanımladığınız çalışma düzeninde sürekli aynı ücreti alıyormanız normal değildir.

Sorularınızı
calismahayati@aydinlik.com.tr
adresine gönderebilirsiniz.

Bir zamanlar Sümerbank vardı

KARAMAN'da gıda sektöründe ve özellikle bisküvi üretiminde çok sayıda fabrika var. Ancak bu işyerlerinde çalışan işçilerin çok büyük bölümü sendikası. Sendikal örgütlenme girişimleri, işverenlerin çok büyük direnişle karşılaşılıyor. Sendikalaşmaya öncülük eden işçiler işten çıkarılıyor. Bu işçiler, işverenlerin kara listesine alınıyor ve Karaman'da başka işyerlerinde işe girmeleri engelleniyor. Bu nedenle de ücretler düşük, çalışma koşulları kötü. İşyerlerinde yoğun bir işveren baskısı yaşanıyor.

Karaman'da geçmişt bir Sümerbank fabrikası vardı. Sümerbank Karaman Pamuklu Sanayii Müessesesi 1955 yılında kuruldu. 1985 yılında işletmede 1108 işçi ve 56 memur çalışıyordu. Fabrika 8.2.1996 tarihinde özelleştirildi ve kapatıldı.

Karaman'a gittiğimde oradaki arkadaşlar anlattı. Eskiden aileler, evlenme çağına gelen kızlarını, rahat bir hayat sürsünler diye, Sümerbank işçisine vermeye çalışmış. Sümerbank işçilerinin çalışma ve yaşama koşulları, imrenilecek düzeydeymiş. Şimdi, haylazlık eden kızlara anneleri "seni bisküvide çalışan birine vereyim de, gör güntünü" diyorlar.

SÜMERBANK'IN KATKILARI

Türkiye'nin "sanayi mektebi" Sümerbank, Türkiye ekonomisinin geliştirilmesine, halkın refahının yükseltilmesine, Türkiye'nin siyasal bağımsızlığının ekonomik altyapısının oluşturulmasına, halk ile devlet arasındaki bağların güçlendirilmesine ve farklı etnik kökenlerden ve inançlardan insanların ulus ve sınıf bilinçlerinin geliştirilmesine çok önemli katkılarda bulundu. Sümerbank'ın işletmeleri, bulundukları bölgelerde sosyal devletin çekirdekleriydi. Bu nedenle de, emperyalizmin saldırsının ilk hedeflerinden biri, Sümerbank oldu.

1925 yılında 633 sayılı Yasayla Sanayi ve Maadin Bankası kuruldu. Devletin elindeki sanayi kuruluşları bu bankaya devredildi. Sanayi ve Maadin Bankası 1932 yılında Devlet Sanayi Ofisi ve Türkiye Sanayi Kredi Bankası olarak ikiye ayrıldı. Bu iki kuruluş, 3.6.1933 gün ve 2262 sayılı Yasa ile birleştirilerek Sümerbank kuruldu. Sümerbank (Sümer Holding) ve bütün fabrikaları 30.10.1987 tarihinde özelleştirme kapsamına alındı ve bir süreç içinde tahrip edildi.

Sümerbank, ülkemizde demir-çelik tesisleri, çimento fabrikaları, kağıt ve selüloz tesisleri kurdu ve bunların daha sonra kendi bünyesinden ayrılarak ayrı birer kuruluş olmasını sağladı.

BAĞIMSIZ SANAYİLEŞME

1929 dünya ekonomik buhranı, kapitalizmin eksik tüketim eğiliminden kaynaklanmıştı. Diğer bir deyişle, kapitalizmde tüketicilerin tüketme gücü, üretici güçlerin gelişimiyle ortaya çıkan malları tüketmeye yeterli değildi; stoklar birikiyordu. Bu koşullarda, emperyalist ülkelerin yayılma ve sömürgelede, yan-sömürgelede ve diğer azgelişmiş ülkelerde sanayileşmeyi engelleme çabaları önemliydi. Sümerbank, bu çabalarda, Birinci Sanayi Planı çerçevesinde, devletçilik anlayışıyla bir sanayileşme sağladı.

Sümerbank'ın gerçekleştirdiği sanayileşme, emperyalist ülkelerin uluslararası iş bölümü çerçevesinde Türkiye için uygun gördükleri alanlarda değil, Türkiye'nin ulusal bağımsızlığı açısından gerekli görülen alanlardaydı.

Sümerbank, bu anlayış çerçevesinde, vasıflı insan gücü yetiştirilmesi amacıyla, hem işletmelerinde sürekli eğitim uyguladı, hem de yurtdışına eğitim için öğrenciler gönderdi. Türkiye'nin bağımsızlığı için yapılan millileştirme ve devletleştirmelerde de Sümerbank önemli görevler üstlendi.

Sümerbank, Anadolu'nun değişik bölgelerinde, başka hiçbir sanayi tesisinin olmadığı yerlerde fabrikalar kurdu; istihdam olanağı sağladı. Bölgenin zenginleri ellerindeki parayı ticarete kullanırken veya büyük kentlere aktarıırken, devlet, Sümerbank eliyle yatırım yaptı. Birçok bölgede ilk önemli fabrika, Sümerbank'ın işletmesiydi.

Devlet, "kerim devlet," "baba devlet" veya "sosyal devlet" rolünü, bu fabrikalarla yerine getirdi. Bu fabrikalar, Anadolu'nun birçok bölgesinde işçi sınıfının çekirdeklerini oluşturdu. İşçiler, çok sayıda işçinin bir arada çalıştığı büyük işletmelerde sınıf kimliğini kazandı.

Sümerbank'ı özelleştirenler ve yok edenler, Türkiye'ye, Atatürk'e, halkımıza ve işçi sınıfımıza büyük bir darbe indirdi.

Salgın döneminde büyük bir özveriyle çalışan hemşireler için Meclis'e yasa teklifinde bulunuldu. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik yapılarak hemşirelerin de 3600 ek göstergeden yararlanması istendi

AYDINLIK / ANKARA

KORONAVİRÜS salgını sürecinde büyük özveri gösteren hemşirelerin 3600 ek göstergeden yararlanması için Meclis'e yasa teklifi sunuldu.

Hemşireler için 657 sayılı 'Devlet Memurları Kanunu'nda değişiklik yapılmasına dair yasa teklifini Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunan CHP'li Dr. Müzeyyen Şevkin, koronavirüs sürecinde tüm sağlık çalışanları gibi vatandaşın sağlığı için kendi canını hiçe sayan hemşirelerin de hak ve hukukunun gözetilmesi gerektiğini vurguladı.

Hemşirelerin sağlık hizmetlerinde hekimlerin en yakın çalışma arkadaşları, sağlık hizmetlerinin sunumunda büyük görevler ve sorumluluklar üstlenen sağlık emekçileri olduğunu kaydeden Dr. Şevkin, mesleki eğitim alan, hekimlerin hazırladığı planlamayla tedavi sürecinde görev alan hemşirelerin, hasta bakımını üstlenmelerinin yanı sıra, hastaları yapılacak tetkiklere hazırlama, ilaç ve serumlarını uygulama, hastaların tıbbi öykülerini rapor etme ve durumlarındaki değişiklikleri izleme, acil tıbbi durumlarda hastaya anında bakım sağlamak gibi görevleri de yaptığını dikkat çekti.

Dr. Şevkin, sağlık hizmetlerinin görünmeyen kahramanları olarak adlandırılacak hemşirelerin, Covid-19 salgınıyla mücadeledeki rolleri ile görünür hale geldiğini,

hemşirelerin gecesini gündüzüne katıp, büyük bir özveriyle, idealist bir şekilde sağlıklı bir toplum için hizmet ettiğini ancak emeğinin karşılığını alamayan kamu görevlileri sınıfına girdiğini söyledi.

RAHAT BİR YAŞAM İÇİN

Dr. Şevkin, yasa teklifinin 7 gün, 24 saat çok tehlikeli çalışma alanı olarak nitelenen hastanelerde ve diğer sağlık kuruluşlarında ağır çalışma koşullarında vatandaşlara hak ettiği hemşirelik bakımını vermeye çalışan hemşirelere, gerek çalışma sürelerinde gerekse emekli olduktan sonra rahat bir yaşam sürmelerine olanak veya aylık Alınan Derecelere Göre Ek Göstergeler" cetvelinin "III- Sağlık Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (a) bendinde yer alan "kazanmış bulunanlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile hemşireler" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 1- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa ekli (I) sayılı "Hizmet Sınıfları İtibariyle Unvan veya Aylık Alınan Derecelere Göre Ek Göstergeler" cetvelinin "III- Sağlık Hizmetleri Sınıfı" bölümünün (a) bendinde yer alan "kazanmış bulunanlar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile hemşireler" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

Sağlık çalışanları ihanete uğramış hissediyor

ASKER uğurlamaları, düğünler ve tatil beldelerindeki maskesiz, mesafesiz kalabalıkların ortaya çıkardığı görüntüler, salgınla mücadelede en ön safta yer alan sağlık çalışanlarının moral ve motivasyonunu bozuyor.

Türkiye'de koronavirüs vakalarının görüldüğü mart ayından itibaren pandemide aktif rol alan sağlık çalışanlarından biri de Ankara Şehir Hastanesi Göğüs Hastalıkları Kliniği İdari ve Eğitim Sorumlusu Prof. Dr. Ayşegül Karalezli oldu. Vaka sayılarının artmasıyla birlikte uzun bir süre evine gidemeyen ve hastanede koronavirüs hastalarının tedavisiyle ilgilenen Karalezli, bu süreçte kendisini en çok üzen durumun salgının umursanmadığı maskesiz, mesafesiz kalabalık ortamların yer aldığı görüntüler olduğunu söyledi.

Prof. Dr. Karalezli, asker uğurlamalarını gördüğünde çok üzüldüğünü ifade ederek, "Bizim bu kadar emeklerimizde, bu kadar uğraşlarımızda ihanet edilmiş gibi hissediyor insan. 'Biz niçin uğraştık acaba' diyo-

ruz. Hâlâ uğraşıyoruz ve uğraşacağız da" dedi.

'BİZ NE YAPALIM'

Kurban Bayramı tatilinde özellikle sahillerde istenmeyen görüntülerin ortaya çıktığını vurgulayan Karalezli, şunları söyledi: "Tatil görüntülerini izledim ve çok kızdım. Biz maskeyle dolaşıyoruz. Şu anda tek maskem var ancak hastanede iki maskeyle dolaşıyorum. Yoğun bakımda çalışıyorum. Yoğun bakıma girdiğimizde ise N95 maske takıp üzerine normal maske takarak dolaşıyoruz. Biz bu kadar eziyet çekerken onlar alt tarafı bir maske takmaktan imtina ediyorlar. 'Biz ne yapalım' diye o zaman insan kahrediyor." Prof. Dr. Karalezli, bir başkasının tedbirsizliği nedeniyle hastalık yayıldığı için çocukların okula gitmesinin ertelendiğini belirterek "Çalışan anneler ve babalar perişan oluyorlar. Bütün bunları göz önüne alarak insanların vurdumduymazlıklarını bırakmalarını ve daha duyarlı olmalarını bekliyoruz" diye konuştu.

e-Devlet'te Çalışma Bakanlığı önde

AİLE, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, e-Devlet'te en çok kullanılan 10 hizmetten 5'inin Bakanlıklarına ait olduğunu bildirdi.

Selçuk, yazılı açıklamasında, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardımlar ve çalışma hayatında bürokrasiyi kaldırarak hızlı bir şekilde hizmet verdiklerini belirtti. Bakanlığın e-Devlet'te 278 uygulamasının bulunduğunu aktaran Selçuk, "Hizmetlerimize günlük ortalama 4.3 milyon kişi ulaşım sağlanıyor. e-Devlet'te en çok kullanılan 10 hizmetten 5'i bakanlığımıza ait" dedi.

Hizmetlerin elektronik ortama taşınmasıyla vatandaşların evrak işleriyle daha az

uğraştığını belirten Selçuk, zaman ve maddi açıdan tasarruf sağladıklarını kaydetti.

1.4 milyon işverenin teşviklerden daha kolay ve etkin bir şekilde yararlanmaları için

"Teşvikte kazancım ne kadar?" uygulamasını hayata geçirdiklerini ve e-Devlet üzerinden hizmet verdiklerini vurgulayan Selçuk, "Böylece işverenlerimiz sigorta prim teşviki, destek ve indirimlerini kolayca öğrenebiliyor. Sunmuş olduğumuz destekler sayesinde işverenlerimiz yeni iş istihdam teşvik ediyorum" diye değerlendirmesinde bulundu.

Bakan Selçuk, muhtarların da sosyal güvenliği ilişkin tüm bildirimlerini 2019'da elektronik ortama taşıdıklarını hatırlattı.

Tatlı mesaide sona gelindi

KARADENİZ'in bal ormanlarında üretilen kestane ve orman gülü balının sağlığını yapan ancilar, ürünlerini tüketicilerle buluşturmaya başladı.

Giresun Orman Bölge Müdürlüğüne oluşturulan 3 bin 400 hektarı kapsayan bal ormanlarında ancılar, peteklerini mayıs ayının ortasından itibaren belirlenen bölgelere yerleştirdi. Yaklaşık üç ay boyunca Karadeniz'in uçsuz bucaksız ormanlarındaki bitki örtüsünden orman gülü ve kestane balı üretimi yapıldı. Sağımı yapılan balın kilogramı 120-150 lira arasından satılıyor.

Bal sağımını tamamlayan üreticiler ise anıların kısa yönelik bakımını yapmaya başladı. Üreticiler bal ormanları kurulumuyla artan verimden de memnun kaldı. Giresun Orman Bölge Müdürü Ahmet Güneş, Giresun ve Ordu'da 24 bal ormanı olduğunu söyledi. Güneş, Türkiye'deki bal üretiminin yaklaşık yüzde 30'unun Ordu ve Giresun'daki ancılar tarafından yapıldığını belirtti. Giresun ve Ordu'da bal ormanlarının 3 bin 400 hektar alanı kapsadığını dile ge-

tiren Güneş, bu yıl iki ilde 3 bal ormanı daha oluşturulmasının planlandığını söyledi.

BAL ORMANLARI AVANTAJI

Doğankent ilçesindeki bal ormanında ancılık yapan Yunus Karaman ise 80 petekte orman gülü ve kestane balı üretimi yaptığını aktardı. Karaman, bal ormanlarının üreticiye avantaj sağladığını vurgulayarak, şöyle dedi: "Bal ormanları sayesinde anı kovanları çiçekli yerlerin ortasına girdi, böylelikle de anı 2 kilometre uzaklığa gitmek yerine 50-100 metreye gidiyor. Ormanın dışındaydık, bal ormanı kurulunca da ormanın içine girdik, anı en fazla 500 metreye giderek bal getirebiliyor. Onun için de verim artıyor."

Aynı bölgede ancılık yapan Özer Şağban da Karadeniz ormanlarında zor ve zahmetli bir iş yaptıklarını dile getirerek, "Anıyla ilgileniyoruz, hastalıkla mücadele ediyoruz. Burada aylar da var, şoklu ayı çitimiz var güneş enerjisiyle çalışan, böyle bir önlemimiz var. Bu sene verim iyi, memnunuz" değerlendirmesinde bulundu.

7.3702

dolar

8.7269

avro

3047TL

Cumhuriyet altını

1.083

BİST - 100

13.83

faiz

\$ 44.80

b. petrol

İşletmelerde kültür: FastCompany Culture100

İŞLETMELER çeşitli biçimlerde başarılı olabilir. Örneğin Stefan Zweig'in ünlü kitabının adını anımsayalım: Yıldızın Parladığı Anlar. İşte kimi şirketlerin böyle yıldızı parlatılır. Türkiye'den örnek vermek gerekirse ANAP döneminde ENKA Holding; AKP döneminden bir inşaat şirketi DAP yapı (Yönetim Kurulu Başkanı Ziya Yılmaz, Forbes dergisi'nin Türkiye'nin en zengin 100 kişisi çizelgesinde yer alıyor). Eh, 2K işte (kismet ve kader). Acaba bu yıldızları parlatan şirketlerin kültürleri nasıl? Bu konuda FastCompany adlı şirket 10 ölçüte göre en iyi 100 şirketi sıralamış. Bakalım. Bu arada Türkiye için ISO 500, Capital 500, Fortune 500 çizelgeleri de yayınlandı. Hepsi hasılatla (ciroya) göre. Fortune 500 Türkiye'nin ilk başladığı yıl akademik danışmanıydım ve katma değere göre sıralayalım dediysem de Fortune Amerika kabul etmediydi!

SAHİ KÜLTÜR NEYDİ?

Kurum kültürü kurum çalışanlarının tamamı tarafından içselleştirilen temel değerler olarak tanımlanmaktadır. Kurum içinde işlerin yapılış biçimi ve başanın göstergeleriyle kuruma özgü bir kültürden söz edilebilir. İşletmelerde kültür konusu ele alınırken, ilgili yazında G. Hofstede en başta gelir. Hofstede'e göre kültürün yansımaları yazımızdaki şekilde gösterilmektedir.

Şirket kültürünü böyle yumuşak güç yaklaşımıyla ele almak yerine, kanımızca 5M öğeleriyle ele almak daha yerinde olacaktır. Yani insan (man) kültürü, para (money) kültürü, malzeme (material) kültürü, makine (machine) kültürü, yöntembilim (methodology) kültürü başlıklarıyla. Literatürde olmayan bu yaklaşımı ayrıca ele alınız.

FAST COMPANY KÜLTÜR 100 MODELİ

FastCompany dergisinin yaptığı bu çalışmanın temelinde D.Sull-C.Sull-MIT-Glasdoor ekibinin yaptıkları çalışma yatmaktadır. Çalışmayı Türkiye için Selim Oktar-ERA Research-Nazlı Yüksel-Kariyer.net ekibi hayata geçirmişler. Konunun önemi de şurada yatıyor: Şirket kültürü açısından güçlü şirketler, diğerlerine göre yüzde 20-30 oranında daha fazla performans gösteriyorlarmış kültür alanında çalışan J.L. Heskett'e göre. Yine C. Sull'a göre yöneticiler kurum kültürünün iyileştirilmesinin şirket değerini artırdığına inanıyorlar büyük oranda.

Çalışmada yaklaşık 2000 kişilik bir beyaz yakalı kitleye anket uygulanmış. Ölçülen 10 ölçüt ise şunlar olmuş: Çeviklik / Müşteri odaklılık / İyi yönetim / Şeffaflık / Saygı / Takım yönetimi / Çeşitlilik / İnovasyon / Sonuç odaklılık / Sosyal şirket olma.

Her ölçüt açısından ilk 5 şirketin de ayrıca listelendiği bu çalışmada belirlenen 100 şirketin ilk 10'u şöyle çıkmış:

KOÇ HOLDİNG / TURKCELL / LCWAİ-KİKİ / SABANCI HOLDİNG / BOSCH / ARÇELİK / APPLE / COCA COLA / THY / GOÖGLE.

Günümüzde öne çıkan çeviklik konusundaki ilk 5 de 100 sıralamasındaki ilk 6'dan (Bosch dışındakiler). Selim Oktar'a göre 100 sıralamasında ilk 5'te iki holding olması dikkat çekerken, ilk 20'de yeni nesil şirketler (Apple, Google, Yemeksepeti, Amazon vd) dikkat çekiyor. Koç Holding'in 2000 yılında başlattığı Koç Stratejik İletişim Modeli-Koçsim projesinin meyveleri toplanıyor gibi. Çizelgede ilk 10 şirket sektörlerden bağımsız kurumlar olmasına karşın, çizelgenin sonrasında yer alanları sektör ve bilinirlik etkileriyle yer aldığı gözüküyor.

Çalışmayı daha ayrıntılı incelemek isteyen okurlarımız, FastCompany dergisinin Ağustos-Eylül 2020 sayısını edinebilirler.

İLK 10 VE BİST PERFORMANSI

İlk 10 şirketten kimilerinin pay senetleri BİST'te nasıl bir yıllık fiyat artışı (%) sergilemiş, 7.8.2020 için bakıverelim. Şöyle: KOÇ HOLDİNG (-25.03); TURKCELL (7.97); SABANCI HOLDİNG (-14.36); ARÇELİK (4.22); COCA COLA (5.71); THY (-25.66). Fiyatları etkileyen başka unsurların olduğu da gerçek ama ülkemizde kültür-şirket değeri ilişkisi incelenmeye değer kuramsal bir konu. Araştırmacılar bir konu.

SONSÖZ

Şirketler 5M bazı kültürlerini geliştirip, bir de bunu entegre (ekonomik, sosyal ve çevresel) raporlama ile sunarlarsa özdenetim yaparak sözde değil gerçekten yani öde yerli ve millî olabilirler!

Sıfır araç fiyatları artacak ikinci el hareketlenecek

EKONOMİ SERVİSİ

2 PLAN İcra Kurulu Başkanı Orhan Ülgür, dövizdeki dalgalanmalar ve sıfır araç arzının artmasının ikinci el araç piyasasına etkilerini değerlendirdi. Ülgür, ikinci elde fiyatların yukarı yönlü seyrinin yavaşladığını; ancak yakın dönemde sıfır araç fiyatlarının artması ile birlikte ikinci elde de fiyatların yeniden artacağını belirtti.

Ülgür, markaların Eylül ve ekim aylarında satacakları araçlar için kapora aldıklarını belirtti. "Eylül ve ekim ayları için aracın fiyatı tam olarak bilinmeden kaporalara önceden veriliyor ve böylelikle ön satış yapılmış oluyor" diyen Ülgür, döviz kurlarındaki yükselişe ilave olarak kredi faizlerindeki artış gelecek aracın fiyatını yükselteceği için, kaporası verilmiş ön satışların müşteriler tarafından yüzde 20-30 seviyesinde iptal edilmesine neden olabileceğini söyledi.

Ülgür, şunları kaydetti: "Sıfır araçlarda iptal edilebilecek bu satışlara ilave olarak otomotiv sektörünün en yoğun yaşanan dönemi kasım ve aralık aylarında üretirecekleri yeni araçların da geliş ile sıfır araç arzında fazlalık yaşanabilir. Haliyle markalar bu dönemde stokları hızlıca eritebilmek ve müşteriye satabilmek için gerek fiyat gerekse düşük faizli kredi seçenekleri ile özel kampanyalar yapabileceklerdir. Markaların haziran ve temmuz aylarını iyi geçirmiş olmaları da kasım ve aralık aylarında alacakları aksiyonları için ellerini güçlendirecektir."

Ülgür, ikinci el pazarıyla ilgili ise şu değerlendirmeyi yaptı: "Markaların ağustos ve Eylül ayında satışları için önemli bir aksiyon alacaklarını düşünmüyorum. Bu dönemde ekonomik ve siyasal gelişmeleri izleyeceklerdir. Bu dönem, bu yüzden kur artışlarına paralel olarak ikinci el fiyatları bir miktar yukarı doğru hareketlenecektir. Çünkü markalar daha şimdiden ürünlerine kurlardaki artışı yüzde 5-10 aralığında yansıttılar. Ekim, kasım ve aralık ayları için şimdiden bir tahminde bulunmak zor; yukarıda bahsettiğimiz üzere bu süreçteki yaşanan gelişmeler ve markaların bu gelişmeler üzerine alacakları aksiyonlar, fiyatlar ve piyasa üzerinde etkili olacaktır."

5 MİLYON ÜZERİ SATIŞ BEKLENTİSİ

İkinci elde satışların, pandeminin etkilerinin görüldüğü 2020 yılının 2. çeyreğinde 380-400 bin seviyelerinde seyretmesine rağmen;

İkinci elde fiyatların artışının yavaşladığı ancak ekim ve kasım ayında sıfır araçlarda fiyat artışıyla birlikte ikinci el araçların da yükselişe geçeceği belirtildi

haziran ve temmuz aylarında 600-650 binlik normal satış seviyelerine ulaştığını söyleyen Ülgür, 2020 yılında da geçen yıl olduğu gibi mükerrer satışlar düşüldüğünde, yıllık satış adedinin 5 milyon üzerinde gerçekleşeceğini belirtti.

İkinci el pazarında en çok tercih edilen modellerin geçen yıl 50-60 bin TL bandında olan araçlardan oluştuğunu hatırlatan Ülgür, bu seviyenin 80-100 bin TL aralığına yükseldiğini söyledi. Genelde tercih edilen araç tipinin Türkiye'ye uygun olan ve kolay satılabilecek fakat rakamı çok büyük olmayan araçlar olduğunu da söyleyen Ülgür, şöyle devam etti: "Bunlar pazarın yüzde 70'ini oluşturuyor diyebiliriz. Kalan yüzde 30'u da lüks ve lüks altı gibi arada kalan araçlar. Çoğunlukla daha hızlı satılacak olan; sedan tipinde ve parçası bol olan araçlar aranıyor. Türk insanı ikinci elde aracın özelliklerine, yaşına, kilometresine, hasar kaydı olup olmadığına bakıyor. Ama elbette her zaman mükemmel araç bulunamıyor. Dolayısıyla araç alacak kişiler, kendileri için bir öncelik sırası belirliyor. Örneğin; 3 yaşın altında olması daha büyük avantaj. Zaten 100 bin TL'nin altında 1-2 yaş-

larında araç bulmak çok zor. Örneğin 2014-2015 model yıllarından bahsederek, aslında orada daha büyük bir pasta olduğu aşikar."

BİR ARAÇTAN 6 KİŞİ KAZANIYOR

Mesleği ikinci el araç satıcısı olmayan bireysel satıcılarla ilgili de bilgi veren Ülgür, piyasanın normale dönmesiyle bunların sayısının da azalacağını belirtti. Ülgür, konuyla ilgili şu açıklamalarda bulundu: "İkinci elden

para kazanan ama asıl gelirleri bu iş üzerinden olmayanlar var. Mobilyacı ve benzeri işleri olan insanlar pazardan çekilecekler. Çünkü onları burada tutan kârlar yavaş yavaş ortadan kalkıyor. Tek bir araç, sayısız mükerrer satışla el değiştirip nihai kullanıcıya ulaşıyordu ve arada belki de 6 farklı kişi kazanç elde ediyordu. Fiyatların dengeye oturmasıyla birlikte kâr marjları azalacağından, bu mükerrer satışlarda düşüş gerçekleşecektir."

Otomerkezi.net'ten ikinci büyük tesis

ÜLKEMİZİN ikinci el araç pazarındaki kurumsal oyuncularından Otomerkezi.net, Türkiye'nin en büyük ikinci el oto tesisini İstanbul'da açtı. 50 milyon TL'lik yatırımla sektöre kazandırılan yeni tesis, 20 bin metrekarelik alanda 500 aracı aynı anda sergileyebiliyor. Yılda 20 bin vatandaşın ziyaret etmesi beklenen yeni tesisin açılışıyla birlikte, 6 yeni bayi ile ülkemizin pandemiye rağmen en hızlı büyüyen kurumsal ikinci el araç noktası olduğunu belirten Otomerkezi.net CEO'su Mu-

hammed Ali Karakaş, yılsonuna kadar 30 bayiye ulaşmayı hedeflediklerini söyledi. İkinci el oto pazarının güncel durumu ile ilgili değerlendirmelerde bulunan Karakaş, "Yılın ilk 6 ayında geçen yılın aynı dönemine göre satışlar yüzde 20 artarak 3.9 milyon seviyesinde gerçekleşti. Sektör aynı performansla ilerlediği takdirde bu yıl ikinci el araç pazarında satışlar 8 milyonu geçecektir. Sıfır km otomobil pazarında ise ertelenen talep sebebiyle aslında 1 milyonluk bir pazar var" dedi.

Ege'den 527 milyon dolarlık ihracat

EĞE Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği Başkanı Hayrettin Uçak, yılın ilk 7 ayında 527 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirdiklerini bildirdi.

Ege İhracatçı Birliklerinden (EİB) yapılan açıklamaya göre, Başkan Hayrettin Uçak, Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Murat Ödül ve Yönetim Kurulu Üyesi Martin Sanford, yaş meyve sebze ve mamulleri üretiminde önemli merkezler Torbalı ve Kırada üreticileri ve ihracatçı firmaları ziyaret etti. Açıklamada görüşlerine yer verilen Uçak, Ege Bölgesi'nde üretici ve ihracatçı firmaların vakit elverdiğince ziyaret ettiklerini, pandemi döneminde de şartlara uygun şekilde ziyaretlerine devam ettiklerini belirtti.

Sorunları bire bir dinlediklerini ve çözümü konusunda takipçi olduklarını aktaran Uçak, "Göreve gelir gelmez bir ziraat mühendisi ve halkla ilişkiler uzmanından oluşan üye ilişkileri tımını kurduk. Bu ekibimiz bütün üyeleirimizi periyodik ziyaret ediyor" ifadelerini kullandı.

1 MİLYAR DOLARA DOĞRU

Türkiye'nin yaş meyve sebze ihracatının 2020 yılının ocak-temmuz döneminde yüzde

24.4'lük artışla 1 milyar 96 milyon dolardan 1 milyar 364 milyon dolara çıktığı aktaran Uçak, şunları kaydetti: "Meyve sebze mamulleri ihracatımız ise ülke genelinde yüzde 6'lık artışla 853 milyon dolardan 902 milyon dolara yükseldi. 2020 yılında Ege Yaş Meyve Sebze İhracatçıları Birliği olarak ise taze meyve sebze ihracatımız yüzde 44'lük artışla 121 milyon dolardan 175 milyon dolara, meyve sebze mamulleri ihracatımız yüzde 7'lik ar-

tışla 329 milyon dolardan 352 milyon dolara taşındı. İhracatımız 2020 yılının ocak-temmuz döneminde 527 milyon dolara, son 1 yılda ise 966 milyon dolara yükseldi. Birlik olarak 2020 yılı için belirlediğimiz 1 milyar dolar hedefine emin adımlarla ilerliyoruz. İhracatımızda sürdürülebilirliği sağlamak üretime devam etmekle ve üreticilerimizin memnuniyeti ile mümkün. Bu amaç doğrultusunda çalışıyoruz."

Altı ayda 2.4 milyar dolarlık ambalaj sattık

AMBALAJ sektörü Ocak-Haziran 2020 döneminde 2 milyar 414 milyon 219 bin dolar ihracat geliri sağladı. Sektör ihracatı bir önceki yıla göre miktar olarak yüzde 11, değer olarak ise yüzde 4 arttı. Ambalaj Sanayicileri Derneği (ASD) Başkanı Zeki Sanbekir, "Sektör olarak bu dönemde 883 milyon dolar dış ticaret fazlası vermek bizler adına mutluluk ve gurur kaynağı. Diğer yandan en fazla ihracat yaptığımız ülkelerin başında Avrupa bölgesinin

olması başka bir olumlu gelişme" dedi. Ambalaj sektörünün en fazla ihracat yaptığı ülke 197 milyon 530 bin dolar ile Almanya oldu. Almanya'yı sırasıyla İngiltere, Irak, İtalya, İsrail, Fransa, ABD, Hollanda, İspanya ve Belçika takip etti. Ambalaj türüne göre genel toplamı ra bakıldığında plastik ambalajların yüzde 65'lik payla ilk sırada, ikinci sırada ise yüzde 22 ile kağıt/karton ambalajların yer aldığı görüldü.

Gençlerin mesleki eğitimde tercihi OİB MTAL

OTOMOTİV Endüstrisi İhracatçıları Birliği Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi (OİB MTAL), Liselere Geçiş Sistemi (LGS) yerleştirme sonuçlarına göre gençlerin en çok tercih ettiği mesleki okullar arasında yer aldı. OİB MTAL, Türkiye'nin yerli otomobil üretiminin de yapılacağı Bursa'da ihtiyaç duyulan teknik elemanları yetiştirmek üzere Motorlu

Araçlar Teknolojileri alanında Türkiye'de bir ilk olarak açılan Elektrikli Araçlar Dalı ile mesleki eğitim tercihlerinde Bursa birincisi oldu. Aynı şekilde Endüstriyel Otomasyon Teknolojileri ve Makine Teknolojisi Alanlarında en yüksek puanla öğrencilerin tercihi ile mesleki eğitimde büyük başarı elde eden OİB MTAL, ülke genelinde de en çok tercih edilen okullar arasına girdi.

TMO'NUN KARARINA TEPKİLER SÜRÜYOR:

İthalatla değil üretimle kalkınırız

TMO dört ay önce stok sorunu olmadığını söylese de buğday ithalatı için ihale açtı. Üretici karara tepkili. İthalata dayalı politikalardan vazgeçilmesi, girdilerin düşürülmesi talep ediliyor. İthalat sürerse seneye ekim zor...

SILA KEMALHI/ ANKARA

TOPRAK Mahsulleri Ofisi (TMO) 500 bin ton buğday ile 60 bin ton arpa ithalatı için 25 Ağustos'ta ihaleye çıkacak.

Yaklaşık dört ay önce herhangi bir stok sıkıntısı bulunmadığına dair açıklamalar yapan TMO, bu yılın ocak ayında 650 bin ton buğday, şubat ayında 300 bin ton buğday, 25 bin ton arpa ile mart ayında 175 bin tonluk buğday ithalat ihalesi yaptı. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Baki Remzi SU-İÇMEZ, son ihalenin "bundan sonra da TMO'nun ithalatı sıklıkla tercih edeceğinin" göstergesi olduğunu söyledi.

'VAZGEÇİN' ÇAĞIRISI

Üreticinin, tüccarın, stokçuların elinde ne kadar buğday olduğunun belirsizliğine işaret eden Suicmez, şöyle sürdürdü:

"Bu durumda asıl stokçularla mücadele etmek yerine üreticiyi stokçulukla suçlamak kabul edilemez bir yaklaşımdır. Anlaşılan o ki Türkiye 2020 yılında da "ithal buğday bolluğu olan ülke" olarak anılmaya devam edecektir. Dışarıya dayalı bu yanlış politika seçeneğinden derhal vazgeçilmelidir."

GÖREVLERİ GİRDİLERİ DÜŞÜRMEK

Tarım ve Orman Bakanlığı ile TMO'nun görevine ilişkin Suicmez şu değerlendirmede bulundu:

"İki kurum girdi maliyetlerini azaltmak, uygun kredi koşullarını yaratmak, zamanında maliyetlerin üstünde çiftçi kârını da gözetken taban fiyatları açıklamak ve yeterli alımı yapmak, çiftçi desteklemelerini artırarak ve zamanında ödeyerek buğday dahil tahıl üretim alanı, verim ve üretim miktarını artırmak olmalıdır."

REKOLTE YÜKSEK

Zirratçı Müslüm Ösün ise, son iki yıldır buğdayın değerinde alınmadığını söyledi. Ösün, şöyle konuştu:

"Bu yıl ekim alanları fazlaydı. Pamuk yerine özellikle Güneydoğuda buğday ekildi. İklimde müsait olunca rekolte arttı. Fiyatlar düşük tutulunca, mahsul stokçuya teslim edildi. 1800 liralık ekmelek buğdaya 1600 lira dediler. Buğday stokçulara kaldı. Dahilde İşlemler Rejimi kapsamlı sanayiye buğday alıyor deniyor. Bu ithalatın bahanesi... Asıl olan piyasa. Makamlık buğday şu an 2100 liraya dayandı. 300 lira yine tüccarın cebine indi."

SENEYE EKİM ZOR

Türk lirasında yaşanan değer kaybı ve gübrede dışa bağımlılık nedeniyle girdilerin arttığına işaret eden Ösün, "Tohumluk fiyatları artacak, alamayan çiftçi ekemeyecek. Bizim için karar bir sene sonrasına darbe oldu. Ön görülemeyen tarım politikalarının faturası çiftçiye ödetiliyor" dedi.

Ösün, kırmızı mercimek için de ithalat yoluna gidileceği tahmininde bulundu.

Üretimi ve verimi azalıyor

SON 5 yıldır Türkiye'nin buğday ekimi yapılan alanı, buğday üretimi ve verimi azalmakta.

2015 yılında 78.6 milyon dekada buğday ekimi yapılırken bu alan 2019 yılında 68.5 milyon dekada geriledi. Buğday verimi 2015 yılında 287 kg/dekar iken 2019 yılında 278 kg/dekar'a düştü. 2015 yılında 22.6 milyon ton olan buğday üretiminin 2019 yılında 19 milyon tona gerilediği görüldü. 2020 yılı TÜİK İ. tahmininde buğday üretiminin 2019 sezonuna göre yüzde 7,9'luk artışla 20,5 milyon ton olacağı öngörüldü.

Fındığı yeterince kurutup depolayın

TÜRKİYE Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Yönetim Kurulu Üyesi Arslan Soydan, üreticilere hastalık oluşmaması için fındığı yeterince kurutup bu şekilde depoya koymaları ve ardından pazara sunmaları tavsiyesinde bulundu.

Soydan, harmana gelen fındığın belli aralıkla karıştırılması, ürünün yağmur almaması için de gerekli önlemin alınması gerektiğini ifade etti. Fındık için sürekli emek verildiğini ve yıl boyunca bu ürün için harcama yapıldığını kaydeden Soydan, "Hem üretici hem de ülke için bir tane fındığın bile değeri çok yüksektir. Onun için üreticileri özellikle uyarıyoruz. Hastalık oluşmaması için fındığı yeterince kurutup bu şekilde depomuza koyalım ve ardından pazara sunalım" dedi. Soydan, fındığın patozdan çıktıktan sonra içeriğindeki yabancı maddelerin ve kırık fındıkların ayrıştırılması gerektiğine de işaret ederek, yeterli ayrıştırılma olmaması durumunda ürünün pazarlama sırasında sorun yaşayacağını söyledi.

BİR RANDIMAN 44 KURUŞ

Bu sezon da Toprak Mahsulleri Ofisi'nin

(TMO) piyasada olacağını anımsatan Soydan, şöyle devam etti:

"TMO'nun fındık alım kriterleri oluyor. Geçen yıllarda bu kriterler uygulandı. Bu sene de önceden belirlenmiş kriterlerin alım sırasında uygulanması bekleniyor. Dolayısıyla üreticilerimiz ürününü TMO'ya getirirken, çürük oranına, nem oranına ve içerisindeki yabancı maddelere çok dikkat etmelidir. Bilinmeli ki bir randıman 44 kuruş demek. Bu da üretici açısından önemli bir ek gelir olacak. Üreticilerimiz kaliteli fındıklarını pazara indirerek verdiği emeklerinin karşılığını fazlasıyla alabilir. Her şey üreticimizin elinde."

İHTİYAÇ KADARINI SATIN

Soydan, TMO'nun fındık alımına hazır olduğunu bildiklerini belirterek, ofisin ilerleyen günlerde, alım kriterlerini ve alım noktalarını kamuoyuyla paylaşacağını vurguladı. Özellikle bölgede gurbetçi üreticinin oldukça fazla olduğunu aktaran Soydan, sunları kaydetti:

"Bu üreticilerimizin bir an önce gurbete dönmek istemeleri sonucunda yoğun bir şekilde fındığı pazara indirmeleri söz ko-

nusu. Dolayısıyla bir anda pazara inen fındık nedeniyle arz talep dengesinde oynamalar oluyor. Haliyle bu durum serbest piyasadaki fiyatların düşmesine neden olabilir. Bizim üreticilerden beklentimiz ihtiyacı kadar fındık satmalarını yönündedir. Üretici ihtiyacı kadar fındığını satın işini görebilir. Geri kalan fındığını ise deposunda bulundurmaya gayret etsin."

Amik Ovası'nda salça zamanı

DOĞU Akdeniz'in verimli topraklarıyla öne çıkan Amik Ovası'nda, özellikle salça ve baharat yapımında kullanılan kırmızı biberde hasat başladı.

İklim özellikleri ve verimli topraklarıyla yılda birden fazla ürünün yetiştirildiği Hatay'da, 2019'da yaklaşık 21 bin dekada ekilen kırmızı biberin bu yıl üretim alanı genişledi. Bu yıl yaklaşık 28 bin dekada üretilen kırmızı biberden, 80 bin ton rekolte alınması hedefleniyor. Kendine özgü aroması ve kalitesiyle özellikle Güneydoğu illerindeki tüccarların tercih ettiği kırmızı biber, sabahın erken saatlerinde özellikle kadınlar tarafından toplanıp özenle istiflendikten sonra tarlada kilogramı 1-1,5 liradan satılıyor. Antakya Ziraat Odası Başkanı Mehmet Muzaffer Okay, şunları söyledi:

"Özellikle biber salçası fabrikalarının ve ekim alanlarının artmasıyla kırmızı biber ekonomik değer anlamında ilimizin önemli ürünlerinden biri olma yolunda ilerliyor. Bu yıl, geçen seneye

oranla pamuğun 'para etmemesinden' kaynaklı çiftçilerimiz de kırmızı biber ekimine yöneldi ve ekim alanında ciddi bir artış oldu. Tabii sıkıntılar da var, ekim sahası arttıkça ürün fiyatlarında da düşüş oluyor. Bu pandemideki süreçten dolayı da tüketimin istemaceği piyasadan talep almak ister istemez arasında bir frenleme vazifesi görüyor. Bu da fiyatlara ciddi şekilde yansıyor. Geçen yıl ile bu senenin rekoltesi arasında dönüm bazlı çok büyük farklar yok, geçen sene sezon çok iyi geçmişti, bu sene de verim yönünden çok iyi geçiyor."

Okay, Hatay'da yetişen kırmızı biberin bir marka haline gelmek üzere olduğunu vurgulayarak, "Bu ürünün git-tiğe değer kazanması bizim için çok önemli, zaten şu anda bütün Türkiye piyasasına biber, ağırlıklı olarak Hatay'dan geliyor" diye konuştu.

Yaklaşık 100 dönümde kırmızı biber eken Suphi İnanc ise verimin iyi, fiyatların düşük olduğunu anlattı. "Bu sene Hatay'ın yüzde 80'inde biber ekimi var.

Her sene pamuk ekiyorduk ama herkes bibere döndü" ifadesini kullanan İnanc, ürünlerini tüccarlara sattığını, bölgede yetişen biberlerin çok doğal ve kaliteli olduğunu söyledi. İnanc, şöyle devam etti:

"Hatay'da yetişen kırmızı biber özellikle salça ve pul biber yapımında kullanılıyor. Kahramanmaraş'tan, Adana'dan, Gaziantep'ten ürünlerimizi almaya geliyorlar. Ürünün tarlada kalma gibi bir durumu olmuyor. Fiyat düşük de olsa ürünlerimiz her zaman alıcı buluyor."

Prof. Dr.
CENGİZ ÇAKIR

cakircengiz@hotmail.com

YURDUMUZUN pek çok yöresinden orman yangınları ile ilgili haberler geliyor. Yakın çevremizde su dolu sepetleri taşıyan helikopterler uçuyor. Duman bulutlarını ve geceleri iyice göze çarpan alevleri görüyoruz. Zaten kut olan ormanlarımızın yanması gerçekten bizlerin yüreğini de yakıyor. Bugün kısaca orman yangınlarına değineceğiz.

BAZI VERİLER

Türkiye'de Orman Yangınları (1997-2019)										
	Yangın Alanı sayısı	Alan m ²	Kasıtlı Çıkılan	İkmal-Çık Sonucu	Yangın çıkıp edeni	Dogal Etkiler	Nedeni bilinmeyen			
Değişkenler	Adet	Hektar	Adet	Hektar	Adet	Hektar	Adet	Hektar		
Ortalama	2245	8749	221	899	1067	5824	256	250	681	1753
En yüksek değer	3755	29749	410	4417	1642	26283	413	735	1818	5789
En düşük değer	1339	2621	92	86	693	1198	53	29	251	288
Yanan ortalama alan(%)	-	3,9	-	4,1	-	6,5	-	1,02	-	2,6
Yangın sayısı (%)	100	100	9,8	41,3	47,5	56,6	11,4	2,9	30,3	-
Yanan alan (%)	100	100	100	16,3	66,6	66,6	2,9	2,9	20	20
Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü'nün 12.1 sayılı yayan, 1988-2019 verilerinin hesaplaması. Ermiş tarih 12.8.2020'dir.										

Kaynak: Orman Genel Müdürlüğü'nün 12:1 sayılı yanar, 1988-2019 verilerinden hesaplanmıştır. Enjir tarihi 12.8.2020 dir.

Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesindeki Orman Genel Müdürlüğü'nün iletişim sitesinde ormancılıkla ilgili veriler yer almaktadır. Konumuz oluşturan orman yangınları ile ilgili dosyadaki veriler incelenmiş ve özet olarak aşağıda verilmiştir. Veri kaynağı 1988 yılından başlamaktadır. Ancak yangınların çıkış nedeni hakkında bilgiler 1997 yılından başlanarak verildiğinden 1997-2019 yılları arasındaki 23 yılı kapsayan veriler kullanılmıştır. Analiz dışındaki tutulan zaman diliminde 1994 yılında 30 828 hektar ormanın yanmasına yol açan 3239 yangının çıktığı dikkati çekmektedir.

(Alan ölçü birimi olan hektar, daha yaygın kullanılan ve 1000 metrekareye eşit olan dekarın 10 katı büyüklüktedir. 10 bin metrekare olan hektar, yaklaşık olarak bir stadyum büyüklüğüdür.)

2000 yılındaki 26 353 hektar ormanın yanmasına yol açan 2 353 yangından 410 adedi kasıtlı olup 4 417 hektar ormanın yanmasına yol açmıştır. Kasıtlı çıkanlar bu yangınlarda ortalama olarak 10 hektardan fazla orman yanmıştır.

2008 yılında 29 749 hektar ormanın yanmasında yol açan 2 135 yangın çıkmış olup bunlardan 377'si kasıtlı çıkarılmış olup 797 hektar orman yanmıştır. Bu yangınlarda ortalama 2,1 hektar orman yanmıştır. Bu durumda 2000 yılında sayı ve yanan alan olarak rekoru oluşturan kasıtlı yangınların örgütlü bir girişim sonucunda olduğu akla gelmektedir.

2019 yılın Temmuz ve Ağustos aylarında 50'den fazla orman yangını meydana gelmiştir. PKK tarafından yönetilen "Nuçe Civan" adlı internet sitesinde yer ve tarih belirtilerek 24 orman yangının

PKK'nın yan kollarından "Ateşin Çocukları İnişiyatı" adlı bir grup tarafından üstlenildiği, yine PKK'ya bağlı "Halkların Birleşik İhtikam Milisleri" adındaki terörist grubun Muğla, İstanbul ve Tokat'ta çıkanlar dört orman yangını üstlendiği kamu oyuna duyurulmuştur

Orman yangınları (1)

(Bkz. Vatan Partisi'nin 29 Ağustos 2019 tarihli genelgesi ve Prof.Dr. Ercan Enç tarafından yapılan basın açıklaması). Altı adedi İzmir'de olan bu yangınlardan Menderes'te olanlarının günler boyu sürdüğünü ve tekrarlandığını bulduğumuz yerden acıyla gözlemledik. Yangınlar sonrasında birçok değerlendirmeler ve eleştiriler yapıldı. Duyarlı çevrecilerin (!) teröristler tarafından üstlenilen ve açıkça itiraf edilen bu sabotajları görmezden gelmesi bizlere en az yangınlar kadar acı vermiştir.

DEĞERLENDİRME

Çizelgede verilen özet bilgileri kısaca değerlendirelim. 23 yıllık sürede yurdumuzda 50 binden fazla orman yangını çıkmış ve 2 milyon dekardan fazla alan yanmıştır. Ortalama olarak her bir yangında 4 stadyum büyüklüğünde orman etkilenmektedir. Kasıtlı çıkanlar ve kaza - ihmal sonucu çıkan yangınlarda etkilenen alan diğerlerinden 2-3 kat fazla olmaktadır. Orman yangınlarının yaklaşık olarak yarısı kaza ve ihmal sonucu çıkmaktadır. Kasıtlı çıkanlar yangın sayısı yüzde 10 olup bir o kadar da yıldırım düşmesi gibi doğal olaylar nedeniyle orman yangını çıkmaktadır. Verilerin alındığı kaynaktan "faili meçhul" başlığı altında toplanan nedeni saptanamamış olanların toplam yangın sayısı içindeki payı yüzde 30'dur.

Alan yönünden değerlendirildiğinde ortalama olarak her yıl yanan orman alanı her biri 60 dekar araziye sahip olan 1500 dolayında aile işletmesinin kurulmasına elverecek bir alandır. İncelenen zaman diliminde bir yıl içinde yanan en yüksek orman alanı, içinde 46 yerleşim birimi bulunan 25 bin hektarlık Denizli - Sarayköy ovasından daha büyüktür. Ovanın sınırları gösterir haritaya aşağıdaki bağlantıdan erişilebilir.

(Bkz. https://denizli.tarimorman.gov.tr/Duyuru/200/Denizli-Buyuk-Ova-Koruma-Alanlari-Belirlendi)

Özğün veri seti dikkatlice incelendiğinde yukarıda değinilen büyük çaplı orman yangınlarını izleyen yıllarda gerek çıkan yangın sayısında gerekse yanan orman alanında önemli ölçüde azalmalar olduğu görülmektedir. Orman yangınlarının çevre üzerinde yarattığı olumsuz etkiler ve kamu oyunun artan duyarlılığı nedeniyle ilgililer tarafından sıkı önlemler alınmış olması mümkündür. Zamanla dikkatler dağılıp önlemler sıradanlaşınca tekrar felaket boyutunda yangınlara karşılaşıldığı göze çarpmaktadır.

Hassas bölgelerdeki yangınlar sonucunda yanabilecek materyalin azalması ve belirli bir zaman diliminde biriken maddelerin tekrar yanması mümkündür. Hava sıcaklığının yüksek ve oransal nemin düşük olduğu durumlarda yangınların başlaması ve yayılması kolay olmaktadır.

(Konuya sonraki yazıda devam edilecektir)

Rusya'ya narenciye ihracatı arttı

RUSYA'ya narenciye ihracatı, yılın 7 ayında geçen senenin aynı dönemine göre yüzde 48 artışla 119 milyon 340 bin dolar oldu.

Geçen yılın ocak-temmuz döneminde 143 bin 333 ton narenciye dış satımıyla ülkeye 80 milyon 887 bin dolar döviz girdisi sağlanan Rusya'ya ih-

racat, bu senenin aynı döneminde arttı. Ocak-temmuz döneminde, Rusya'ya ihraç edilen 198 bin 106 tonluk narenciye ile ülke ekonomisine 119 milyon 340 bin dolarlık döviz girdisi elde edildi. Ürün bazında Rusya'ya, 83 bin 119 ton mandalina 50 milyon 790 bin dolara, 40 bin 241 ton limon 30 milyon 826 bin dolara, 42 bin 392 ton portakal da 22 milyon 173 bin dolara ihraç edildi. İhracatın kalan bölümünü diğer narenciye ürünleri oluşturdu.

Ulusal Turuncgil Konseyi Başkanı Kemal Kaçmaz, şunları kaydetti:

"Kaliteli ve doğal ürün yetiştiriyoruz. Lojistik olarak yakınız. Diğer taraftan iki ülke arasındaki ilişkiler de etkiliyor. Ürettiğimiz narenciyelere Rusya'daki tüketiciler damak tadı olarak alışı. Bunun dolaylı Rusya'dan oldukça fazla talep alıyoruz. Bu da ihracatımıza katkı sunuyor. Türk narenciyesi sadece Rusya pazarında değil Avrupa Birliği ülkelerinde de talep görüyor."

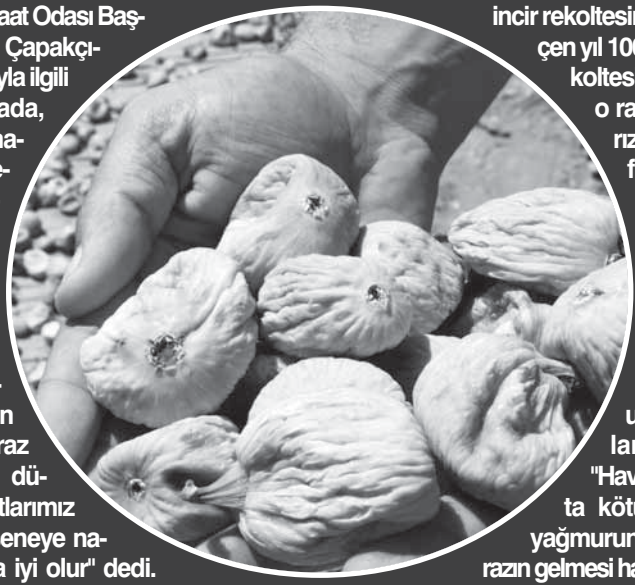
Kuru incir tezgahta

TÜRKİYEnin önde gelen üretim merkezi Aydın ve çevresinde, yeni sezon kuru incir tezgahlarında yer almaya başladı.

Germencik Ziraat Odası Başkanı Şahabettin Çapaçoğlu, incir hasadıyla ilgili yaptığı açıklamada, yeni sezonun hayırlı olmasını diledi. İncirlerin sergilerde yerlerini aldığını belirten Çapaçoğlu, "İnşallah 2020 yılı sezonumuz iyi geçer. Ama geçen yıla nazaran rekoltemizde biraz düşüş olacağını düşünüyoruz. Fiyatlarımız inşallah geçen seneye nazaran biraz daha iyi olur" dedi.

İncirin iyi olmasıyla çiftçilerin daha rahat bir nefes alacağını anlatan Çapaçoğlu, şöyle konuştu:

"Germencik'te 90 bin dekar incir arazimiz mevcut. Aydın, Türkiye'nin yüzde 60 incir rekoltesini karşılıyor. Geçen yıl 100 bin ton incir rekoltesi olmuştu. Bu yıl o rakama zor ulaşırız. Geçen yıl incir fiyatlarımız 15-16 lira arası satılıyordu. Bu yıl bizim beklentimiz 20-25 lira." Çiftçilerden İbrahim Uyar da yeni sezona umutlu başladıklarını belirterek "Hava şartları ilk başta kötü gitmişti ama yağmurdan ardından poyrazın gelmesi hava şartlarıyla birlikte incirlerimiz de düzelmeye başladı" diye konuştu.

BARTHOLOMEOS'UN HALEFİNİN KARANLIK İLİŞKİLERİ

Trump ve Elpidophoros bunları konuştu

Ayasofya Camisi'nin açılışından bir gün önce yapılan görüşmede Elpidophoros 'Ankara'nın aldığı kararlar, dolaylı olarak Rus Ortodoks Kilisesi'nin de işine geliyor, öyle ki, Fener'i Moskova'yla çatışmasında, Ukrayna konusu da dahil, zayıflatıyor' dedi. Elpidophoros, Trump'tan Erdoğan'a azami baskı yapmasını ve hatta Ankara'ya yaptırım uygulanmasını istedi

MEHMET PERİNÇEK

AYDINLIK, Ayasofya Camisi'nin açılışından bir gün önce, 23 Temmuz 2020 günü Beyaz Saray'da Fener Rum Patrikhanesi'nin Amerika Başpiskoposu Elpidophoros (Ioannis Lambriniadis) ile ABD Başkanı Donald Trump ve Başkan Yardımcısı Mike Pence arasında yapılan görüşmesinin ayrıntılarına ulaştı. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Elpidophoros, bir sene önce 22 Haziran 2019'da ekümeniklik iddiasındaki Fener Rum Patrikhanesi tarafından Amerika Başpiskoposluğuna getirilmişti.

İNSAN HAKLARI VE DİNİ ÖZGÜRLÜKLER SUÇLAMASI

Beyaz Saray'da 23 Temmuz 2020 günü gerçekleşen görüşmeyle ilgili haberlerde, Elpidophoros'un, Trump ile Pence'e, "Fener Rum Patrikhanesi ve Rum Ortodoks cemaatinin, Ayasofya'ya el konularak camiye dönüştürülmesiyle ilgili endişelerini" anlattığı belirtilmişti.

Basına yansıyan haberlere göre, "Türkiye'deki Ayasofya kararından rahatsızlık, insan hakları ve özellikle azınlıkların dini özgürlüklerinin korunması konusunda endişesini" dile getiren Trump, "Derhal gerekli müdahalelere devam edeceğimi" söylemişti.

Görüşmenin ardından Fener Rum Patrikhanesi Amerika Başpiskoposu su açıklamayı yapmıştı: "Başkan Trump ve Yardımcısı Pence ile Beyaz Saray'da görüşerek Ayasofya'nın yeniden camiye çevrilmesinden vahim yeis duyduğumuzun yanı sıra Ekümenik Patrikle ilgili süren güvenlik endişelerini ve dini özgürlüklerle ilgili meseleleri ilettiğim için müteşekkirim.

"Yarın tutacağımız yasan ışığında, dualarla dinremeye devam ederken aynı zamanda mücadelemizi değerlendirmesi ve eyleme geçilmesi için hükümetin en üst düzeyine taşıyoruz."

ABD Başkan Yardımcısı Mike Pence ise şu tweeti atmıştı: "Başpiskopos Elpidophoros'a da söylediğim gibi Ayasofya'nın her inancın her kişi için esin ve tevekkül kaynağı olarak erişilebilir kalması çağrısının arkasında Rum Ortodoks Kilisesi ile birlikte kararlılıkla duruyoruz."

'İSLAMCI REJİMİN BASKISI ALTINDA'

Aydınlık'ın ABD-Patrikhane ilişkilerinde rol oynayan kaynaklardan edindiği bilgilere göre Elpidophoros, bu görüşmede ABD devlet başkanını ve yardımcısını, doğrudan Fener Patriği Bartholomeos tarafından görevlendirildiğini, Patriğin zor durumda bulunduğunu ve Türkiye Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ı doğrudan

eleştiremediğini belirtti. Elpidophoros'un ifadesiyle Bartholomeos, İstanbul'da yaşayan bir Türk vatandaşı olarak "İslamcı rejim" tarafından devamlı surette baskı altında tutuluyordu.

'ANKARA'NIN ALDIĞI KARARLAR MOSKOVA'NIN İŞİNE GELİYOR'

Fener Patrikhanesi'nin ABD'deki temsilcisi, görüşmede Erdoğan'ın icraatlarının, Patrikhanenin uluslararası arenadaki otoritesini kirdiğini ve Bartholomeos'un dünya Ortodoks cemaati içindeki liderlik konumunu zayıflatıldığını da söyledi. Bilgi veren kaynaklar, Elpidophoros'un Beyaz Saray'daki buluşmada sarfettiği söz sözlere de dikkat çekiyorlar:

"Ankara'nın aldığı kararlar, dolaylı olarak Rus Ortodoks Kilisesi'nin de işine geliyor, öyle ki, Fener'i Moskova'yla çatışmasında, Ukrayna konusu da dahil, zayıflatıyor."

Görüşmede Trump ve Pence'e, Washington ve Patrikhane'nin eskiden beri ortak olduğunu vurgulayan Elpidophoros, Fener'in, Beyaz Saray'ın gizli talebi doğrultusunda, Ukrayna Kilisesi'nin Rusya'dan ayrılmasını tanıyarak ABD'ye bağlılığını gösterdiğini de sözlerine ekledi.

TÜRKİYE'YE YAPTIRIM YUNANISTAN'A DESTEK TALEBİ

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Elpidophoros, Trump'tan Erdoğan'a azami baskı yapmasını ve hatta Ankara'ya yönelik yaptırım uygulanmasını da talep etti. Bartholomeos'un temsilcisine göre bu yaptırımlar, Patrikhane'nin korunmasında etkili bir rol oynayacak ve dünya Elpidophoros'a göre Trump'ın Hristiyan dayanışmasını göstermesi, ABD'deki başkanlık seçimleri öncesinde oy bakımından da olumlu sonuçlar verecek.

Görüşmede dikkat çeken diğer bir nokta ise Türkiye'nin Ege ve Doğu Akdeniz'de gaz arama faaliyetlerini provokatif olarak niteleyen Elpidophoros'un, Amerikan yönetiminin Türkiye'ye karşı Yunanistan ve Güney Kıbrıs'ı desteklemesini talep etmesi.

TÜRKİYE VATANDAŞI PATRİK ADAYI

Fener Patrikhanesi'nin Amerika Başpiskoposu Elpidophoros, sıradan bir isim değil. Yaşı oldukça ilerlemiş olan Bartholomeos'un halefi olarak görülüyor. ABD'de Demokrat Parti taraftarı. 2019 başında, Ukrayna Ortodoks Kilisesi'ne "otosefallik" (bağımsızlık) kazandıran "tomos" adlı karamenin imzalanmasında önemli rol oynadı.

Elpidophoros'un konumu ve faaliyetleri, ABD'nin "dini özgürlük" ve "azınlık hakları" bahanesiyle başka ülkelerin içişlerine karışma po-

litikasıyla da tam bir uyumluluk gösteriyor.

TRUMP: HELENİZM TARAFTARIYIM

ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun Ankara'nın Ayasofya kararını gözden geçirme talebi de bu açıdan anlamlı. Önde gelen Yunan sitelerinden "GreekReporter"ın da ayrıntılarını açıkladığı görüşme sonrası aşağıdaki ifadelerini bu bağlamda değerlendirmek gerekiyor:

"Donald Trump, fiilen kendini Ekümenik Patriklik ve bizzat Patrik Bartholomeos'un, ayrıca da Helenizmin yardımcısı ve taraftarı olarak ifade etti."

'PATRİKHANENİN BAŞARISI'

Elpidophorosise, görüşme sonrası verdiği röportajlarda Türk iktidarı, Hristiyan ve Yahudi azınlığı tehlikeye atmakla suçlamıştı. Fener Patrikhanesi'ne bağlı olan ABD'deki Yunan Ortodokslarının teşkilatı Order of St. Andrew the Apostle da yaptığı açıklamada Ankara'nın kararını Türkiye'deki Hristiyanların ve bu ülkedeki Hristiyan mirasının küçümsemesi olarak değerlendirmişti. ABD Dışişleri Bakanlığı'nın uluslararası inanç özgürlüğüne dair raporunda Türkiye'nin din özgürlüğünü ihlal eden ana ülkeler arasında sayılmasını da Fener Rum Patrikhanesi'nin başarıları arasında saymışlardı.

Beyaz Saray-Patrikhane görüşmesinin olduğu günlerde ABD Temsilci Meclisi, Rusya'dan S-400 hava savunma sistemleri alımı nedeniyle Türkiye'ye yaptırım uygulanmasını öngören tasarını da onaylamıştı.

TÜRKİYE KARŞITI KAMPANYANIN BAŞINDA

Bütün bunlara bağlı olarak Ayasofya kararıyla birlikte Fener Patrikhanesi'ne bağlı Amerika Başpiskoposluğu'nun Türkiye karşıtı çalışmalarına hız verdiği net bir şekilde görülüyor. Bu kararın Türkiye'deki azınlıklara yönelik bir baskı yaratacağı propagandası yapılıyor.

Türkiye'nin egemenliği altında bulunan Ayasofya'nın statüsünün değiştirilmesi kararının ülke içinde farklı yönleriyle tartışılması ayrı. Ancak bunun Elpidophoros tarafından azınlıklara yönelik bir hamle olarak lanse edilmesi, Türkiye'ye karşıtı bir kampanyanın fitilini ateşlemekten başka bir anlam taşımıyor.

BARİŞ HAREKATI'NA KARŞI ERMENİ-PONTUS 'SOYKIRIMI' TARAFTARI

Elpidophoros'un bu tavır aslında şaşırtıcı değil. Rum din adamı, Haziran sonunda Türkiye'nin Kıbrıs Barış Harekatını da hedef almıştı.

Elpidophoros'un Türkiye karşıtlığı eskilere uzanıyor. Dünyevi adıyla Ioannis Lambriniadis,

ner Patrikhanesi'nin ABD'yle işbirliği içindeki faaliyetlerinin Türkiye'yi uluslararası arenada zor durumda bırakmaya yönelik olduğu açık.

2018 Eylül'ünde eşlik ettiğim bir Rus heyetinin Patrikhane gezisi sırasında Fener'den üst düzey bir din adamının heyette bir Türk bulunduğunu bilmesine rağmen, Türkiye ve Türk devletiyle ilgili olarak, misafirlerin önünde aramızda tartışma çıkaracak kadar ağır sözler söylemesi, Patrikhane'nin çüretkarlığını göstermesi açısından önemli bir örnekti. Bu tavır Türkiye-ABD arasındaki gerilimin yükselmesiyle, yukarıda anlatılanlar ışığında daha da somutlandığı görülmektedir. Patrik-

İstanbul doğumlu. Gençliğini Halep'te geçirdi. Burada Ermeni ve Maronit Kiliseleriyle yakın temas içinde bulundu. Hızlı bir "Ermeni soykırım"ı taraftarı. ABD'de "soykırımın" tanınması için yoğun faaliyet yürütüyor.

Kaynaklar, Türkiye'de bulunduğu dönemlerde çok sesini çıkarmadığını belirtiyor. Ancak ABD'ye gelmesiyle oldukça "cesur" çıkışlarda bulunuyor. Açıkta Helenizmi savunuyor, devamlı Türk iktidarını hedef alıyor.

ABD'deki kaynaklar, Fener Patrikhanesi'nin Amerika Başpiskoposunun soykırım anımlarına katılmasının sıradan bir hal aldığını altını çiziyorlar. Elpidophoros'un selefi Başpiskopos Dimitri de bu etkinliklerde boy gösteriyordu.

Diğer taraftan Elpidophoros, "Pontus soykırımını" propagandasını da faal bir şekilde yürütüyor.

Elpidophoros, 2011'de Bursa piskoposluğuna atandığında hiçbir Rumun yaşamadığı şehir Bizans haritasını çıkarmaktan, Yunanca ve İngilizce broşürler bastırmaktan geri durmamıştı.

YUNAN HÜKÜMETİYLE İLİŞKİLERİ

Kaynaklar, Elpidophoros'un ABD'ye gönderilmesiyle birlikte, Yunan iktidarıyla da sıkı ilişkiler kurduğuna dikkat çekiyor. Hatta 22 Haziran 2019 günü gerçekleşen taç giyme törenine dönemin Yunan Dışişleri Bakanı Georgios Katrougalos da katılmıştı. Törende yeni başpiskopos, Helenizme gösterdiği destekle övülmüştü.

Ocak 2020'de ABD'yi ziyaret eden Yunan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, Trump ve diğer resmi yetkililerin yanında Başpiskopos Elpidophoros'la buluşmayı da ihmal etmemişti. Üstelik bu ziyarette Yunan hükümetinin, Fener Patrikhanesi'nin Amerika Başpiskoposluğu'na ait Yunan Ortodoks Okulu'na (Hellenic College-Holy Cross Greek Orthodox School of Theology) yılda 2 milyon avro yardımı da ilan edilmişti. Bu haber, Yunanistan'da dahi tepkiyle karşılanmıştı. Yunan hükümetinin Amerika'daki okula ayırdığı bütçe kendi üniversitelere ayırdığından çok daha fazlaydı.

Ancak Atina açısından Elpidophoros ve Amerika Başpiskoposluğu stratejik önem taşıyordu ve her zaman burası için kaynak bulunabilirdi. Yardımlar, tabii ki karşılıksız kalmayacak, ABD'de Türkiye karşıtı faaliyetler, özellikle de Doğu Akdeniz ve yaptırımlar konularında, hız kazanacaktı.

23 Haziran 2020 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı Elpidophoros, Yunanistan ve Güney Kıbrıs'la ilişkilere dair yaptığı açıklamada da "Yunanistan ve Kıbrıs'la işbirliğinde vatandaşlarımızın ve milletimizin çıkarlarını korumak için her yönde hareket etmeye hazırız" diyecektir.

15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİNİ BİLİYORDU

BÜTÜN bunlarla birlikte Fener'in Fetö bağlantıları da dikkat çekici boyutta. 9 Ağustos 2016 tarihli Aydınlık'ta güvenilir kaynaklara dayanarak sunulan yazmıştık: "Darbe gününe dair ilginç başka bir bilgi de Fener Rum Patriği Bartholomeos'la ilgili. Edinilen bilgilere göre Fener Rum Patriği, darbeden 3 saat önce Türkiye'den ayrıldı. Bölge kaynakları, Slovakya'ya gittiğini bildirmesine rağmen Bartholomeos'un bu ülkeye kesinlikle iniş yapmadığını tespit etti. Bazı kaynaklar, Patriğin darbe konusunda önceden bilgi sahibi olduğunu ve bölgedeki bir Amerikan üssüne gittiğini ifade ediyor.

"Bartholomeos'un Fetö'yle bağı 'Dinlerarası Diyalog'a kadar uzanıyor. Bu ilişkinin halen devam ettiği kaydediliyor. Fethullah Gülen ile Patrik Bartholomeos'un ilişkisini ABD'deki Yunan Ortodoks Başpiskoposunun Yardımcısı Alex Karloutsos sağlıyor. Karloutsos'ın belli aralıklarla Fethullah Gülen'i ziyaret ettiği bildiriliyor."

KARLOUTSOS, GÜLEN'İ ABD'YE KAÇIRAN EKİPTEN

Bunlara yeni bilgiler de ekleniyor. Darbe günlerinde Türkiye'de olan tertibin önemli isimlerinden Henri J. Barkey'in Elpidophoros'la da görüştüğünü öğreniyoruz. Bu arada kaynaklar, Barkey'in o sırada İstanbul'da birlikte olduğu eşi Ellen Laibson'un da CIA elemanı olduğunun altını çiziyor.

Ayrıca yukarıda aktardığımız 9 Ağustos 2016 günlü haberimizde ismi geçen Fener Patrikhanesi'ne bağlı etkili din adamı Alexander Karloutsos, ABD'li diplomat ve CIA elemanı Graham Fuller ve George Fidas'a, Fethullah Gülen'i 1999'da ABD'ye kaçırmalarında yardım eden kişi. 15 Temmuz 2016 darbe girişiminden sonra da üst düzey Fetö'cülerin yurtdışına çıkartılmasında rol oynadı.

ABD'DEN FENER'E para akışı kontrol ediyorlar

KARLOUTSOS, ABD'deki Yunan ve Ukrayna diasporasının önde gelen isimleriyle ve Amerikan gizli servisleriyle en geç 1990'lı yıllardan beri sıkı ilişkiler içinde. ABD'deki Yunan ve Ukrayna dini örgütlerinden Fener Patrikhanesi'ne akan finansal kaynakların yönetimi onun elinde toplanmış durumda. Karloutsos, geleneksel olarak ABD'deki Yunan diasporasının desteklediği Amerikan demokratlarıyla ilişkilerde de önemli bir figür.

Kaynaklar, Karloutsos'un Amerikalı dostları tarafından kullanılmaya oldukça müsait olduğunu da ifade ediyorlar. Ne de olsa açgözlü işlerde birçok açığı bulunuyor. New York'taki St. Nicholas Yunan Ortodoks Kilisesi'nin inşaatındaki yolsuzluğun içinde. Bu yolsuzluğun gizlenmesi için uğraşan ise Elpidophoros.

Alexander Karloutsos, ayrıca "İnanç: Ortodoksluk ve Helenizm için Bağış" (Faith: An Endowment for Orthodoxy and Hellenism) vakfının danışmanı. Oğlu Archon Michael Karloutsos ise Amerikan devletinin protokol dairesinin başıydı. Karloutsos, Elpidophoros'un önünün açılmasında ciddi rol oynuyor.

ELPIDOPHOROS'UN ABD'DEKİ İLİŞKİLERİ

ABD'li yetkililerin Elpidophoros'a ilgisi Türkiye yıllanna dayanmaktadır. 2011 senesinde Bursa piskoposluğuna atandığı zaman ABD Dışişleri Bakanlığı'nın Avrupa ve Avrasya İşlerinden Sorumlu Bakan Yardımcısı Philip Gordon'la buluşmuştu. Gordon, ABD gizli servisleriyle yakın bağları olan bir isim.

ABD'ye atandıktan sonra Başpiskopos Elpidophoros'u ziyaret eden ilk resmi yetkili ise Uluslararası Dini Özgürlükler Özel Temsilcisi Sam Brownback olmuştur. 28 Haziran 2019'daki görüşmede Elpidophoros, "Washington'daki hükümetimizin, ruhani babamız Ekümenik Patrik Bartholomeos'u ve ruhani merkezimizi desteklemesinden mutluluk duyuyorum" diyecektir. Rum din adamının, CIA'nın eski şefi ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'nun eşiyile de yakın ilişkileri bulunmaktadır. Susan Pompeo, Yunan Ortodoks olarak Fener Patrikhanesi'nin Amerika Başpiskoposluğu'nun cemaatindendir.

'Zeytin Dalı' ve 'Barış Pınarı' aleyhindeki kararda rolü var

2020 Haziran'ında Elpidophoros, Amerikan istihbaratıyla bağlantılarını kullanarak ABD'nin Uluslararası Dini Özgürlükler Komisyonu tarafından hazırlanan karara etki etmeyi de başarmıştır. Çıkan kararda "Zeytin Dalı" ve "Barış Pınarı" hareketlerinde, silahlı Suriye muhaliflerinin eylemleri üzerinden, doğrudan Türkiye suçlanmıştır.

Kaynakların ifade ettiği üzere Elpidophoros'un verdiği bilgiler çerçevesinde Türklerin güya bölgedeki etnik-dini azınlıklara (Kürtler, Maroniler ve Suriye Ortodoksları-Yakubiler) kitlesel baskı uyguladığı kayıtlar altına alınmıştır. Türkiye yanlısı silahlı gruplar ve Türk Ordusu mensupları, sözde vahşi eylemler içinde bulunmuş ve bunun sonucunda on binlerce insan göç etmek zorunda kalmıştır. Raporda ayrıca Türklerin, Suriye'deki diğer dinlerin temsilcilerinin dini vebelerini açık bir şekilde yerine getirmelerini yasakladığı da belirtilmektedir. Kararı hazırlayanlar, ABD yönetimini Türk hükümetine baskı yapmaya da çağırmaktadır.

Fener, ABD'den yönetiliyor

DİĞER taraftan Fener Patrikhanesi, Türkiye'de bulunan bir kurum olmasına rağmen en kalabalık ve en zengin piskoposlukları ABD ve Kanada'da. Bunlar, Amerika Başpiskoposluğu altında birleşmiş ve Fener'in en önemli para kaynağı durumundadır. Onlara en son ABD ve Kanada'daki Ukrayna Ortodoks Kilisesi de katıldı.

Dolayısıyla Amerika Başpiskoposluğu, ABD'deki zengin ve etkili Yunan ve Ukrayna diasporasıyla ve daha da önemlisi Amerikan devletiyle sahip olduğu sağlam bağlarla Fener Patrikhanesi'nin esas yönetim merkezi haline almıştır. Fener'in Amerika Başpiskoposluğu'nu yönetmesi değil, fiiliyatta tam tersi söz konusudur.

Şimdi de Elpidophoros, 80 yaşındaki Bartholomeos'un yerine en önemli adaydır. Elpidophoros, Washington'un başta Türkiye olmak üzere bölge ülkelerine karşı planlarını hayata geçirmesinde azami faydayı gösterebileceğini kanıtlamıştır. Diğer taraftan ABD'nin finansal desteğiyle de yakından ilgilanmaktadır. Elpidophoros, Heybella'da Ruhban Okulu gibi Patrikhane'nin Türkiye'yle tartışmalı konularında da Washington'u arkasına almayı planlamaktadır. Rum din adamı, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmakla beraber bütün hayatı konularda Türkiye karşıtı cephenin en önünde konuşlanmaktadır. Sadece Elpidophoros'un değil, Fe-

ner Patrikhanesi'nin ABD'yle işbirliği içindeki faaliyetlerinin Türkiye'yi uluslararası arenada zor durumda bırakmaya yönelik olduğu açık.

2018 Eylül'ünde eşlik ettiğim bir Rus heyetinin Patrikhane gezisi sırasında Fener'den üst düzey bir din adamının heyette bir Türk bulunduğunu bilmesine rağmen, Türkiye ve Türk devletiyle ilgili olarak, misafirlerin önünde aramızda tartışma çıkaracak kadar ağır sözler söylemesi, Patrikhane'nin çüretkarlığını göstermesi açısından önemli bir örnekti. Bu tavır Türkiye-ABD arasındaki gerilimin yükselmesiyle, yukarıda anlatılanlar ışığında daha da somutlandığı görülmektedir. Patrik-

hane, dini özgürlükler vb. konularda Türkiye karşıtı propagandanın merkezlerinden biri olmanın ötesinde Suriye, Doğu Akdeniz, Ege, Fetö gibi kritik konularda da Ankara'ya düşman muamelesi yapmaktadır. Bunlarla birlikte Fener Patrikhanesi, ABD'nin Rusya'ya karşı bir silahlı olarak da kullanılmaya başlanmıştır. Ukrayna Ortodoks Kilisesi'nin bağımsızlığının tanınması, dini bir adımdan çok, Atlantik cephesinin Rusya'ya karşı bir hamlesiydi.

ABD'nin Fatih Kaymakamlığı'na bağlı bir kurum, bizzat Türkiye'ye ve stratejik müttefiki Rusya'ya karşı kullanıyor olması, Ankara açısından uyarıcı olmalıdır.

Batı Trakyalı Türklere YUNAN ZORBALIĞI

SILA KEMAHLI / ANKARA

YUNANİSTAN, Batı Trakya Türklerine gözdağı vermeye çalışıyor. Yunan askerleri köylerin içine, sokaklara inip tatbikat yapıyor, okulları kapatılıyor.

Avrupa'da yaşayan Batı Trakyalılar, Aydınlık'a, yaşadıklarını anlattılar. Trakya Türkleri Dayanışma Derneği Başkanı Av. Necmettin Hüseyin, sorunların diplomatik yollardan çözülmesi gerektiğini söyledi. Hüseyin, Türklere üzerindeki baskının Libya anlaşmasından sonra daha da arttığını belirtti.

Hüseyin, Yunanistan'ın tek başına Türkiye'nin karşısında durma gücünün olmadığını, "Avrupa Birliği ülkelerini yanıma çekebilir miyim" hesabı yaptığını, sadece birkaç ülkenin destek vermesiyle hayal kırıklığına uğradığını dile getirdi. Hüseyin, Türkiye'nin Libya anlaşmasıyla bölgede hesapların değiştiğini belirterek, "Biz bu olaylar başladıktan sonra Yunanistan için geri ödeme merkezi gibi görüldük" dedi.

'OKULLARI KAPATTILAR'

Lozan Anlaşmasıyla Batı Trakya'da 150 bin kişilik bir azınlık olarak yaşamaya başladıklarını hatırlatan Hüseyin, eğitim için o dönem 330 ilkokulları olduğunu söyledi. 2000 yılından sonra bu sayının 115'lere düştüğünü belirten Hüseyin şöyle konuştu:

"Çocuklar çoğunluğun okullarına gönderiliyor. Nüfus azaldı diyorlar ancak biz nüfusu sabit tuttuk. Şimdi 330 okul olsa hepsini doldururuz. Okullarımızda öğretmen eksikliği yaratıldı, fiziki koşullar kötü hale getirildi, eğitim materyalleri verilmedi... Aileler zorla çocuklarını, çoğunluk okullarına gönderdi."

'ÇOCUKLARIMIZ GÜNE HAÇ ÇEKEREK BAŞLIYOR'

Hüseyin, Yunanistan'da okul öncesi eğitimin zorunlu olduğunu, çocuklarının iki dilde eğitim yerine tekli sisteme tabi tutulduğunu söyledi. "Çocuklarımız, güne haç çekerek başlamak zorunda bırakılıyor" diyen Hüseyin, şunları kaydetti:

"Arkadaşlarından örnek alıyorlar. Ailesinden bunu gizliyor, masaların altında hac işareti yaparak yemeğine başlıyor. Bunlar çok acı şeyler."

Yunanistan'da, Türk azınlığın yoğun olarak yaşadığı İskeçe bölgesindeki Mustafacova Belediyesine bağlı Gökçepınar köyünde silahlı tatbikat yapan Yunan askeri birlikler köy halkında endişe ve korku yaratmıştı.

Keyfi uygulamalarla ülkeye sokmuyorlar

YUNANİSTAN, Avrupa'da yaşayan Batı Trakya Türkleri-ne de zorluk çıkarıyor. Aydınlık'a konuşan Batı Trakyalılar, keyfi uygulamalarla ülkeye alınmadıklarını anlattılar. Yunan vatandaşları oldukları halde gümrüklerde bekletildiklerini, ülkeye girişte Covid-19 kralına uydukları halde bahaneler uydurularak geçişlerine engel olunduğunu belirttiler. Ayrıca pasaport yenileme işlemlerinde de 'fotoğraf' gibi bazı belgelerin yanlış olduğu öne sürülerek kişiler mağdur ediliyor.

Erdoğan: Hesabını verirler

CUMHURBAŞKANI Tayyip Erdoğan, önceki gün yaptığı açıklamada Batı Trakya'da yaşananlara göz yumulmayacağı mesajını verdi. Erdoğan, şunları söyledi: "Biz asla gereksiz masera peşinde değiliz, gerilim de aramıyoruz. Ancak benim Batı Trakya'daki kardeşlerime, soydaşlarıma saldırıların şunu bilmeli ki, bunun uluslararası hukuka da, diğer yöntemlerle de hesabını verirler. Buradan AB'yi de uyarıyorum. AB olarak üyeniz olan bir ülkenin AB hukukuna göre azınlıkların hukukunu koruma sorumluluğunu yerine getiriyor mu, getirmiyor mu, bunun hesabını Yunanistan yönetimine AB'nin sorması lazım."

Türk köyüne asker neyin mesajı!

AVRUPA Batı Trakya Türkleri Federasyonu (ABTTF)'ndan yapılan açıklamada ise Gökçepınar'da yaşanan olayın insan ve azınlık haklarını ayaklar altına alan bir skandal olduğu belirtildi. ABTTF Başkanı Halit Habipoğlu imzasıyla yayımlanan açıklamada, şu ifadeler yer verildi:

"Hangi ülkede askeri birlikler sivil vatandaşların yaşadığı bir yerleşim biriminde sokaklara inerek silahlı eğitim yapabilir? Kaldı ki burası bir Türk köyü. Anavatanımız ile ülkemiz arasında Doğu Akdeniz nedeniyle yaşanan siyasi gerilimin sıcak çatışmaya dönmesi ihtimalinden endişe ettiğimiz bu dönemde ülkemiz, yüzyıllardır yaşadığımız bu topraklarda askerini sokağa göndererek kime mesaj vermek istiyor? Bizlere mi, anavatanımıza mı? Bizler bu ülkenin vatandaşlarıyız. Yunanistan ve Türkiye arasındaki ikili ilişkilerin gerildiği bir dönemde askeri sokaklara indirerek Batı Trakya Türk toplumunu korkutmak akıl alır gibi değil. Demokrasi ve insan hakları temelinde kurulmuş Avrupa Birliği'ne üye bir ülkede bunları yaşamak çok korkutucu."

Kemal Reis'e Barbaros görevi

DOĞU Akdeniz'de araştırma yapan Oruç Reis araştırma gemisini taciz eden Yunan firkateyni Limnos'u engelleyen Kemal Reis firkateyni artık Barbaros Hayrettin Paşa'ya refakat edecek.

Yunan savunma kaynakları Oruç Reis'i taciz eden Yunan firkateynini engelleyen Kemal Reis'in hasar aldığını iddia etmişti. Milli Savunma Bakanlığı, bu iddiaya Kemal Reis'in fotoğraflarını paylaşarak yanıt verdi. Bakanlık paylaşımında şunları kaydetti: "Akdeniz Kalkanı Harekâtına katılan TCG KEMALREIS firkateyni Akdeniz'de Kıbrıs Adası doğusunda Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti sahil güvenlik gemileriyle deniz eğitimlerini müteakip BARBAROS HAYRETTİN PAŞA araştırma gemimize refakat etmektedir."

YAVUZ GÖREVİNE DEVAM EDİYOR

Öte yandan uzun süredir Doğu Akdeniz'de faaliyetlerde bulunan Yavuz sondaj gemisi için yeni Navtex yayınladı. Söz konusu Navtex, Yavuz'un şuan görev yaptığı sahadaki faaliyet süresini 15 Eylül'e kadar uzatıyor.

Türkiye, Yavuz sondaj gemisinin çalışmalarını yürüteceği alana yönelik 18 Ağustos-15 Eylül tarihleri için yeni Navtex (Denizcilere Duyuru) ilan etti. Buna göre Yavuz, Ertuğrul Bey, Osman Bey ve Orhan Bey gemileriyle birlikte Doğu Akdeniz'de Kıbrıs'ın güneybatısında çalışmalarını sürdürecektir. Navtex duyurusunda, "Çalışma sahasına girilmemesi şiddetle tavsiye olunur" ifadesine de

yer verildi.

Türkiye'nin Yavuz için Navtex ilanı üzerine Güney Kıbrıs Rum Yönetimi dün sabah "karşı-Navtex" yayımladı. Rum radyosuna göre, Rum yönetimi, Larnaka'daki "Arama-Kurtarma Koordinasyon Merkezi" tarafından yayımlanan "karşı-Navtex" ile Türkiye'nin yeni Navtex'inin "yetkisiz ve geçersiz, Yavuz ve beraberindeki gemilerin bölgedeki faaliyetlerinin de yasa dışı olduğu" iddiasını ortaya attı. Türkiye, Oruç Reis sismik araştırma gemisinin, Ataman ve Cengiz Han isimli gemilerle birlikte Kıbrıs açıklarında daha önce ilan edilen bölgede sismik çalışmalar yürüteceğini bildirmiş, Oruç Reis'in çalışmalarını 23 Ağustos'a kadar sürdüreceğine ilişkin Navtex (Denizcilere Duyuru) ilan etmişti.

25 mm Kara Topu için yerli atak

CUMHURBAŞKANLIĞI Savunma Sanayii Başkanı İsmail Demir, "İhracat lisansına tabi olarak üretilen 25 mm Kara Topu'nu, herhangi bir yurtdışı bağımlılık ve lisansa tabi olmadan yerli imkanlarla geliştireceğiz" dedi.

Demir, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, 25 mm Kara Topu geliştirilmesi için Başkanlık ile Türk Havacılık ve Uzay Sanayii (TUSAS)-Sarsılmaz ortaklığında kurulan TR Mekatronik Sistemler firması arasında sözleş-

me müzakerelerine başlandığı bilgisini paylaştı. Paylaşımında projeye 25 mm Kara Topu'nun yurtiçi imkanlarla geliştirilmesinin amaçlandığını belirten Demir, şöyle sürdürdü: "İhracat lisansına tabi olarak üretilen 25 mm Kara Topu'nu, herhangi bir yurtdışı bağımlılık ve lisansa tabi olmadan yerli imkanlarla geliştireceğiz. Ayrıca çok sayıda ülkenin kullandığı ve bu yönüyle ihracat potansiyeli yüksek olan bir ürünü ortaya çıkarmayı hedefliyoruz."

Kırmızı Liste'ye bir çizik daha

MILLİ İstihbarat Teşkilatı (MIT), sahadan yürüttüğü yerel istihbarat çalışmalarında, "15 Ağustos'un yıldönümünde üç farklı PKK hücrelerinin Türkiye'de sansasyonel eylemler planladığı" bilgisini aldı.

Sözde PKK Başkanlık Konseyi üyesi ve örgütün Silahlı Kanat Sorumlusu Murat Karayılan'ın bizzat eylem talimatı verdiği örgütün kritik yapılanmalarına mensup teröristler, sahadaki MIT ajanlarının yakın takibine alındı. PKK'nın sözde Hakurk Eyalet sorumlusu "Ağit Garzan" kod adlı Murat Kalko'nun (45) komutası altındaki silahlı grupları eylem yapmak amacıyla hazırlandığı öğrenildi.

Düzenlenen operasyonla Murat Kalko, sorumlusu olduğu Hakurk alanında 11 Ağustos'ta etkisiz hale getirildi. Kalko'nun örgüte 1993'te katıldığı ve pek çok silahlı saldırı ile öldürme olayının faili olduğu gerekçeyle Terörden Arananlar Listesinde "kırmızı" kategoride yer aldığı belirtildi. Kalko'nun ayrıca Karayılan'ın güvendiği üst düzey bir kadro olduğu ve özellikle Hakurk sorumluluğuna getirildiği öğrenildi. Öte yandan, sansasyonel eylemlerin lojistik ve taktik hazırlığını planladıkları saptanan diğer iki PKK hücresi de yakından izlendi. PKK'lıların meskun mahal yerlerinden uzaklaşmalarıyla 13 ve 14 Ağustos'ta düzenlenen iki farklı operasyonda, üst düzey altı "PKK özel güç ve istihbarat mensubu" daha etkisiz hale getirildi.

Bölgede daha önce teslim olan teröristler, "MIT'in, son dönemde PKK faaliyetlerinin bertaraf edilmesine yönelik Irak'ın kuzeyinde düzenlediği operasyonların örgütü ciddi biçimde sarstığını ve örgütün kaçışları artırdığını" belirtmişti. Uzmanlar, PKK'ya yönelik bölgesel nokta operasyonlarının, örgütün tepe yöneticilerini Irak'ın kuzeyinde hareket edemez hale getirdiğini belirtiyorlar. Uzmanlar, bu durumun, özellikle sözde PKK Başkanlık Konseyi üyelerinin örgüt kadroları üzerindeki kontrolünün zayıflamasına neden olduğuna dikkati çekiyorlar.

Annelerin direnişi 350. gününde

ÇOCUKLARININ dağa kaçınmasından HDP'yi sorumlu tutan Diyarbakır annelerinin 3 Eylül 2019'da başlattığı oturma eylemi 350. gününe girdi.

Oturma eylemini kararlılıkla sürdüren annelerden Kamile Küçükdağ, evlatlarına kavuşuncaya kadar HDP li Başkanlığı önündeki nöbetlerini sürdüreceklerini, çocuklarından asla vazgeçmeyeceklerini dile getirdi. Oğullarını dağa, kendisini ise kapıların önüne mahkum ettiklerini ifade eden Küçükdağ, "6 yıldır başım yastığa değmedi, gözümde yaş kalmadı. İçim kan ağlıyor, 6 yıldır oğlumun yaşayıp yaşamadığını bilmiyorum. Oğlum sağ ise bir telefon açsın, 'anne buradayım' desin. Elimden geleni ardıma koymam kendi ellerimle gidip getiririm. Oğlum sesimi duymuyorsa gel, seni çok özledim. Sesine, gülüşüne hasretim 6 yıldır, artık gücüm, takatım kalmadı" diye konuştu.

Baba Şevket Bingöl'de, oğlu Tuncay'ın 2014 yılında 14 yaşında iken dağa kaçırıldığını, ona kavuşmak ümidi ile aylardır evlat nöbeti tuttuğunu anımsatarak, "Ben onlara sesleniyorum, 14 yaşında bir çocuğun gölgesinde nasıl yaşıyorlar. Murat Karayılan ve diğerleri 14 yaşındaki bir çocuğun gölgesine saklanıyorlar, nasıl vicdanları var. Onlarda şeref ve hayriyet varsa çocukların hepsini gönderirler" dedi. Çocukları dağa kaçırılan diğer ailelere de seslenen Bingöl, yapılan zulme boyun eğmeyerek kendilerine katılmaları ve çocuklarına kavuşmak için sonuna kadar mücadele etmeleri gerektiğini sözlerine ekledi.

37 kilogram TNT ile Adana'da yakalandı

ADANA'nın Sançam İlçesi Çatalan Yolu Karaömerli Mahallesi'nde şüpheli bir şahıs ile 37 kilogram patlayıcı madde (TNT) ele geçirildi. Bombalı eylem hazırlığındaki B.K. adlı teröristin, PKK/YPG'nin metropollerde bombalı eylem yapan "özel kuvvetler" biriminde faaliyet gösterdiği belirlendi. Ayrıca, örgüt mensubunun tuttuğu evde yapılan aramada çok miktarda döviz, altın ve sahte kimlik ele geçirildi.

İçişleri Bakanlığı, PKK/KCK-PYD/YPG silahlı terör örgütünün eylem ve faaliyetlerinin tespit ve deşifre edilmesine yönelik çalışma yürütüldüğünü bildirdi. Operasyon, şüpheli bir erkek şahsın patlayıcı mazeretle eylem yapma hazırlığı içerisinde olduğu bilgisi üzerine başlatılmıştı.

Operasyonda iki kişinin içinde bulunduğu şüpheli bir araç durdurulurken, aracın arka tarafında siyah bir çanta bulunması üzerine olay yerine uzman ekip çağrıldı. Arama sonucunda çantada, 20 kilogram patlayıcı madde (TNT) bulundu.

Araç şoförünün, sorguda, teröristi otostop yaparken araca aldığı beyan etmesi üzerine ekipler, teröristin araca bindiği yerde çalışma yaptı. Bomba arama köpekleriyle yapılan çalışmada yol kenarında toprağa gömülü vaziyette yaklaşık 17 kilogram patlayıcı madde (TNT) daha bulundu.

ABD himayesinde muhalefet!

BİZLER aylardır, ABD'nin planlarına; Türkiye'de muhalefeti örgütlemesine; Bunun için özel çalışma yaptığını; Muhalefet partilerinin yönetimlerini bile; Belirlemeye mesai harcadığını; Yeni kurulan partilerin; Arkasında ABD olduğuna dikkat çekiyoruz.

KOMPLO TEORİSİ

Bazı dostlar uyanıklarmızı abartılı buldu. **"Fazla kuşkucusunuz. Her şeyin altında; ABD'yi arıyorsunuz"** dediler. "Muhalefetin örgütlenmesini" öngören; Rand Corporation Raporu bile; Onları ikna etmedi.

FIKRA

Hatta olayı; **"Komplo teorisi"** ile izah edenler oldu. Ben de onlara şu fıkrayı anlattım: **"İki dana çayırda otluymuş. Biri diğerine; 'Ben işin sırrını çözdüm' demiş. O da 'Neyi?' diye sormuş. Dana, 'Ben, salamlama sosisin, neden yapıldığını anladım' karşılığını vermiş. Diğer dana başını çevirip, 'Barak şu komplo teorilerini' yanıtını vermiş."**

BİDEN'İN İTİRAFI

Türkiye'de bunlar tartışılırken; ABD Başkan adaylarından; Şu anda önde olan; Joe Biden'ın sözleri ortalığa döküldü. Biden'ın açıklaması özetle şöyle: **"Erdoğan'ı kılmak için; Muhalefet örgütlenmeli. Bazı konularda ona bedel ödetmeliyiz."**

Muhalefeti desteğimizi açıkça göstermeliyiz. **Erdoğan'ı yenmeleri için cesaretlendirmeliyiz.** **Kürtlerle ilgili; Bir yol haritamız olduğunu ilan etmeliyiz."**

HER ŞEY ÇOK AÇIK

Biden'in açıklamaları çok net. Ülkemizde son dönemlerdeki; Gelişmeleri de aydınlatıyor. Ortalıkta efelenenlerin; Bol keseden atılanın; Yelkenlerini kimin doldurduğu ortaya çıktı. Ana muhalefet partisinin; Kurultayında ve sonrasında yaşananların; Sırrı da anlaşıldı. ABD Türkiye'yi kaybetmenin telaşında. Gözünü iyice karartmış durumda. Ama şurası da kesin. Türk halkı; **"ABD himayesindeki muhalefete"** prim vermez.

ABD PLANI BELLİ TÜRKİYE NE YAPMALI

Artık tartışılacak bir durum yok. ABD planı belli. Peki Türkiye ne yapmalı? Şu anda çok sayıda cephede; Mücadele ediyoruz. Ekonomimiz de iyi değil. **"Dostlarımızı çoğaltacak; Düşmanlarımızı azaltacak"** adımlara ihtiyac var. **"Astana süreci"** pekiştirilmeli. Başta Çin, Asya ile ilişkiler artırılmalı. Suriye'de Esad yönetimi ile; Hemen temasa geçilmeli. Mısır'la normalleşmeli. Almanya'nın tavni önemli. ABD ile sorunlar yaşayan; Avrupa ile ilişkiler artırılmalı.

AK PARTİ-ABD İLİŞKİSİ

Çok tartışılan konulardan biri de; ABD ile Ak Parti arasındaki ilişkiler. Ak Parti'de ABD'den medet umanlar var. Çin, Rusya, Esad karşılığını körükleyenler; **"ABD ile arayış düzeltelim"** diyenler aynı. Kasımdan sonra; ABD'yi Biden'ın yöneteceği anlaşıyor. Biden'ın sözleri de ortada. Ak Parti ABD ilişkilerinin; Koptuğunun ispatı.

AA'NIN DURUMU

Biden bu açıklamayı 8 ay önce yapmış. Türkiye'nin Washington Büyükelçiliği; Bu açıklamaları Türkiye'ye rapor etti mi? Şu anda bilmiyorum. Anadolu Ajansı'na gelince; Açıklamayı zamanında; İngilizce olarak servis etmiş. Ama Türkçe servisine koymamış. İddialar doğruysa; Herhalde bir açıklaması olmalı...

'Our boys' dönemi bitti* 'Biz bunları ezdik YİNE EZERİZ'

ABD'nin Başkan Adayı Joe Biden'ın Türkiye'de iktidarı kurgulama planlarını açıkça itiraf etmesi sert duvara tosladı, büyük tepki çekti. Açıklamalarda ABD'nin Türkiye'de artık iktidar belirleyemeyeceği vurgulandı, 15 Temmuz gecesi hatırlatıldı

AYDINLIK / ANKARA

ABD Başkan adaylarından Joe Biden'ın Türkiye'de Erdoğan'ı indirmek için muhalefet partilerini örgütleyeceklerini, cesaretlendireceklerini, desteklerini açıkça göstereceklerini, Kürtleri devreye sokacaklarını söylemesi Türkiye'de tepkiyle karşılandı. Biden'a "Our boys dönemi bitti" yanıtı öne çıkarken, TBMM Başkanı Mustafa Şentop "Millemiz 'Our boys'lara 15 Temmuz'da dersini verdi" dedi. Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, Türkiye'ye emir verme günlerinin geride kaldığını belirtti. MHP Meclis Başkanvekili Erkan Akçay, açıklamanın üzerine gidilmesini istedi. Vatandaş Partisi Genel Sekreteri Utku Reyhan "Biz bunları ezdik, yine ezeriz" ifadelerini kullandı.

ABD'de Kasım ayında yapılacak seçimde Demokrat Parti'nin Başkan adayı olan Joe Biden'ın Türkiye'de iç siyasete müdahale eden açıklamaları gündeme oturdu. Biden'ın ABD'den uzaklaşan Erdoğan'ın cezalandırılması ve iktidardan indirilmesi, yerine muhalefetin örgütlenerek ve desteklenerek ABD'ye yakın bir iktidar kurulması planı sert tepki gördü. Biden'ın açıklamalarının ortalığa dökülmesi üzerine yapılan açıklamalarda, 12 Eylül darbesi sonrasında dönemin ABD CIA Türkiye Masası İstasyon Şefi Paul Henze'nin kullandığı "Bizim çocuklar (our boys) işi bitirdi" cümlesine gönderme yapılarak, "Our boys" dönemi bitti" denildi.

'MİLLET 15 TEMMUZ'DA YANITINI VERDİ'

TBMM Başkanı Mustafa Şentop: Biden'lar 'our boys' dedikleriyle hiç seçim kazanamamıştır, sadece darbe yaptırmıştır. Bu millet onların 'our boys' dediklerine de en son 15 Temmuz'da gereken cevabı vermiştir, icabı halinde tekrar hak ettikleri cevabı verir. Rusya'nın ABD seçimlerine müdahalesi dört yıldır tartışılırken Biden, Türkiye seçimlerine müdahale niyetinde olduğunu açıklamış. Himmete muhtaç dede... Önce kendi ülkenizde şaibesiz ve dış etkiye açık olmayan bir seçim yapabilseniz keşke. Türkiye düşmanlığı daima kaybettirir.

'BEDELİNİ ÖDERSİNİZ'

Cumhurbaşkanı Sözcüsü İbrahim Kalın: Biden'ın Türkiye analizi katıksız cehalet, kibir ve iki yüzlülüğe dayanıyor. Türkiye'ye emir verme çünleri geride kaldı. Ama hâlâ bunu deneyebileceğini düşünüyorsanız, buyurun. Bedelini ödersiniz.

'SİYASİ DEZENFEKTANLARIMIZ YÜZDE YÜZ ETKİLİ'

Ak Parti Sözcüsü Ömer Çelik: Sandığın gücüne inanıyoruz. Darbeye nasıl cevap verilir, en son 15 Temmuz'dan biliyoruz. Sandık namustur. Kimse müdahale edemez. Demokrasimiz hak edilmiş ve bedeli ödenmiş bir demokrasidir. Kimse yıkamaz. Yabancı müdahale peşindeki her virüse karşı siyasi dezenfektanlarımız yüzde yüz etkilidir.

'DIŞ MIHRAK HAYALİ DEĞİL'

MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli: Bugüne kadar darbelerin, müdahalelerin, krizlerin, terör eylemlerinin ve demokrasi karşıtı arayışların gerisinde kimlerin olduğu da esasen tescillenmiştir. Bu şahsın Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığına, egemenlik haklarına, milletimizin geleceğine karşı her zaman benimsenmeyeceği ve desteklemeyeceği herkes tarafından bilinmelidir.

li iradenin takdir ve tercihi saldırısı ancak düşmanlık olarak değerlendirilecektir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ı devirmeyi hedeflemesi, bunu darbeye değil de muhalefeti destekleyip seçim yoluyla yapılması gerektiğine vurgu yapması alçak bir plandır.

Türkiye'nin ne kadar büyük ve derin bir beka sorununa maruz kaldığı iyice netleşmiştir. Dış mihrak tanımlamasının hayali değil hakiki ve sahici bir tespit olduğu somut şekilde tevsik ve teyit edilmiştir. Müttefik kisvesine bürünmüş muhasım odakların kimliği ve yüz hatları açığa çıkmıştır. Biden'ın iğrenç ve ilkel gayesinin hemen hemen aynı geçtiğimiz aylarda yayımlanan Rand Corporation Raporu'nda da yer bulmuştur. Muhalefete açık destek vermekten bahseden Biden'ın kimlerle, hangi zeminlerde kapalı devre irtibat ve ilişki halinde olduğu geldiğimiz bu aşamada gün yüzüne çıkarılmalıdır. Türkiye'ye karşı gittikçe yoğunlaşan siyasi, ekonomik ve diplomatik şantajların Evangelist Biden ve içimizdeki ortaklarıyla bağlantıları mutlaka süratle tartışılmalı, vatan hainleri desifre edilmelidir.

'HADSİZ, KÜSTAH'

MHP Grup Başkanvekili Erkan Akçay: Bu açıklamalar hadsiz olduğu kadar küstah açıklamalardır. Bu açıklamaları çok önemli görüyorum, mutlaka tüm boyutlarıyla üzerine gidilmeli ve gerektiği şekilde tepki gösterilmeli.

RAND RAPORUNDAKİ STRATEJİ

Vatandaş Partisi Genel Sekreteri Utku Reyhan: Joe Biden yaptığı açıklamalarla, Rand Corporation Raporu'nda ifade edilen Yeni Amerikan Stratejisi'ni başkan seçilirse uygulayacağını ilan etmiş oldu. Türkiye'de Erdoğan'ı devirmek için muhalefete her türlü desteği vereceklerini ifade ediyor. Ancak Amerika'nın desteklediği bir muhalefet Türkiye'de iktidar değil, ancak rezil olur ve bu milletin karşısına çıkamaz. ABD'nin dünyanın jandarması olduğu dönemler artık geride kaldı. Onların, Türkiye'de ya da dünyanın başka bir ülkesinde iktidar belirleyecek güçleri kalmamıştır. Biden'ın "Erdoğan'ı bu kez darbe yoluyla değil seçim yoluyla devirmeliyiz" söylemi de bugüne kadarki darbelerin -başta 15 Temmuz olmaz üzere- arkasında ABD'nin olduğunun, ancak ABD'nin bugün Türkiye'de darbe yapacak gücü kalmadığının da bir itirafıdır. ABD ne yaparsa yapsın, Türkiye'de kimi desteklerse desteklesin, Türkiye'nin milli çizgisini ve üretim devrimi yolundaki azmini kramayacaktır. Türkiye artık Amerikan denetiminden çıkmıştır. 15 Temmuz'da bunları ezdik yine ezeriz.

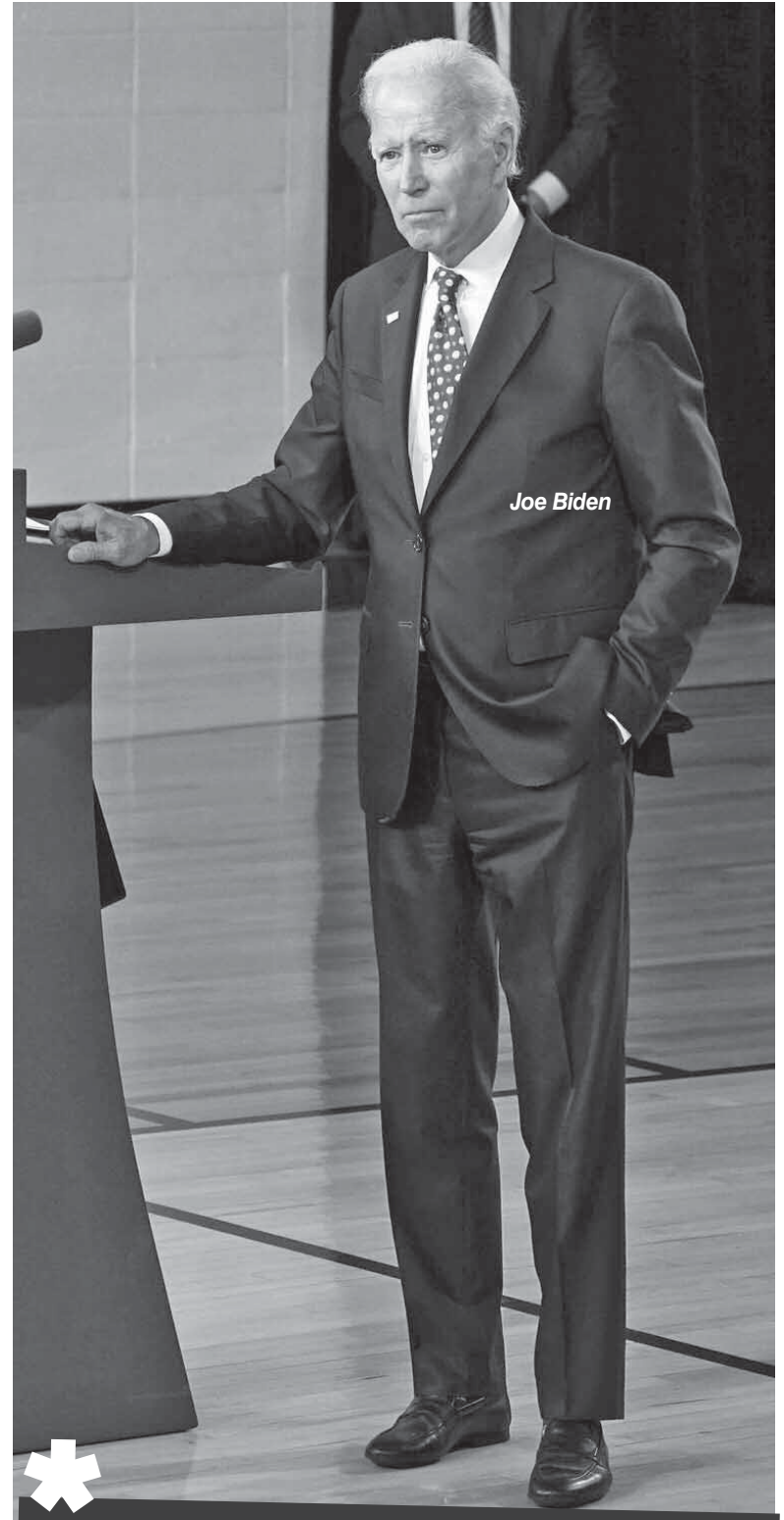
'TÜRK SİYASETİNE İSTİKAMET ÇİZEMEZ'

İyi Parti Teşkilat Başkanı Koray Aydın: Değil ABD başkan adayı Joe Biden, yeryüzündeki hiçbir şahıs Türk siyasetine istikamet çizemez. Türk siyasetini

dizayn edecek tek kudret Büyük Türk Milleti'dir.

'İZİN VERMEYECEĞİZ'

Saadet Partisi Genel Başkanı Temel Karamollaoğlu: Türkiye Türkiye'den yönetilir. Ülkemiz siyasetini dizayn etmenize asla izin veremeyeceğiz! Amerika başka ülkelerin işlerine karıştığı müddetçe dünyaya hiçbir zaman barış ve huzur gelmeyecek.

'Our boys have done it!'

Başlıktaki söz, 12 Eylül 1980 darbesinin ABD makamlarınca nasıl değerlendirildiğini gösteren çarpıcı bir anlatımdır. Gazeteci Mehmet Ali Birand'ın 12 Eylül saat 4:00 adlı kitabında yer alan bilgiye göre, CIA'nın eski Türkiye İstasyon Şefi ve dönemin ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Türkiye Masası sorumlusu Paul Henze'yi arayan CIA görevlisi, Türkiye'deki darbeyi "Paul, senin çocuklar sonunda becerdi (Paul, your boys have finally done it)" diye haber vermiştir. Birand'ın kitabında Henze, CIA görevlisine "Neden bahsediyorsun, kimi kastediyorsun" diye sormuş ve karşılığında "Senin generaller darbe yaptı" yanıtını almıştır. Bu bilgi, 12 Eylül darbe girişiminin arkasındaki Amerikan parmağının somut itiraflarından bir olarak değerlendirilmiştir. Böylece, "our boys", Amerikan yanlısı girişimler için kullanılan bir kalıp haline gelmiştir.

Biden'a değil Erdoğan'a kızdı!

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Biden'ın açıklamasının neden 7 ay önce gündeme gelmediğini sorguladı: "Önce şunu gerçekten sormak gerekiyor. Yedi ay önce yapılan açıklama ortada dururken bu ülkenin Cumhurbaşkanı kimdi? Bu ülkenin sarayında kim oturuyordu? Dışişleri Bakanı kimdi? Hadi bütün bunlardan vazgeçtim. Perguleci Fahrettin neredeydi? Yedi aydır tepki vermediler. Neden şimdi tepki veriyorlar? Acaba yine birileri 'bunu kullanın, deliğe süpürmeyin' mi dedi? Biz bunları merak ediyoruz. CHP Türkiye'nin bağımsızlığı için mücadele eden bir gelenekten geliyor. Hiçbir emperyal gücün gölgesini dahi kabul etmiyoruz. 'Çünkü bağımsızlık bizim karakterimizdir.' Bu karakterden yola çıktık."

CHP SÖZCÜSÜ FAİK ÖZTAK: Bizim demokrasi ve özgürlük mücadelemiz, hiçbir emperyalist himmete muhtaç değildi. 'Bağımsızlık bizlerin karakteridir.' Biz siyaseti okyanusun ötesinin çıkarları için değil, milletimizin çıkarları için yaparız. Joe Biden Erdoğan'ın değerirmesine su taşımaktan vazgeçsin.

'7 AY EVVEL...'

GELECEK PARTİSİ GENEL BAŞKANI AHMET DAVUTOĞLU: Bu ülkede kimin iktidar olup, kimin iktidardan gideceğine sadece millet karar verir!.. Biz millet iradesinin dışında hiçbir gücü tanımayız!..

DEVA PARTİSİ GENEL BAŞKANI ALİ BABACAN: Joe Biden'ın yedi ay evvel söyledikleri tekrardan bir biçimde gündem oldu. Demokrasimizin yegane güç kaynağı halkımızın iradesidir. Siyasi partilerin bundan başka bir desteğe ihtiyacı yoktur.

Muhalefetten gelen diğer yanıtlar şöyle:

'Muhalefet topyekun hükümete arka çıkmalı'

ESKİ MHP MİLLETVEKİLİ PROF. DR. ÖZCAN YENİÇERİ: Burada, yalnız Erdoğan'a yönelik değil, bütün milli güçlere yönelik olarak, ülkesiyle milletiyle bölünmez bir bütün olarak Türkiye'yi savunulara yönelik olarak bir saldırı söz konusu. Muhalefetin topyekun hükümetin arkasında olması, hiçbir surette, dışardan herhangi birisinin, üçüncü bir şahsın Türkiye'nin cumhurbaşkanına, Türkiye'nin iktidarına yönelik bu tür bir yaklaşım içine girmesine izin vermemesi gerekir. Ama bu, Ak parti'nin içeriye dönük politikalarının, ekonomisi gibi politikalarının eleştirilmeyeceği anlamına da gelmiyor.

İlk çoklu baro başvurusu bugün yapılacak

AYDINLIK / ANKARA

AVUKATLIK Kanunu'nda yapılan değişiklikten sonra ilk çoklu baro başvurusunun bugün İstanbul'da yapılması bekleniyor. Hukukçular Derneği Başkanı Cavit Tatlı, bugün

İstanbul'da düzenlenecek basın toplantısıyla yeni baro için resmi süreci başlatacaklarını belirtti. Şu ana kadar destek veren meslektaşlarının sayısının 2 bini geçtiğini söyleyen Tatlı, imzaları TBB'ye ileteceklerini bildirdi.

Ankara Barosu'na kayıtlı avukatlardan Doğan Erkan, kanunun iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne yaptıkları başvuru sonuçlanıncaya kadar, ikinci baro kurulması yönündeki dilekçelerin TBB tarafından bekletilmesini istedi.

Planlamalar afetlere göre yapılmalı

1999 yılında yaşadığımız büyük depremin üzerinden 21 geçti. Fakat hala hazırlıklarımızın hangi aşamada olduğunu konuşuyoruz. Prof. Dr. Şükrü Ersoy'a göre bugün topyekün hazırlığa girsek 5-10 yıl sürecek bir çalışma önümüzde duruyor. Bakanlıklar, belediyeler, sivil gönüllülerden oluşan kuruluşların koordinasyonunun önemine dikkat çeken Ersoy vatandaşların farkındalığının artması gerektiğini vurguluyor.

VOLKAN GÜNGÖR

BİNERCE yurttaşımızı kaybettiğimiz Yalova depreminin üzerinden bugün tam 21 yıl geçti. Ardından yaşanan irili ufaklı depremler zaman zaman hafızalarımızı tazelese de, bugün yine yeterince önlem alınıp alınmadığını, depreme hazır olup olmadığımızı tartışıyoruz. Tüm deprem uzmanlarının üzerinde hemfikir olduğu bir konu var: Marmara Depremi yaklaşıyor. Yapı stoğu, nüfus yoğunluğu, riskli yapılaşma endişemizi artırıyor.

Yıldız Teknik Üniversitesi Doğa Bilimleri Araştırma Merkezi Başkanı Prof. Dr. Şükrü Ersoy'la afet hazırlığımızı konuştuk. Ersoy, tüm planlamaların afetler düşünülmüş yapılmaması öneriyor. Kurumlar arası koordinasyonun önemine dikkat çekiyor. Halkın afet anında müdahale edebilecek şekilde eğitilmesini öneriyor. Görüşlerinin genel çerçevesi ise şu: Afet sonrası değil öncesine hazırlık yapmalıyız. Prof. Dr. Ersoy'un görüşlerini aktarıyoruz:

TEHLİKELİ İKİ SÖYLEM

Deprem konularında iki söylem çok tehlikeli. Birincisi "Hiçbir şey yapılmadı, depreme hiç hazırlıklı değiliz" yaklaşımı. Deprem çalışmalarını biraz da halk ile yürüttüğünden motivasyonu kayıbnı neden olabilir.

İkinci söylem türü "Çok şey yaptık, depreme hazırlıklyız." Yanlış, çünkü gelişmiş ülkelerde yüzde 100 hazır olsanız bile büyük afetlerde zarar görürsünüz. Çok hazır olsanız bile "Acaba bir eksikliğimiz var mı?" sorusunu sormamız gerekiyor. Sürekli geriye dönük planlara bakmak gerekiyor, yani risk yönetimi yapmak gerekiyor. Onun için de proaktif yönetim dedğimiz, yani afetler ortaya çıkmadan önceki planlarınızı gözden geçirmeniz gerekiyor. Şimdiye kadar biz kriz yönetimi uyguladık.

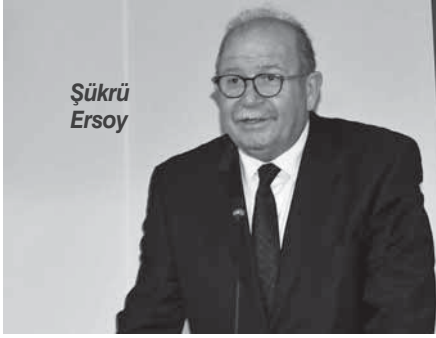
Marmara Depreminden bu yana çok şeyler yapıldı. Sivil savunma hiç yoktu, AFAD kuruldu. 2009'da kurulan AFAD'ın müdahale ekibi dünya çapında başarıları imza attı. Müdahale ekibi demek "Kriz olsun, biz müdahale edelim" demek. Müdahale etmek elbette önemli fakat risk yönetimindeki asıl faktör olmamalı. Zarar verecek öğeleri ortadan kaldırmanız gerekiyor. Vatandaşın farkındalığı, oturduğu evlerin depreme güvenli hale getirilmesi... Esas ağırlık verilmesi gereken konular bunlardı.

İSTANBUL'DA 80 YILDA NÜFUS 20 KAT ARTTI

Türkiye'de deprem gerçekliği bilinmesi-ne rağmen karar vericiler olay bittikten sonra unutmaya eğilimindedir. Bundan dolayı zarar gördük. En büyük zarar da 17 Ağustos 1999 depremiydi. Nüfusun fazla olduğu bir yerd. Sanayi tesislerinin yani Türkiye'nin kalbinin attığı yerlerden birinde oldu. İstanbul ve Kocaeli son 80 yılda sürekli nüfusu artan şehirler. Sosyo ekonomik baskılardan dolayı sürekli yapılaşmaya zorlanan bölgeler. İstanbul'da 1927'den günümüze 80 yılda nüfus 20 kat artmış.

1999'A GELDİĞİMİZ ANLAYIŞ

Nüfusunuza, işinizi ve yapı stoğunuzu paralel bir şekilde götürmediyse eksiklikler oluşur, nitekim öyle oldu. Bütün planlar gelişmeye yönelik, afetlere yönelik değil. Fab-

rika açalım, işsizliğe çare bulalım, yapı yapalım anlayışıyla 1999'a kadar geldik. Deprem gibi afetler göz önünde bulundurulmadığı için çok büyük zararlar gördük. 18 bine yakın vatandaşımız öldü. Bunun ekonomik karşılığı kimilerine göre 15 milyar dolardır. Bana göre uzun vadedeki kayıpların da düşündüğünüzde, travmaları düşündüğünüzde bunun karşılığı bile yok.

İSTANBUL'DA 4 MİLYON KONUT VAR

İstanbul'u düşündüğünüzde 4 milyona yakın konut var. Hepsinin depreme hazır olduğunu söylemek yanlış olur. Gelişmekte olan ilçelerimiz, gelişmiş ilçelerimiz, kültürel yapıların olduğu eski ilçelerimiz var, Üsküdar-Besiktas-Fatih gibi. "Topkapı Sarayı'nı yıkalım, yeniden yapalım" diyemezsiniz. "Surları yıkalım, yeni sur yapalım" diyemezsiniz. Bunlar kültürel yapılar.

İstanbul'un merkezindeki kültürel yapıların yüzyıllardır ayakta olduğu, hiç zarar görmediği gibi sözler şehir efsanesidir. Ayasofya, Fatih Camisi gibi surlar da dahil olmak üzere bütün kültürel yapılar İstanbul çevresindeki depremlerden defalarca etkilennmiştir. Deprem gerçeğini anlamamız için birçok ipucu var, sinyal var.

EN KÖTÜ SENARYOYU KONUŞMAK ZORUNDAYIZ

Deprem eninde sonunda tekrarlanacak. Deprem senaryolarının en kötüsünü konuşmak zorundayız. 1509 yılındaki depremin 7.7 büyüklüğünde olduğu düşünülüyor. Enimeden Bolu'ya kadar çok şiddetli bir şekilde hissedilmiş, diğer ülkelerden hissedildiği yönünde kayıtlar var. Bunu gözardı edemezsiniz.

O zamanki kayıpları günümüze uyarladığınızda hem can kaybında hem yapı stoğunda çok büyük kayıplar, rakamlar çıkıyor. İstanbul en son 1894'te büyük bir deprem yaşamış. Şu an İstanbul'da 20 milyona yakın bir nüfus var. Büyük bir sorunla başbaşaız. Büyük bir kaosla başbaşaız. Tüm paydaşlar karar vericisinden vatandaşlara, belediyesinden müteahhidine herkesin hazır olmasıyla ancak hafif atlatılabilir. Hiç zararsız bir büyük afet olmaz. Biz dinamik bir ülkeiz, inisiyatif koyabilirsek çok şey düzeltebiliriz. Ben bu konuya iyimser bakıyorum.

TÜM PROJELER RAFA, DEPREME HAZIRLIK

Deprem istek ve ihtiyaçlara göre tartışılması gereken bir konudur. İhtiyaç olarak gözönünde bulundurmalyız. Tüm projeleri rafa kaldıracaksınız. Deprem önceliğinizi ortaya koyacaksınız. Bunun için siyasi inisiyatif gerekir. Bunu vatandaş kendi başına yapamaz.

Tüm uzmanlar, ben de dahil olmak üzere çok yakın bir zamanda Marmara'da

büyük bir deprem olacağını öngörüyoruz. 1 hafta içinde de olur, 1 ay içinde de olur, 1 yıl içinde de olur. Ama 10 yıl beklemeyebilir. 10 yıl bile olsa 20 yıl bile olsa bizim için acil bir sorun. Her şeyi hallediyoruz dedğiniz anda bile geçecek süre 5-10 yıldır. Bunu yapmak para ister, güç ister, inisiyatif ister. Öncelikle buna ülke olarak karar vermemiz lazım.

KENTLİ DOĞA OLAYLARINA HAZIR OLMALI

Halkın, vatandaşın içinde olmadığı hiçbir plan işlemmez. Mutlaka farkındalık adına bunların bilinmesi gerekiyor. Kent kültürünün içinde afet kültürü de vardır. İyi kentli doğa olaylarına, afet olaylarına hazır olan insandır. İlk yardımı bilen, birbirine yardım etmeyi bilen insanlar olması gerek. Depremde mahallendeki insana komşuna yardım etmeyi devlet gelmesini beklersen çuvallanz. Kaos dediğimde bunu kast ediyordum.

Silivri'de 5.8 büyüklüğünde bir deprem oldu. O depremde bile tüm haberleşme ağı çöktü. O olaydan sonra tüm GSM operatörleri hem devletin çeşitli kurumları, bakanlıklar bu konuya çok kafa yoruyorlar. Ne kadar çözüldü bilmiyorum ama yapılanların yeterli olup olmadığını büyük depremden test edeceğiz.

EN BÜYÜK DEPREM 7.5 KABUL EDİLİYOR

İstanbul Belediyesi eski çalışmaları güncelledi. Bu çalışmalara göre İstanbul'da en büyük beklenen deprem 7.5 büyüklüğü deniliyor. Bence bu biraz iyimser bir tahmin. İBB benim de içinde olduğum bir bilim konseyi topladı. 1-2 toplantı yaptık ama daha yapmamız gereken pek çok çalışma var.

Aynı gemideyiz

DEVLET afetlere müdahalede tek yetkili kurumdur. Kurumu da AFAD'dır. İçişleri Bakanlığıdır. Belediyeler de üstüne düşeni yapacak fakat koordinasyon içinde olması gerekir. Afetlerde siyaset üstü bir dayanışma gereklidir. Hepimiz aynı gemideyiz. Bu gemi su alırsa hepimiz bata- rız. Belediyeler, vatandaşlar kafasına göre plan yapamaz. Arama-kurtarma ekibi kurdum demek de yeterli değil. Akredite oluyor, tescilleniyor. Büyükşehir belediyeleri ile hükümet arasında bu konularda anlaşmazlıklar varsa kesinlikle giderilmesi gerek. Biz bilim adamıyız. Afetler siyaset üstü bir konudur, herkesin ipin ucundan çektişirmesi yanlış.

'HEYELANLI ALANLAR İMARA AÇILMAMALI'

JEOLÖJİ Mühendisi Prof. Dr. Şener Üşümezsoy'a göre Marmara'da yaşanması beklenen depremin büyüklüğü 7'nin altında olacak. Üşümezsoy, Aydınlik'a fayların durumuna ilişkin teknik bilgileri anlat- 17 Ağustos 1999 depreminde Hersek deltasında fay kırıldı mı, kırılmadı mı tartışması yaşandı. Sismik verilerle yaptığımız çalışmada Gölcükten kırılmaya başlayan fay Karamürsel kıyısına paralel olarak bir çukur açıyor. Hersek deltasıyla birleşerek Yalova ve Çınarcık'a ulaşan ana bir fay var. Bu fay 1999'da Gölcük'te 6 metrelik bir kırılma yaptı. Yalova-Çınarcık kesiminde 60 cm'lik bir kırılma yaptı.

Körfez içinden geçen fayı yani Darıca kıyısındaki bir kanyondan hareket ederek Adalar'a, oradan Yeşilköy'e, oradan da Çekmece'ye uzanan fayı 17 Ağustos fayı olarak tespit ettiler. Osmangazi Köprüsü yapım çalışmaları sırasında fayın güneyden geçtiği ve Osmangazi köprüsünün altında olmadığı belirlendi.

17 Ağustos'tan sonra deniz tabanında yapılan çalışmalara göre 1894'te Yalova-Çınarcık arasındaki fay kırılmış. Yani şimdi ki Çınarcık'taki fay senaryosu geçerli değil. 1912'de Tekirdağ ve Silivri'de fay hattı kırılmamış sanılıyordu fakat sonradan 60 kilometresinin kırıldığı ortaya çıktı. Kırılma-yan Silivri ile Yeşilköy arasında 50 kilometrelik fay var.

Büyükçekmece'den Yeşilköy'e kadar giden 20 kilometrelik bir fay olmadığı gibi, Büyükçekmece'den Yalova'ya giden bir fay da söz konusu değil. Böyle olunca "110 kilometrelik fay 130 kilometrelik fay 7.5 yüksekliğinde deprem yapar" sözlerinin hepsi bilimsel verilere göre çöpe atılmış durumda.

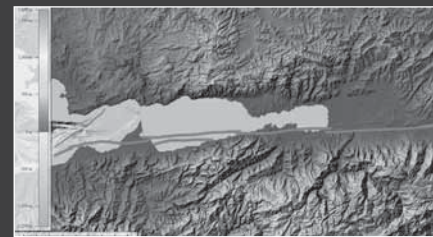
17 Ağustos'tan sonra deprem oluşması beklenen en riskli bölge Yalova-Çınarcık-Esenköy hattıydı. Fakat orası Abdülhamit döneminde 7.2 büyüklüğündeki depremde kırıldı. Gaziköy'den Tekirdağ çukuruna ve Silivri çukuruna gelen fayın da 1912 depreminde kırıldığı ortaya çıktı.

Marmara'da riskli 30 kilometrelik fay var. 6.5'lük ve ters fay olarak bir deprem yapar. Yeşilköy ile Çekmece arasındaki 50 kilometrelik fayda deprem olması söz konusu değil. Diğer 50 kilometrelik fayda deprem olsa bile 7'lik bir deprem olma ihtimali yok. Çünkü fayın derinliği 20 kilometre hesaplanı-

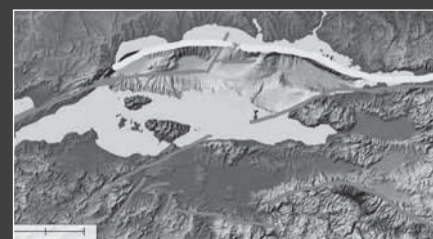

yordu. Japonların yaptığı çalışmada fayın derinliğinin Kumburgaz çukurunda 10 kilometreden daha az olduğu görüldü. Yani 500 kilometrekarelik bir alanı etkiler. Bu da en fazla 6.5'lük deprem yaratır.

Silivri'deki 5.8'lik deprem diğer depremlerden farklı olarak yukarı doğru ters fay olarak kırılmıştı. Zemin kil olduğu için deprem için iyi değil. Büyükçekmece'nin zeminini çakıl taşları, Bakırköy zemininde kireç taşları var. Kireç taşlarının olduğu kesimler daha sağlam ama gerek Haramidere'de gerekse Çekmece gölünde bir dizi aktif olmayan ama 17 Ağustos fayı gibi faylar var. Burası heyelanlı bölge. Beylikdüzü ve Avcılar'ın bir kısmında heyelanlı alanlar var. Bu heyelanlı alanlar kesinlikle imara açılmamalı.

17 Ağustos 1999'da kırılan fay hattı

İnce çizgiler ile görünenler aktif fay hatları. Kalın çizgiler daha önceki depremlerde enerjisi boşalmış fay hatları. Bu fayların tekrar kırılacağı bu yüzden 7'ye deprem olacağı yorumları yapıyor.

Bakan Kurum'dan çağrı: Risk tespiti yaptırın

ÇEVRE ve Şehircilik Bakanı Murat Kurum, 17 Ağustos depreminin 21. yılı dolayısıyla bir mesaj yayımladı. 100 yılda büyüklüğü 6'nın üzerinde olan 60'a yakın deprem nedeniyle 80 bin canımızı toprağa verdiğimiz söyleyen Kurum "Ülke topraklarımızın yüzde 66'sı deprem riski altında. Ve maalesef nüfusumuzun yüzde 71'i bu alanlarda yaşıyor. Yaklaşık 60 milyon insanımız deprem tehdidiyle karşı karşıya" dedi.

Bugüne kadar kentsel dönüşüm kapsamında 6 milyon kişinin güvenliğini sağlayacak çalışmalar yapıldığını söyleyen Kurum bugün Türkiye'de dönüştürülmesi gereken konut sayısının 6,7 milyon olduğuna işaret etti: "Acil dönüştürülmesi gereken konut sayısı 1,5 milyondur. Bu 1,5 milyon konutun da önümüzdeki 5 yıl içerisinde 300 bini İstanbul'da olmak üzere dönüşümünü tamamlayacağız. Kentsel dönüşüm, terörle mücadele kadar önemlidir. Bu anlamda devlet, yerel yönetimler ve vatandaşlar olarak el ele vermeliyiz, seferber olmalıyız. Biz, bundan sonra hiçbir depremde, hiçbir doğal afette vatandaşlarımızın can kaybı yaşamasını, annelerimizin ağlamasını, hiçbir evladımızın öksüz, yetim kalmasını istemiyoruz. Buradan 17 Ağustos'un yıldönümünde vatandaşlarımıza bir çağrıda bulunmak istiyorum. Bizlere, belediyelerimize müracaat edip evlerinizin risk tespitlerini yaptırın, devlet millet işbirliği ile deprem dönüşümünü hep birlikte gerçekleştirelim. Bunu çocuklarımızın, yavrularımızın geleceği için bir an önce yaptırılmalı."

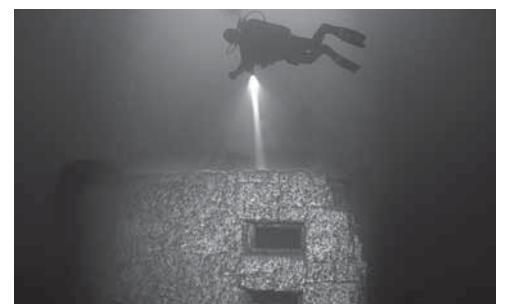
Binaların yüzde 90'ı güçlendirmeye kurtarılabilir

DEPREM Güçlendirme Derneği (DEĞÜ-DER) Başkanı Sinan Türkkan, olaşı 7,5 ve üzeri şiddetli bir depremde zarar görmesi muhtemel 490 bin binadan 437 bin 709'unun, yüzde 89'unun, hafif veya orta hasar görmesinin beklendiğini ifade ederek, "Geride kalan yüzde 11'lik kısmında ağır veya çok ağır hasar olacağı öngörülüyor. Ağır ve orta hasar alabilecek riskli binalar, kentsel dönüşüme göre çok daha kısa sürede ve daha az maliyetle güçlendirilerek depreme dayanıklı hale getirilebilir" dedi.

Kandilli Rasathanesi ve Deprem Araştırma Enstitüsü araştırmasının İstanbul'da 1 milyon 165 bin binanın 490 bininin 7,5 ve daha yüksek şiddetli depremlerde hasar göreceğini ortaya koyduğunu söyledi. Türkkan, bu rakamın toplam bina sayısının yüzde 42'sine denk geldiğini belirtti.

Türkkan, bu 490 bin binanın, 301 bininin hafif hasarlı, 137 bininin da orta hasarlı olacağını öngörüldüğünü belirtirken, 39 bininin ağır, 13 bin adedinin ise çok ağır hasarlı olacağını tahmin edildiğini vurguladı.

Türkkan, "Güçlendirilerek kurtarılabilcek 438 bin binada bulunan, tamamen bilimsel metotlarla güçlendirilerek kurtarılabilcek konut sayısı da 1 milyon 751 bine denk geliyor. Bu konutlarda da 5,8 milyon kişi yaşıyor. Söz konusu rakam, güçlendirmenin ne kadar önemli olduğunu ortaya koyuyor" dedi.

Acının izleri batık şehirde

TÜRKİYE Suatlı Sporları Federasyonu Çevre Kurulu Başkanı Tahsin Ceylan, 17 Ağustos Marmara Depremi'nin etkilerinin unutulmaması için Gölcük Depremdere'de sular altında kalan batık şehrin son halini görüntüledi. Ceylan, "Depremin su altında bıraktığı izler doğal bir resif oluşturarak, bir çok canlıya ev sahipliği yapıyor olsa da depremin su altında yaşayan izlerini oluşturuyor. Deprem riski yaşayan ülkemiz açısından bu izlerin sürekli hatırlanması çok önemli. Su altındaki batık şehir depreme hazırlıklı bir toplum olmamız gerektiği noktasında bizlere ip uçları veriyor" dedi.

Sanat dersleri zorunlu ve branş öğretmenleriyle olsun

Müzik Eğitimcileri Derneği (MÜZED), Milli Eğitim Bakanlığı'na dilekçe sundu. Dilekçede güzel sanatlar eğitiminin örgütsüz haline son verilmesi ve bakanlık bünyesinde müdürlük kurulması, resim ve müzik derslerinin zorunlu hale getirilmesi, derslerde dal öğretmenlerinin eğitim vermesi, konservatuvar mezunlarına çalışma alanları açılması gibi taleplerde bulunuldu

KÜLTÜR SANAT SERVİSİ

ULUSLARARASI koronavirüs salgınına karşı devletçe, ulusça mücadele yürütülen günlerde Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okulların sağlıklı bir biçimde ve zamanında açılabilmesi için çaba gösterilirken eğitim sisteminin diğer gündemleri de ilgili birimler tarafından ele alınıyor.

Milli Eğitim Bakanlığının “Yeni Ortaöğretim Tasarımı”, haftalık ders çizelgeleri, ilkokullarda dal öğretmenleri tarafından okutulacak derslerle ilgili Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığında ve ilgili diğer birimlerde yürütülen çalışmalarla ilgili olarak Türk müzik eğitiminin ulusal ve uluslararası düzeydeki 22 yıllık meslek kuruluşu Müzik Eğitimcileri Derneği (MÜZED) tarafından meslek topluluğunun görüşleri Bakanlığa bir dilekçe ile iletili.

MÜZED'in dilekçesinin 14 Ağustos 2020 günü incelenip değerlendirilmek üzere Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığına, Temel Eğitim, Ortaöğretim ve Öğretmen Yetiştirme Geliştirme Genel Müdürlüklerine sevk edildiği öğrenildi.

MÜZED Genel Başkanı Refik Saydam tarafından Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ziya Selçuk'a sunulan dilekçede özetle şu istemler yer aldı:

“Sayın Bakanlığımızın 1 Kasım 2019 ve 8 Temmuz 2020 günlerinde düzenlediği müzik eğitimiyle ilgili anlamlı, önemli çalışmaya ve toplantıya müzik eğitimcilerinin temsilcisi olarak derneğimizi de davet etmiş olmasını çok anlamlı, önemli bulduğumuzu belirtiyor; Bakanlığımıza teşekkür ediyoruz. Ayrıca bu toplantılarda dernek yöneticilerimizin müzik eğitimcileri topluluğumuzun sesi olarak yaptığı önerilerin dikkate alınması dileyor, bekliyoruz.

ANAYASAL HAKLARIN VE EĞİTİBİLİMSSEL İLKELERİN KENARA BIRAKILMASI DEMEKTİR

Uygar dünyada Almanya, Avusturya, Avustralya, Çin Halk Cumhuriyeti, Danimarka, İsveç, İsviçre, Japonya vb. ülkelerin büyük çoğunluğunda genel eğitimde (ortaöğretim dahil) müzik/sanat dersleri zorunlu ortak dersler arasındadır. Cumhuriyet Dönemi Türkiye'sinde de başta öğretmen yetiştiren kurumlar olmak üzere yaklaşık yüz yıldır müzik/sanat dersleri ilk öğretimde ve ortaöğretimde okutulan zorunlu ortak dersler arasında yer almıştır. Bir dönem liselerimizde müzik ve resim derslerinin “seçmeli” oluşu sadece görünüştedir. O dönemlerde liselerimizde seçmeli olarak iki ders vardır: Müzik ve resim. Öğrenciler bu iki sanat dersinden birini seçerek diğer zorunlu ortak dersler gibi okumuşlardır. Müzik, Resim, Beden Eğitimi derslerinin ortaöğretimde “seçmeli dersler havuzu”na aktarılması hem eğitim mevzuatının, anayasal hakların ve eğitibilsel ilkelerin bir kenara bırakılması demektir hem de bu derslerin fiilen eğitim sisteminden çıkarılması anlamına gelir. Çünkü bizim var olan eğitim sisteminde “seçmeli ders” hiçbir ağırlığı olmayan ders anlamına gelir. Çok sayıda seçmeli ders arasında bu derslerin seçilmesi tamamen tesadüflere, okul yöneticilerinin yaklaşımına, dersin öğretmeninin bulunup bulunmamasına vb. bağlı hâle gelir. Hiçbir ağırlığı olmayan, bu nedenle giderek yok olan, norm kadro eğitimcisi ortadan kalkan derslerin Sayın Bakanımız tarafından vurgulanan “tasa-

nım beceri atölyeleri”nin açılması da olanaksız hâle gelir. Dersi olmayan, öğretmeni olmayan tasarım, beceri atölyeleri göstermelik, sembolik, etkisiz konumda kalır.

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunumuzda öngörülen “Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip” bireylerin kuşakların yetiştirilebilmesi müzik/sanat/beden eğitimi derslerinin genel eğitimimizin her kademesinde zorunlu ortak dersler arasındaki yerinin artık tartışma konusu olmaktan çıkarılması gerektiği kılınmaktadır.”

“Beden Eğitimi ve Oyun” ve “Bilişim Teknolojileri” derslerinin ilkokulda da okutulacağı, bu derslere branş öğretmenlerinin gireceği” açıklamanıza katılıyor ve bu konuda sizi destekliyoruz. Sizin de takdir edeceğiniz gibi ilkokulların eğitimcilik yönünden en az Twitter açıklamanızda yer alan dersler kadar alanda yetişmişlik, uzmanlık gerektiren müzik ve resim derslerinde de dal (branş) öğretmenlerine görev verilmeli, okulların norm kadroları bu esaslara göre belirlenmelidir.

2012 yılı ve öncesinde MÜZED'in girişimleriyle ilk öğretim okullarının 4. ve 5. sınıflarının müzik derslerine müzik dal öğretmenleri girmektedir. MÜZED'in, ilkokulların 1. 2. ve 3. sınıflarının müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi konusunda yaptığı girişimlerde, Bakanlık yetkilileri önerilerimizi incelediklerini, konu üzerinde çalıştıklarını belirtmişlerdi. Ancak 2012 yılında uygulamaya konulan sistemle ilkokulların tümünden Müzik Öğretmenliği norm kadrosu kaldırıldı.

SINIF ÖĞRETMELERİ DE DERSTE OLSUN

Önerimiz, ilkokulun bütün sınıflarında haf-

tada iki saate çıkarılacak müzik/resim derslerine bu alanların dal öğretmeniyle birlikte değerli sınıf öğretmenimizin de girmesidir. Böylece müzik/resim derslerinin öğretim programlarında yer alan konular, kazanımlar dal öğretmenleri tarafından yaşama geçirilirken sınıf öğretmenlerimizin desteği ve katkısıyla derse dikkat yoğunlaşabilir; diğer derslerin eğitiminde müzikten yararlanmanın örnekleri de birlikte uygulanmış olabilir.

Kuruluş çalışmaları 1950'lere uzanan ve son 22 yıldır kesintisiz biçimde alanında etkinlik gösteren, ülkemizde her kademedeki binlerce müzik eğitimcisinin meslek kuruluşu, temsilcisi, sesi Müzik Eğitimcileri Derneği (MÜZED) olarak makamınıza dikkate alınacağı inancıyla meslek topluluğumuzun üzerinde birleştiği aşağıdaki önerilerimizi dikkatinize sunuyoruz:

■ Uygar dünyadaki eğitim uygulamalarına, ülkemizin yüz yıllık Cumhuriyet eğitimi birikimine, eğitim ilkelerine, anayasal yurttaş haklarına ve eğitim mevzuatına uygun olarak ilk öğretim ve ortaöğretim ders çizelgeleri içindeki ortak dersler arasında müzik dersi de dengeli biçimde yerini almalı, bütün sınıf ve kademelerde ortak dersler arasında müzik dersi iki saat olarak okutulmalıdır. Müzik, Resim, Beden Eğitimi derslerinin sayısının azaltılarak “seçmeli havuzuna atılması” (belirsizleştirilmesi) girişiminin gündemden kaldırıldığı tarafınızca açıklanmalıdır. 2005 yılı ve öncesinde ilkokulların 1,2,3. sınıflarında müzik/resim dersleri haftada ikişer saat okutuluyordu. İlkokulun bütün sınıflarını ve tüm genel öğretim kademelerini kapsayacak biçimde haftada ikişer saat müzik/sanat dersleri uygulamasına tekrar dönülmelidir.

■ Her eğitim öğretim kurumuna en az bir olmak üzere gereksinmeyi karşılayacak sayıda müzik dal öğretmeni atanmalı, müzik/resim dersleri **İLKOKULDA** (sınıf öğretmeninin bazı konularda katkısı ve desteğiyle) **DAL ÖĞRETMENİ TARAFINDAN VERİLMELİDİR**. Ye-

terli sayıda ve donanımda müzik dal öğretmenini yetiştirecek ve istihdam edecek koşullar ilgili kurumlarda esgüdüm içinde adım adım oluşturulmalıdır.

■ Her okul kendi kapasitesine uygun olarak, müzik odalarıyla, çalgılarla, resim atölyeleriyle, spor salonlarıyla, konser, konferans, tiyatro salonlarıyla donatılmalı, öğrencilerimizin sanatsal, sportif yönlerden gelişiminin önü açılmalıdır. Okullarımızda yaratılacak bu olanaklar Halk Eğitimi Merkezleriyle işbirliği içinde mesai saatleri dışında da 24 saat gençlerin, halkın sanatsal, sportif çalışmalarına açık hâle getirilmelidir.

■ Ana sınıftan üniversiteye her kademe ve düzeydeki müzik dersi öğretim programı, öğretim materyali, ders içerikleri eğitim programlarının, alan uzmanlarının, dil uzmanlarının, öğretmenlerin, alanlardaki meslek kuruluşlarının katılımlarıyla ülkenin ve çağın gereklerine uygun biçimde yeniden düzenlenmeli; geliştirilmelidir. Eğitim Fakültelerinin İlköğretim Sınıf Öğretmenliği ve Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dallarında verilen ve tek yarıyla indirilmiş olan Müzik Öğretimi, Müzik dersleri en az dört yıl olmak üzere yeniden düzenlenmelidir.

■ Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitimi Millî Eğitim Örgütü içinde “sahipsiz” kalma konumundan kurtarılmalı; Bakanlık örgüt yapısı içinde “GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ” kurulmalıdır. Her kademe ve düzeydeki müzik, resim, sanat tarihi derslerinin öğretmenleri, programları; Güzel Sanatlar Liseleri, il ve ilçelerdeki, okullardaki sanatsal etkinlikler, yarışmalar bu genel müdürlüğe bağlı olmalıdır.

■ Kültür ve Turizm Bakanlığıyla esgüdüm içinde, Devlet Konservatuvarı mezunu genç sanatçılarımızın atanacağı, sanatını uygulayabileceği olanaklar adım adım yaratılmalıdır. Bu amaçla öncelikle mevcut sanat kurumlarımızdaki eksik kadroların tamamlanması için istihdam olanakları yaratılmalı, yurdumuzun her köşesine yeni sanat kurumları açılarak gençlerimizin atanabilme ve halkın nitelikli sanatı yaşayabilme hakkının gerçekleştirilebileceği olanakların ortaya çıkarılması hedeflenmelidir.

Baskında ele geçen eşyaları müzede toplandı

ADİYAMAN'da, Nemrut Dağı ve çevresinde yaptığı kazılar nedeniyle bölge için önem arz eden merhum Alman Arkeolog Prof. Dr. Friedric Karl Dörner'e ait eşyalar müzede toplandı.

İl Kültür ve Turizm Müdürlüğünün hazırladığı ve GAP Kalkınma İdaresi tarafından finanse edilen “Karl Dörner Müzesi ve Ev Pansiyonculuğunun Geliştirilmesi” projesi kapsamında, 1911-1992 yılları arasında yaşayan ve bölgede 50 yıldan fazla önemli araştırma ve kazılar yapan Dörner'in eşyaları için, Nemrut Dağı Karşılama Merkezi'nin zemin katında müze oluşturuldu.

Yaklaşık 20 yıl önce jandarma ekiplerinin, ihbar sonucu baskın düzenlediği evin ahırında bulunan 15 sandıktan çıkan, Dörner'in bilimsel çalışmalarda kullandığı aletler, ev eşyaları, çeşitli fotoğraflar ve resimler, proje kapsamında hazırlanan müzede ziyaretçilere sunulacak.

Müzede ayrıca, Nemrut Dağı destinasyonu üzerinde bulunan 6 ören yerinin maketleri ile Kommagene Uygarlığı'na ait dünyada yayımlanan kitaplar da yer alacak.

İl Kültür ve Turizm Müdürü Mustafa Ekinci, yaptığı açıklamada, Karl Dörner Müzesi ve Ev Pansiyonculuğunun Geliştirilmesi projesinin alt bileşenlerinin, ev pansiyonculuğunun geliştirilmesi ve Karl Dörner Müzesi'nin oluşturulması olduğunu söyledi.

Ekinci, "Ev pansiyonculuğu kapsamında, Nemrut Dağı'na yakın olan köylerde, çok ilkel şartlarda ev pansiyonculuğu yapmaya çalışan toplamda 6 pansiyona ciddi düzeyde eğitimler verdik. Eğitim kapsamında yabancı dil, hijyen, servis, kat hizmetleri, gıda üretimi gibi eğitimleri pansiyon sahiplerine verdik. Ev pansiyonlarının fiziki şartlarını düzeltmek maksadıyla onlara ayrıca demirbaş (buzdolabı, televizyon) gibi yardımlarda da bulunduk. İkinci aşamada da Karl Dörner Müzesi'nin oluşturulması vardı. Bu müzede ünlü arkeoloğun eşyaları yer alıyor” diye konuştu.

BAKANLIKTAN TAKDİR ALMIŞTI

Karl Dörner'in Türk kültürüne yaptığı katkılardan dolayı, dönemin bakanlığı tarafından takdir belgesiyle ödüllendirildiğini aktaran Ekinci, "Karl Dörner'in anısına bir müze oluşturduk. Nemrut Dağı Karşılama Merkezi'nin zemin katını müzeye çevirdik. Şu anda bitme aşamasında. Birkaç gün sonra açılışını yapacağız. Müze içerisinde aynı zamanda Nemrut Dağı destinasyonu üzerinde yer alan 6 ören yerinin de maketlerini heykeltıraşlara yaptırarak, Bunkalı amacımız da ören yerlerini de ziyaretçilere tanıtmak" ifadelerini kullandı.

Henüz resmi açılışı gerçekleşmeyen müzenin tamamlanan bölümünü inceleyen ziyaretçilerden Yunus Çatan ise Diyarbakır'dan Adıyaman'a geldiğini belirterek, "Nemrut Dağı'na çıkmak üzere Adıyaman'a geldik. İlk olarak Karl Dörner Müzesi'ni gezdik. Güzel bir müze olmuş. Burada Karl Dörner'in kullandığı alet ve aparatlar ile Dörner'in yaşadığı zamanlardaki tarihi fotoğraflar bulunuyor." dedi.

Köpelerin anılarından savaş ve mütareke yılları

KÖPE ailesinin anılarına dayalı İmparatorluklar Arasında, Sınırlar Ötesinde sergisi, II. Meşrutiyet, I. Dünya Savaşı ve mütareke döneminden detaylı arşiv kayıtlarıyla görsel bir anlatı sunuyor. Aile üyelerinin Braşov, İstanbul, Selanik, Edirne ve Konya gibi şehirlerde şekillenen hayatları, itinayla muhafaza edilmiş kişisel belgeler aracılığıyla siyasal, toplumsal ve diplomatik tarihin dönüm noktalarına ışık tutuyor.

Ailenin hikâyesi, Transilvanya'nın Braşov şehri yakınlarında bir köyde doğup büyüyen Andras Köpe ile Breton bir aileden gelen Léocadie Tallibart'ın İstanbul'da yollarının kesiştiği Tanzimat Dönemi'nde başlar. Andras, Avusturya İmparatorluğu'nun baskılarında Osmanlı başkentine kaçmıştır; Léocadie, saatçi ve mücevherci kardeşi Louis ile mimar kardeşi Pierre'e eşlik etmek üzere şehirdedir. 1842'de evlenen çiftin ikinci çocuğu olan ve aile arşivinden mektupları sergide yer alan Charles ise, Cenova kökenli Trabzonlu bir Levanten aileye mensup Rose-Marie Marcopoli ile 1882'de hayatını birleştirir. Charles ve Rose-Marie'nin Charlotte, Ida, Taib, Ferdinand, Antoine ve Eugène adında çocukları olur.

İŞGALE ŞAHİT OLURLAR

Fransızca eğitim alan, konuşan ve yazan altı kardeş, hiçbir zaman Avusturya-

Macaristan tabiiyetinden Osmanlı tabiiyetine geçmez. Taib, 1914'te savaşın başlamasından kısa bir süre sonra Braşov'a giderek müttefik Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun üniformasını giyer. İki yıl sonra İstanbul'da Avusturya-Macaristan ordusunda katılan Antoine, 1917'de Suriye ve Filistin'de görev yapar. Savaşın sona erip iki imparatorluğun çöküş sürecinin başladığı dönemde çoğu İstanbul'da ikamet eden Köpe ailesi üyeleri, 1918'de Mondros Mütarekesi'ne, 1919'da Paris Barış Konferansı'na, 1920'de de şehrin İngiliz, Fransız ve İtalyan askerî makamlarınca resmen işgaline şahit olurlar.

İMPARATORLUKTAN ULUS DEVLETE GEÇİŞ

Çok uluslu imparatorluğun çok kültürlü sakinleri olan ve geriye çok kapsamlı bir aile arşivi bırakan Köpelerin yaşantıları, tabiiyet ve vatandaşlık ilişkilerinin ulusal kategoriler içerisinde belirgin ayrımlarla tanımlanmadığı tarihsel bir bağlamdan izler taşır. İmparatorluklar Arasında, Sınırlar Ötesinde, Antoine'in bu arşivden citler dolusu anı ve karikatürleri, görüntü ve ses kayıtlarının yanı sıra, büyük bir kısmı ağabeyi Taib'e ait yüzlerce fotoğraftan bir seçkiyle Osmanlı ve Avusturya-Macaristan diplomatik ilişkilerinin gündelik hayata nasıl yansındığını bakar. Bir aile tarihinden yola

çıkarak 19. yüzyıldan 20. yüzyıla, imparatorluktan ulus devlete geçişte sınırların belirsizliğine, kimliklerin değişkenliğine ve hayatların devingenliğine dikkati çeker.

Nefin Dinç (James Madison University), Erol Ülker (Işık Üniversitesi) ve Lorans Tanatar Baruh (SALT) tarafından hazırlanan sergi, İstanbul'daki Macar Kültür Merkezi tarafından desteklenmektedir.

PARİS

Ali Rıza
TAŞDELEN

DÜNYAMIZ: tek kutuplu bir dünyadan çok kutupluluğa geçiş sürecinin sancılarını yaşıyor. Ana eksenini Atlantik-Avrasya güçlerinin oluşturdu saflaşma son bir yıldır Doğu Akdeniz'de bir hesaplaşma içinde.

Lübnan'ın Başkenti Beyrut'ta yaşanan o korkunç patlamayı bu saflaşma ve hesaplaşmadan ayrı düşünülebilir miyiz?

Atlantik güçlerinin hedefindeki İran, Irak, Suriye, Lübnan, Kıbrıs, Libya ve elbette Türkiye'de yenilgi üzerine yenilgi alan ABD ve Fransa'nın son çırpışlarına tanıklık ediyoruz.

Batı Asya ülkeleri, ABD ve işbirlikçileri Fransa, İngiltere ve İsrail'e karşı bir direniş kaleşi oluşturmaktadır.

Beyrut limanı Doğu Akdeniz'de Batı Asya'ya açılan bir kapıydı. Aynı zamanda Çin'in "Bir Kuşak Bir Yol" inisiyatifinin Akdeniz'e açılan kapısı.

Patlamaya ne neden oldu? Saldırı mı yoksa başka nedenler mi vardı? Bu konuda bir çok iddia ortaya atılıyor. Burada bu iddiaları sıralama yerine, patlamanın adım adım nasıl geliştiğini olgulara bakarak değerlendirmenin daha doğru olacağı düşüncesindeyim.

EKONOMİK KRİZLE İSTİKRARSIZLAŞTIRMA

1975-1990 iç savaşı sonrası ekonomisi yıkıma uğrayan Lübnan, daha sonra İsrail ile Hizbullah örgütü arasında 2006'da yaşanan çatışmalar, 2011'de komşusu Suriye'de başlayan emperyalist saldırının etkileri ve arkasından gelen ADB yaptırımları ülkeyi yıkıma uğratmıştı.

Diğer taraftan Fransa'nın ev sahipliğinde yapılan Paris 1, 2, ... sözüm ona "Lübnan'ı uluslararası destek konferansları" da fiyasko ile sonuçlanmıştı. Fransa çözüm için IMF'yi işaret ediyordu. Bunu da tabi IMF'nin talep ettiği "reformları" gerçekleştirmesi kaydıyla. Ancak bu durumda bir anlaşma imzalanabileceği ifade ediliyordu.

Ülke genelinde ekonomik kriz ve hükümetin vergi politikalarına karşı başlayan gösteriler sonucu Saad el-Hariri başkanlığındaki Hükümet 29 Ekim 2019'da istifa etti. 21 Ocak 2020'de de Hizbullah'ın da desteklediği Hasan Diyab başkanlığında yeni hükümet kuruldu.

IMF ile müzakereler sonuç vermiyordu; çünkü IMF'nin ağababaları ABD, Fransa ve İngiltere'nin dayatmaları (reformlar) yerine getirilmiyordu. Bu arada 30 milyar doların üzerinde para dışarıya kaçırılmıştı.

Lübnan halkının yansı yoksulluk sınırı altında yaşıyordu. Gösteriler yeniden başladı. Ülke adım adım iç savaşa sürükleniyordu.

NASRALLAH: IMF'YE KARŞI ÇİN'E YÖNELİM

Lübnan Hizbullahı Genel Sekreteri Hassan Nasrallah, ABD'nin Suriye'ye karşı ve Lübnan'ı da etkileyecek "Sezar Yaptırım Yasası"nı uygulama kararı almasıyla birlikte, 16 Haziran 2020'de yaptığı açıklamada, ABD'nin Lübnan'da kargaşalık çıkarmak istediğini ve bu yaptırımlarla IMF'yi dayattığını ifade etti.

Nasrallah, krizden kurtulmanın yolunun Çin'e yönelmek olduğunu söyledi: "Çin ile iş-

Kuşak Yol İnisiyatifi ve Beyrut limanında patlama

birliği olasılığını tartıştığımızda, ABD'nin özellikle Dışişleri Bakanı Mike Pompeo ve Amerikan Büyükelçisi Dorothy Shea aracılığıyla öfkeyle tepki verdiğini gördük" diyerek "bu tür bir işbirliğinin Lübnan'ın Amerika'nın elinden kurtulmasının kanıtı" olarak değerlendirdi.

Pepe Escobar, asiatictimes.com sitesinde "Beyrut Patlamasından Kim Kârlı Çıkacak?" başlıklı yazısında: "Birleşik Devletler / Fransa / Suudi Arabistan ekseninin çıkarlarının aksine, Lübnan için A Planı, kademeli olarak ABD ve Fransa'nın tahakkümünden çıkıp doğrudan Kuşak ve Yol'a ve aynı zamanda Şangay İşbirliği Örgütü'ne yönelmek olacaktır. Orta vadede liman ve hatta harap olmuş şehrin çoğu, Çin yatırımlarıyla hızlı ve profesyonel bir şekilde yeniden inşa edilebilir" diyor. Escobar'ın yazısının alt başlığı ise: "Patlamanın bir saldırının sonucu olduğunu iddia etmek".

ABD'YE KARŞI TAVIR

Nasrallah'ın ABD'ye karşı açıklamasından sonra, ABD'nin Lübnan Büyükelçisi Dorothy Shea Suudi Arabistan televizyonu Al-Hadath'a bir açıklamada bulundu: "Hizbullah'ın, hükümetin kasasına gitmesi gereken milyarlarca doları çekip (...) Lübnan'ın umutsuzca ihtiyaç duyduğu bazı ekonomik reformları engelleyen bir terör örgütünün rolü hakkında ciddi endişelerim var." dedi. Bunun üzerine Tyr geçici yargıcı Muhammed Mazeh, ülkedeki yabancı gazeteciler dahil basının ABD Büyükelçisi Shea ile röportaj yapmayı yasakladı.

ÇİN'Lİ BÜYÜKELÇİNİN GÖRÜŞMESİ

Patlamadan 1,5 ay öncesi olguları sıralamaya devam ediyoruz.

Çin'in Lübnan Büyükelçisi Wang Kejian ile geçen hafta istifa eden Lübnan Başbakanı Hasan Diab 3 Eylül'de Beyrut'ta görüşürler.

Lübnan'ın 7 Eylül tarihli Al-Akbar gazetesine göre: bu görüşme "Diab'ın Lübnan'ın Çin'in verdiği mesajları almaya ve bunları eyleme dönüştürmeye hazır olduğunu duyurmasına" yol açtı. Gazete, yayınladığı Çin'den Lübnan hükümetine gelen 2 mektupta "Yaşanan mali krize rağmen, 10 büyük Çinli şirketin Lübnan'daki alt yapı projelerine yatırım yapma isteklerini onayladıkları" ifade ediyor. Mektupta yapılacak işler sıralanıyor: "Kuzeyden güneye bir demiryolu hatının kurulması, Beyrut'un muazzam toplu taşıma sistemi ve demiryolu veya uluslararası karayolu için Beyrut tüneli (Suriye sınırına doğru Dahr al-Baydar) veya birlikte".

ATLANTİK'İN SÖZCÜSÜ FRANSA

22 Temmuz'da da Fransa Dışişleri Bakanı Jean-Yves Le Drian soluğu Beyrut'ta aldı. Lübnan Dışişleri Bakanı Nasif Hitti ve Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Avn ile görüşti. Aslında daha önceki görüşmelerinden farklı bir şey söylemedi; "reform yapın, yoksa size bizden (IMF) para gelmez" dedi. "Kendinizi kandırmayalım, Lübnan'ın krizden çıkması için IMF'den başka alternatif yok" diye de ekledi.

Ve 4 Ağustos'ta patlama, iki gün sonra Fransa Cumhurbaşkanı Macron Lübnan'da patlama bölgesinde. Bir sömürge valisi edasıyla patlama sonrasını çıkarları için kullanmanın hesabı içindedi. "Lübnan'da siyasi, ekonomik, toplumsal rejim değişikliğinden" bahsediyordu.

'ABD Uygurları, Kürtleri kullandığı gibi kullanmalı'

Sözde Doğu Türkistan Sürgün Hükümeti'nin sözde başbakanı Salih Hidayar, 2017 yılında Oklohoma Üniversitesi'ne sunduğu bitirme ödevinde Amerika Birleşik Devletleri'nin büyük stratejisinde Uygurların 'enstrüman' yapılmasını öneriyor

ARDA TUNÇEL

ÇİN TÜRK ÖĞRENCİ BİRLİĞİ
SANGHAY TEMSİLCİSİ

ÇİN'in Sincan Uygur Özerk Bölgesinde Kızılsu Kırgız Özerk ilinde 1993 yılında doğan Salih Hidayar, Haziran 2000'de ailesiyle siyasi bir mülteci olarak ABD'ye kaçtı. Salih Hidayar, birdenbire 'Doğu Türkistan Ulusal Uyanış Hareketi'ni kurdu ve o zamandan beri Uygur ayrılıkçı hareketi içerisinde ön plana çıkmaya başladı. Salih Hidayar, 11 Kasım 2019'da ise "Doğu Türkistan Sürgün Hükümeti'nin Başbakanı seçildiğini duyurdu.

AMERİKAN ASKERİ ÜNİVERSİTESİ'NDE EĞİTİLİYOR

'Kukla Başbakan', 2018'den bu yana Amerikan Askeri Üniversitesi aracılığıyla çevrimiçi "Ulusal Güvenlik Araştırmaları Yüksek Lisansı" yapıyor.

28 Mart 2018 tarihli Aydınlık'ta Salih Hidayar'ın "FETÖ'nün Uygur sabotajındaki oynadığı rol ayrıntılarıyla sergilenmişti. (https://www.aydinlik.com.tr/turk-cin-dostluguna-feto-culderden-uygur-kiskirtmesi-dunya-mart-2018)

HAYALI AMERİKAN ASKERİ OLMAK

Salih Hidayar, ABD askeri olma hayaliyle büyüdü ve subay olma umuduyla Yedek Subay Eğitim Kolordu

programına kaydoldu. Bu program sonrasında Oklahoma Ordusu Ulusal Muhafızlarına katıldı ancak böbrek rahatsızlığı nedeniyle bu görevine son verildi. Ancak Salih Hidayar'ın Amerikan askeri olma aşkı bunla da bitmedi. Oklahoma Üniversitesi'nde Uluslararası Çalışmalar ve Siyaset Bilimi lisans eğitimine başlayan Salih Hidayar, bitirme ödevi olarak "Orta Asya'dan Uygurlara: Amerikan Büyük Stratejisinin Geliştirilmesi" konusunda ele aldı.

'YÜKSEK AMERİKAN ÇIKARLARI İÇİN'

Söz konusu ödev, Uygurların ulusal özelemlerini değerlendirmenin Orta Asya, Asya Pasifik ve Avrasya'daki Amerikan Büyük Stratejisinin çıkarına olduğu teziyle başlıyor. Amerikan Büyük Stratejisinin dünyaya özgürlük getireceğini iddia eden Hidayar, ABD'nin Ortadoğu'da oynadığı role desteğini açıklıyor.

ORTADOĞU'DA KÜRTLERİ ORTA ASYA'DA UYGURLARI

En dikkat çekici ifadeler ise projenin

sonuç kısmında yer alıyor. Sonuç başlığı altında "ABD, Orta Asya ve Asya-Pasifik'teki ABD çıkarlarını uzun vadede korumak için tıpkı Ortadoğu'daki Kürtler gibi Uygurları kullanabilir" yazıyor. Sözde Doğu Türkistan Sürgün Hükümeti'nin sözde başbakanı, Uygurları kullanmanın Çin'i durdurmak ve uzun vadede ABD çıkarlarını korumak için önemli olduğunun altını çiziyor.

KAYNAKÇA

1. "Salih Hidayar Speaks at 'Committee on the Present Danger: China' Event". You Tube. Center for Security and Policy.
2. Marsh, Dave (15 April 2019). "Salih Hidayar, East Turkestan National Awakening Movement China's Xinjiang Crackdown on Uighurs and Kazaks". Here & There with Dave Marsh.
3. Hidayar, Salih. "FROM CENTRAL ASIA TO THE UYGHURS: REFINING THE AMERICAN GRAND STRATEGY". Prezi.

İsrail heyeti Abu Dabi'ye gidecek

İsrail'den bir heyetin, Abu Dabi ile Tel Aviv arasında yapılan normalleşme anlaşmasının detaylarını görüşmek üzere ilerleyen günlerde Birleşik Arap Emirlikleri'ni (BAE) ziyaret etmesi bekleniyor.

İsrail'in Haaretz gazetesinde yer alan habere, "İsraili bir heyetin, ilerleyen günlerde barış anlaşmasının detaylarını görüşmek üzere Körfez ülkesine (BAE) gitmesi bekleniyor" ifadesi kullanıldı.

ABD ve İsrail yönetimlerinin, Bahreyn ve Umman gibi diğer Körfez ülkeleriyle de Tel Aviv'e diplomatik bir adım atma imkanını görüştüğü aktarıldı.

Bahreyn ve Umman'dan ise henüz bu konuyla ilgili herhangi bir açıklama yapılmadı.

Bahreyn ve Umman, BAE ile İsrail arasındaki normalleşme anlaşmasına açık bir şekilde destek vermişti.

FİLİSTİN BAŞBAKANLIĞI: 'SESSİZ KALMAYACAĞIZ'

Diğer yandan 'normalleşme anlaşması'na tepkiler devam ediyor. Filistin Başbakanlığı Sözcüsü Nabil Abu Rudeina yaptığı açıklamada, "Kudüs'ün ve Filistin'in bağımsızlığı milli meseledir ve

satılık değildir. Buna Filistin halkı karar verir" ifadelerini kullandı.

Filistin davasında karşılarına çıkan tüm zorluklar ile başa çıkabileceklerini vurgulayan Rudeina, uluslararası kararlara uygun başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız bir Filistin devletinin kurulması yoluyla adil ve kapsamlı bir barış yapmanın doğru adresinin Filistin liderliği olduğunu açıkladı.

Sözcü Rudeina, Filistin liderliğinin Arap Barış Girişimi ile Arap ve İslam zirvelerinin kararlarını yanı sıra BM Güvenlik Konseyi'nin 1515 sayılı kararının yok sayılmasına izin vermeyeceklerini ifade etti ve Filistin halkının haklarının gasp edilmesine karşı sessiz kalmayacaklarını vurguladı.

FİLİSTİN BÜYÜKELÇİSİ DÖNMEK ÜZERE AYRILDI

Fetih Hareketi Merkez Komite Genel Sekreteri Cibril er-Rucub ise, Filistin'in Abu Dabi Büyükelçisi İsam Masalha'nın Birleşik Arap Emirlikleri'nden ayrıldığını ve geri dönmeyeceğini açıkladı.

Genel Sekreter Rucub, Al Jazeera televizyonuna yaptığı açıklamada, "(Abu Dabi) Büyükelçimiz (Masalha) bugün BAE'den ayrıldı ve oraya asla geri dönmeyecek" dedi.

Mişel Avn'dan İsrail'e açık kapı!

FRANSIZ BFM televizyonuna konuşan Avn, başkent Beyrut'ta 4 Ağustos'ta yaşanan, en az 179 kişinin hayatını kaybettiği ve 6 bine yakın yaralının olduğu patlamanın ardından Lübnan'a gönderilen yardımların "ihtiyaç duyulan yerlere gideceğini" söyledi.

Avn, Beyrut Limanı'nda 2013'ten bugüne bekleyen 2 bin 750 tonluk amonyum nitratın patlamasına ilişkin soruşturmanın bir an önce tamamlanması gerektiğini ve hükümete istifasından önce olayı araştırması için yetkilendirilmiş bir savcı atamasını istediğini savundu.

Patlama karşısında istifa seçeneğini düşünmediğini vurgulayan Avn, "Bu mümkün değil çünkü bu bir boşluğa yol açar. Hükümet istifa etti, ben de istifa edersem hemen seçimleri yapmamız gerekiyor. Ancak şu an ülkedeki durum halkın temsilini ortaya çıkaracak bir seçime müsaade etmiyor" diye konuştu.

'BAE EGEMEN BİR ÜLKE'

Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Avn,

Birleşik Arap Emirlikleri'nin (BAE) İsrail ile ilişkilerini normalleştirme kararına ilişkin "BAE'nin egemen bir ülke olduğu" yorumunu yaptı.

Avn, ülkesinin gelecekte İsrail ile barış yapma ihtimalinin sorulması üzerine, "Bu değişir. Bizim, İsrail ile sorunlarımız var ve ilk önce bunları çözmeliyiz" ifadelerini kullandı.

FBI DAHİL OLACAK

Diğer yandan ABD Dışişleri Bakanlığı Siyasi İşlerden Sorumlu Müsteşarı David Hale, Federal Soruşturma Bürosu'ndan (FBI) bir heyetin Beyrut Limanı'ndaki patlamayla ilgili yürütülen soruşturmaya katılmak üzere ilerleyen günlerde Lübnan'a geleceğini belirtti.

İSRAİL İLE ÇATIŞMA HALİ

BAE yönetimi yakın zamanda İsrail ile ilişkilerini normalleştirme anlaşması imzalamış ve 1979'da Mısır'ın ve 1994'te Ürdün'ün ardından "İsrail ile normalleşme anlaşması imzalayan üçüncü

Arap ülkesi" olmuştur. Lübnan ve İsrail arasında sınır ötesi çok sayıda çatışma yaşanmıştı. İsrail, Lübnan iç savaşı sırasında başkente kadar ilerlemiş ve Beyrut'un batısını kuşatma altına almıştı. Cumhurbaşkanı Avn, İsrail'in "terör örgütü" olarak kabul ettiği Lübnan'daki Hizbullah örgütünün müttefiki. Beyrut-Tel Aviv hattında herhangi bir resmi ilişki bulunmuyor ve de iki ülke arasındaki sınır bölgesi Birleşmiş Milletler'e bağlı barış gücü tarafından korunuyor.

İsrail-BAE şirketleri arasında Kovid-19 anlaşması

Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) resmi ajansı WAM'ın haberine göre, APEX Yönetim Kurulu Başkanı Halife Yusuf Huri, Tera Grup'la yapılan işbirliğinin, BAE ve İsrail iş sektörleri arasındaki ticaret, ekonomi ve etkin ortaklık açılımında bir ilk olduğunu belirtti.

İsrail ile BAE arasındaki normalleşme anlaşmasının ilk ürünü olan bu anlaşmayla, Kovid-19'la ilgili araştırmaların yanı sıra virüsün tespit sürecini hızlandırarak, kolaylaştıracak ve yüksek teknoloji sağlayacak bir cihaz geliştirilmesi hedefleniyor. APEX, son zamanlarda yoğun-

laştığı sağlık sektörü dahil olmak üzere kamu yatırımı alanında faaliyet gösteriyor.

İsrail'deki Weizmann Bilim Enstitüsü'nün bir parçası olarak 2003 yılında kurulan Tera Grup da araştırma ve geliştirme çalışmalarına yönelik yatırımlar yapıyor.

ABD İran'a karşı yenilgiyi kabullenemedi

ABD Başkanı Trump BM Güvenlik Konseyi'nin İran'a silah ambargosunun uzatılmasını reddeden kararına tepki gösterdi, kendilerinin yaptırıma devam edeceğini açıkladı. Putin'in Tahran'a yönelik asılsız suçlamalara karşı önerdiği video konferans önerisine ise Pekin yeşil ışık taktı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ABD Başkanı Donald Trump, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde (BMGK) İran'a silah ambargosunun uzatılmamasına tepki olarak gelecek hafta bu ülkeye yeni yaptırımlar getireceklerini duyurdu.

BMGK'da cuma günü "İran'a silah ambargosunun uzatılmaması" kararı için "bunu bekliyorduk" yorumu yapan Trump, "Buna karşı tepki olarak yaptırımlar getireceğiz. Bunları önümüzdeki hafta göreceksiniz" ifadesini kullandı.

Trump ayrıca, konuyla ilgili olarak Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in videokonferans toplantısı önerisine katılmayı da şimdilik düşünmediğini sözlerine ekledi.

Rusya Devlet Başkanı Putin, İran'a asılsız suçlamalar yapılması ve BMGK kararının çiğnenme olasılığına karşı, Almanya ile İran ve BMGK'nin 5 daimi üyesinin katılımıyla bir video konferans düzenlenmesi çağrısında bulunmuştu.

ÇİN'DEN İRAN İÇİN KONFERANSA DESTEK

Çin Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Zhao Lijian ise önceki gün Putin'in video konferans önerisiyle ilgili olarak bir açıklama yaptı.

Sözcü, Çin'in bu öneriyi olumlu karşıladığını ve Rusya'nın İran nükleer gerginliğinin yumuşatılması ve bölgesel güvenliğin korunması için harcadığı çabaları takdirle değerlendirdiğini belirtti.

Sözcü, Çin'in İran nükleer sorununun siyasi çözümü için taraflarla temas ve eşgüdümü koruyacağını belirtti.

BMGK SÜRECİ

ABD'nin BM'deki daimi temsilcisi Kelly Craft, önceki gün yaptığı açıklamada, BMGK'nin 2231 sayılı kararına göre ABD'nin sözkonusu adımı atma hakkına sahip olduğunu ve yaptırım mekanizması yeniden başlatıldıktan sonra silah ambargosunu uzatmaya çalışacaklarını belirtmişti.

Çin'in BM'deki Daimi Temsilcisi Zhang Jun aynı gün yaptığı konuş-

mada, İran nükleer anlaşmasından çekilen ABD'nin artık BMGK'den yaptırım mekanizmasını başlatma talebine hakkı olmadığına dikkat çekti.

İngiltere, Fransa ve Almanya'nın dışişleri bakanlarının haziran ayında yayımladıkları ortak açıklamada, tek taraflı yaptırım tedbirinin desteklenmeyeceği duyurulmuştu.

Cuma günü yapılan oylamada BMGK, İran'a yönelik silah ambargosunun uzatılmasını talep eden ABD'nin önerisini kabul etmemiştir.

'BAŞARISIZ OLDUK' İTİRAFI

ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı Robert O'Brien ise, ABD'nin BM Güvenlik Konseyi aracılığıyla İran'a yönelik silah ambargosunun uzatılması konusunda başarısız olduğunu söyledi.

Fox News'e konuşan Robert O'Brien, Fransa, Almanya ve İngiltere'nin BM Güvenlik Konseyi'nde ABD'yi desteklemeyi reddetmesinin 'hayal kırıklığı yarattığını ama şaşırtmadığını' belirterek, "Bugün kaybettik, ancak henüz bitmedi" ifadesini kullandı.

Ruhani: Trump sadece Dominik'i ikna edebildi

İRAN Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani BM Güvenlik Kurulu'nda İran'a silah ambargosunun uzatılmasına yönelik karar tasarısını değerlendirdi.

Ruhani, "ABD, İran karşı bir karar tasarısı hazırlamaya çalıştı. Ancak bu karara sadece Dominik Cumhuriyeti evet oyu kullandı" diyerek ABD'nin yalnızlaştığına vurgu yaptı.

TANKERLER İRAN'A AİT DEĞİL

ABD'nin tasarısının fiyaskoyla sonuçlandığını hatırlatan Ruhani, "ABD, BM Güvenlik Konseyi'nde nasıl bir fiyasko yaşadıklarını görünce İran'a ait dört petrol tankerine el koyduklarını iddia etti. Ancak el konulan tankerlerin İran'a ait olmadığı belirlendi. Elbette ABD, BMGK'daki aşağılanması örtbas etmek için böyle bir iddiada bulundu" ifadelerini kullandı.

'ABD ile görüşmelerden beklentimiz yok'

RUSYA Dışişleri Bakan Yardımcısı Sergey Ryabkov, Amerikan ve Rus heyetlerinin Viyana'da dün başlayan olan istikrar müzakereleri turu öncesinde açıklama yaparak "İlerleme sağlanmasını beklediğini" belirtti.

Sputnik'in haberine göre, Rus basınına açıklamalarda bulunan Ryabkov, "Tarafların görüşleri bazı açılarından tamamen farklı olduğu için toplantıdan herhangi bir ilerleme beklemiyorum. İlerleme olsa da çok yavaş. Herhangi bir anlaşmanın imzalanacağı konusunda dikkatli olunmalı" diye konuştu.

Ryabkov, Washington'un Stratejik Silahların Azaltılması Anlaşması'na (Yeni START) yönelik yaklaşımının değiştiğine dair herhangi bir kanıt olmadığını belirtti.

"Yeni START ile ilgili herhangi bir ilerleme yok. Amerikalıların yaklaşımının evrimine uğradığına dair maddi herhangi bir kanıt yok. Evet, bazen Amerikalıların daha önce söylediklerinden biraz daha farklı olan sinyaller alıyoruz, ancak söz konusu sinyaller START anlaşması ile pek ilgisi yok. Bundan sonra ne ve nasıl ya-

pılacağıyla ilgili."

TÜM ÜLKELER DAVET EDİLMELİ

Ryabkov, stratejik istikrarla ilgili müzakerelere tüm ülkelerin davet edilmesi gerektiğinin altını çizdi.

"İleride stratejik istikrar konusundaki diyalogu sürdürürken tüm devletleri hesaba katmanın ve bunun ortak kolektif sorumluluğumuz olduğunu göstermek açısından onları bu diyaloga dahil etmenin gerekeceğinin bilincindeyiz" diyen Ryabkov, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Ancak diyaloga katılıp katılmama kararı, her ülkenin bağımsız olarak vereceği karardır."

START ANLAŞMASI

2010'da imzalanan Yeni START anlaşması, Rusya ile ABD arasında nükleer silahların kontrolüne ilişkin hâlâ yürürlükte olan son anlaşma. Rusya, süresi Şubat 2021'de dolan anlaşmanın önkoşulsuz olarak uzatılmasından yana. Washington ise anlaşmayı uzatıp uzatmayacağı konusunda henüz bir açıklama yapmış değil.

Almanya'dan radikalizme 149 soruşturma

ALMANYA'da Federal Başsavcılık 'radikal İslamcı terörizm' şüphesiyle yılın ilk yarısında 149 soruşturma başlattı.

DW Türkçe'nin haberine göre, sağ popülist Almanya için Alternatif (AfD) partisinin konuyla ilgili soru önergesine hükümetin verdiği yanıtta göre soruşturmaların büyük çoğunluğu terör örgütü üyeliği şüphesiyle açıldı. Almanya'da en son Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde bir kişiye cinayet hazırlığında oldukları iddiasıyla Tacik bir terör hücresinin üyeleri yakalanmıştı.

Federal Başsavcılık ocak ayı başından haziran ayı sonuna kadar 159 kişinin suçlandığı toplam 230 soruşturma başlattı. 94 soruşturma eyalet savcılık-

larına devredilirden 55 soruşturma başsavcılık tarafından sürdürülüyor. 81 soruşturma ise kapatıldı.

Federal Hükümet'in açıklamasına göre nisan, mayıs, haziran aylarında İŞİD ile bağlantılı üç kişi Almanya'ya iade edildi. 23 ve 24 yaşında iki kadının Türkiye tarafından, 23 yaşında bir erkeğin de İran'dan Almanya'ya sınır dışı edildiği öğrenildi.

Lukaşenko'yu destekleyen vatandaşlar toplandı

BELARUS'un başkenti Minsk'te hükümet binasının bulunduğu merkezde Devlet Başkanı Aleksandr Lukaşenko'ya destek amacıyla göstericiler toplandı.

Başbakan Roman Golovçenko, Devlet Başkanlığı İdaresi Başkanı Igor Sergeyenko ve Belarus Cumhuriyet Konseyi Başkanı Natalya Koçanova da gösteride hazır bulundular.

Sputnik TR'nin haberine göre, gösteride konuşma yapan Devlet Başkanı Aleksandr Lukaşenko, Belarus'un her bir yanından Minsk'te toplanan vatandaşlara teşekkür ederek, "Sizi çağırarak zorunda kalmamız benim hatam değil" dedi.

Lukaşenko, "Sizleri bu meydana çağırarak istemiyorum, şu anda çok işiniz var, hasadı toplamalı, çocukları okula hazırlamalısınız. 90'lı yılları hatırlıyorum, burada ellerinde tencerelerle toplanan insanlar, işçiler yemek, çocuklarının karnılarını doyurmak istiyordu. Ben gösteri taraftarı değilim, ancak maalesef, sizleri yardıma çağırarak zorunda kalmam benim hatam değil" diye konuştu.

'BAĞIMSIZ, EGEMEN BİR DEVLET KURDUK'

Öte yandan Lukaşenko, konuşmasında halkın önünde diz çöktüğünü ifade etti ve şunları söyledi:

"Daha önce uyarıştım, seçimler ilgi çekici olacak, ardından daha ilgi çekici şeyler de olacak demiştik. Belarus'u koruyoruz, zira o artık torunlarınıza ait. Onlara ne kalacak? Çok ciddi zamanlardan geçiyoruz. Ülkeyi korumanız için sizleri çağırdım, biliniz ki bir sürü utanç verici pislik ortaya çıktı, ama ben hayattayım ve

kalmaya devam edeceğim. Şunu aklınızda tutun, sizlere asla ihanet etmedim, asla etmeyeceğim."

Belarus lideri, iktidarda bulunduğu süre boyunca Belarus halkının bağımsız bir devlet inşa ettiklerini vurguladı: "O zamanlar seçim benim üzerime düştü. Siz, tamamen deneyimsiz bir genç olan benden halkı uçurumun kenarından geri çekmemi istediniz. Bunu yaptık, milyonlarca selefimizin hayal ettiği şeyi yaptık, bağımsız bir egemen devlet kurduk."

'NATO'YU DİNLERSEK DEVLET ÖLÜR'

Lukaşenko, Belarus'un yeniden seçim yapmayı kabul etmesi halinde devlet olarak öleceğini ifade etti.

"NATO yönetimi, bizi yeniden seçim yapmaya çağırıyor. Eğer onların dediklerini yapacak olursak biz devlet olarak ölmüş oluruz" diyen Lukaşenko, devlet gösterilerinde bir kişi hayatını kaybetmiş, yüzlerce kişi yaralanmış, 6 bin 700'den fazla kişi gözaltına alınmıştı.

ABD ve bazı Avrupa ülkeleri gösterilere açık desteğini ilan etti.

Tahran'a yeni Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü

İRAN'ın yeni Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Sait Hatipzade oldu.

Göreve gelen Sait Hatipzade'nin tanıtım töreni önceki sabah Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif'in de katıldığı törenle yapıldı. Hatipzade Dışişleri Bakanlığı'nın 12. sözcüsü olarak seçildi.

İRAN'ın haberine göre, Hatipzade daha önce Dışişleri Bakanlığı Siyasi ve Uluslararası Çalışmalar Merkezi'nde Araştırma ve Çalışmalar Direktör Yardımcısı olarak görev yapmış.

Dışişleri Bakanlığı Direktörü, Dışişleri Bakanlığı Yayınlar Direktörü, Çalışmalar Dairesi Başkanı, Eğitim ve Araştırma Bakan Yardımcısı Danışmanı, Kanada ve Almanya'da Diplomat ve son olarak Araştırma Direktör Yardımcısı gibi çeşitli pozisyonlarda bugüne kadar görev üstlenen Hatipzade, ayrıca Siyasi ve Uluslararası Çalışmalar Merkezi'nde çalışmış.

MUSEVİ BAKÜ'YE

Dışişleri Bakanlığı eski sözcüsü Seyid Abbas Musevi, İran'ın yeni Bakü Büyükelçisi olarak atandı.

Musevi önceki gün İran'ın 5 ayrı ülkeye atanan büyükelçileriyle birlikte göreve başlamadan önce Cumhurbaşkanı Ruhani ile bir araya geldi.

Fransa'da günlük vaka 3 bini geçti

FRANSA'da yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınında hayatını kaybedenlerin sayısı 30 bin 409'a çıktı.

Fransa Halk Sağlığı Kurumundan yapılan açıklamaya göre, ülkede virüs bulaşan kişi sayısı son 24 saatte 3 bin 310 artışla 238 bin 169'a yükseldi.

Hastanelerde 3 kişinin yaşamını yitirmesiyle can kaybı 30 bin 409'a ulaştı.

Kovid-19 nedeniyle 376'sı yoğun bakımda olmak üzere 4 bin 857 kişinin hastanede tedavi gördüğü ülkede, salgının seyri kötüleşmeye devam ediyor.

Ülkede günlük vaka sayısı uzun aradan sonra ilk kez 3 bini geçti.

Bilim Kurulu, ülkede sonbahar ya da kış aylarında ikinci dalgalanın yaşanmasından endişe edildiğini açıklamıştı.

Hindistan: Aşının seri üretimine hazırız

HİNDİSTAN Başbakanı Narendra Modi ülkesinin yeni tip koronavirüs (Kovid-19) aşısının seri üretimine geçmeye hazır olduğunu söyledi.

Hindistan Bağımsızlık Günü'nde konuşan Modi, bilim insanları onay verdiği takdirde Kovid-19 aşısını üretmeye başlayacaklarını belirtti.

Delhi şehrinde konuşan Modi, "Bir değil, iki, üç kadar koronavirüs aşısı Hindistan'da test edildi" derken, aşının tüm vatandaşlara ulaştırılmasının planının da hazır olduğunu sözleriyle ekledi.

Modi, Ulusal Dijital Sağlık Misyonu'nu başlattıklarını söyleyerek 1.3 milyar nüfuslu ülkede her vatandaşın dijital sağlık kimliği olacağını ifade etti.

Hindistan Başbakanı ayrıca koronavirüsten olumsuz etkilenen ekonomiyi de 1.46 trilyon Amerikan Doları destek vermeye hazır olduklarını da dile getirdi.

Atilla
ÖZALP

Erkek egemen topluma başkaldıran 12 kadın sporcu

ÖZEL bir kanalda spor programı sunan Melih Şendil'in program sırasında kadın sporcularla ilgili yaptığı alaycı yoruma herkes gereken cevabı verdi. Ben de sporun içindeki erkek egemenliğine başkaldıran, tüm dayatmalara direnen, erkekleri eze eze geçerek yenen tamamı kadın sporculardan oluşan bir ekibin başarı öyküsünü anlatacağım...

İNGİLTERE'DEN BİR BAŞARI HİKAYESİ

2018 yapımı belgeseli izlemeden anlatsalar imkanı yok inanmam, masal derim... Belgesel 1989 yılında İngiltere'nin Southampton Limanı'nda başlayıp, 169 gün sonra 28 Mayıs 1990'da başlangıç noktasına varılan Whitbread Dünya Yelken Yarışı'na katılan 12 kadın sporcunun başarı öyküsünü anlatıyor...

Tracy Edwards İngiliz vatandaşı. 10 yaşında babasını kaybettiikten sonra yaşamı allak bullak olur, kendini yaşam mücadelesinde bulduğu en son noktada, bir teknede çalışmaya başlar. Başlangıçta denizde çalışmak ona zor gelse de, bir gün tekneyi silerken bir dergide Whitbread Yarışı gözüne ilişir ve dünya turuna katılan bir tekne de olmak istediğini fark eder. Yarışmaya katılacak olan hangi tekneye başvurursa aldığı cevap "Deniz sana göre değil" olur. Ama yine de vazgeçmez, yalvar yakar tamamı erkek sporculardan oluşan 15 yelkenlinin yarıştığı Whitbread Turnuvası'na katılan bir tekneye aşçı olarak kabul edilir.

Ne yapsa, ne etse erkek egemen toplumun gözünde yarışmacı olarak kabul görmediğini anlayınca, turnuvaya kadınlardan oluşan bir ekip kurarak başvurur. Fakat iki yıl boyunca yarışmaya katılmak için yelkenli bir tekne almalarını sağlayacak sponsor bulamaz. Tek çare evini ipotek ederek ikinci el bir tekne alması olur. Ama yine de teknenin tadilatı ve yarışma giderleri için yüklüce bir paraya ihtiyaç vardır. Son çare olarak İngiltere'ye ziyarette gelen Ürdün Kralı Hüseyin'e başvururunda kendi ülkesinden alamadığı desteği sonunda bulur ve Whitbread Turnuvası'na kayıt olur...

Yarışma başlar, tüm basın 12 kadın yarışmacının turnuvasının ilk ayağı olan Uruguay'a bile gidemeyeceğini düşünenken Maiden limana yanaşır. Herkes şaşırır ama esas şaşkınlık turnuvasının en zor ayağı olan ve ölüm denizi olarak adlandırılan Güney Okyanusu etabını Maiden'in birinci olarak bitirmesiyle yaşanır. Maiden üçüncü etabı da birinci bitirir. Daha sonraki etabı ve son etabı kazanamasa da yarış bittiğinde ve Southampton Limanı'na girildiğinde binlerce insan Whitbread Dünya Turnuvası'nı birinci bitireni değil 12 kadın yelkenciden oluşan Maiden'i çılgınca alkışlar. Artık onlar sadece erkek egemen topluma başkaldıran 12 kadın değil kadınların gücünü ispatlayan 12 kahramandır...

BAŞARI İÇİN İNANMAK VE ÇALIŞMAK GEREKİR

Tracy Edwards o sene İngiltere'de yılın denizcisi seçilir. Eğer "yapamazsın" dediklerinde onları dinleyerek vazgeçseydi asla başaramazdı. Başarmak için sadece inanmak ve çalışmak yeterlidir. Yeterince çalışkan olmayanlar "şans" der, oysa başarılı olanlar bilir ki şans diye bir şey yoktur, sadece hedefe varmak için rakiplerinden çok daha fazla çalışmak vardır.

Tracy Edwards'ın bir hayali vardı ve şartlar onu vazgeçirmek için ne kadar zorlarsa da o asla hayallerini gerçekleştirmek uğruna çabalamaktan vazgeçmedi. Sizler de okyanusta yaşam mücadelesi vererek yapılan dünyanın en zor sporlarından biri olan yelkende, ufak tefek bir kadının inancı ve azmiyle tüm erkeklerin(!) engelleme çabalarına rağmen nasıl başarılı olduğunu izleyin ki en ufak bir aksilikte hayallerinizden hemen vazgeçmeyin...

DENEYİMLİ GAZETECİ ERDAL HOŞ, AYDINLIK'A KONUŞTU:

Yenilgiler çok şey öğretir!

'4 Büyük 4 Konuk' dosyamızın ikinci bölümünde konumuz Trabzonspor. Bordo-mavilileri yakından tanıyan gazeteci Erdal Hoş sorularımızı yanıtladı; Trabzonspor'un doğrularını, yanlışlarını ve izlediği yolu yorumladı. Hoş, yönetim ve usul konusundaki itirazlarını eklemeyi de ihmal etmedi

SEMİH NİŞANCI
SERHAT YURTÇİÇEK

SÜPER Lig tarihine damga vuran ancak geçen sezon beklentilere yanıt veremekte güçlük çeken 4 büyük kulübümüzün dün, bugünü ve yarını konuşmaya devam ediyoruz. Sırada Trabzonspor var. Geçen sezon, lig şampiyonluğu hasretini dindirmeye çok yaklaşan ama ligin son haftalarında hiç beklenmedik bir düşüş yaşayan bordo-mavililer, 2019-2020 sezonunu Ziraat Türkiye Kupası teselsiliyle kapadı. Finalde takımın başında olan İngiliz çalıştırıcı Eddie Newton, yeni sezon için de yönetimin güvenini kazandı.

"4 Büyük 4 Konuk"un ikinci bölümünde, Trabzonspor'u yakından takip eden ve TRT Spor'da yorumculuk yapan sayın Erdal Hoş ile yaptığımız söyleşi karşınızda.

'SON DÜZLÜK' VE TRABZONSPOR

Geçen sezondan başlamak istiyoruz söyleşimize. Ligdeki Alanyaspor maçından sonra Trabzonspor büyük bir düşüş yaşadı ve kötü gidişin önü alınmadı. Son söyleşimizde siz "Hüseyin Çimşir'den ümitliyim" demiştiniz ama Hüseyin Çimşir'le yollar ayrıldı. Trabzonspor o süreci neden yönetemedi?

■ Trabzonspor Hüseyin Çimşir öncesinde 3'üncü sıradaydı. Pandemi öncesindeki dönemde, Hüseyin Çimşir yönetiminde deplasmandaki Beşiktaş maçı oyun olarak, Gaziantep maçı ise hem oyun hem de skor olarak kabul edilemez boyuttaydı. Onun dışında Trabzonspor'un Çimşir idaresinde aldığı sonuçlar iyiydi. Dolayısıyla şunu atıyoruz, takımı oraya kadar getiren de Hüseyin hocaydı.

O noktadan sonrasını yönetememek, yani Alanyaspor maçı ve sonrasındaki "son düzlük" meselesi, Trabzonspor açısından tek başına bir hoca meselesi midir, geçmişe bakarak konuşmak lazım. Bence tek başına hoca meselesi değildir. O "son düzlük"te neler olduğunu hemen hatırlayalım. Pandemi başlamadan hemen önce Daniel Sturridge'i kaybetti Trabzonspor. Sturridge Trabzonspor'a çok mu faydalı oldu, hayır çok faydalı olmadı. Ama sezonun ilk yarısında bir Rizespor maçı vardı ki, oyunun son bölümünde girdi ve maçı çevirdi. İçeride bir Gaziantep maçı vardı, tek başına etkili paslarla maçı bitirdi. Antalyaspor deplasmanında Sturridge'in kilit paslarıyla galibiyet geldi...

Son düzlükte bu Sturridge yoktu, bunu bir kenara koyalım. Yine geçen sezonun önemli transferlerinden biri Obi Mikeldi. Mikel geldiği günden itibaren çok mu iyiydi, hayır. Ancak Trabzonspor orta sahasının savunma anlamında özellikle sahadada olmadığı zaman eksikliği çok hissettiği bir oyuncuydu. Salgınla

birlikte Mikel'i de kaybetti Trabzonspor. Salgın dolayısıyla verilen aradan sonra Sosa sakatlandı, 3 hafta yoktu. Forma giydiği dönemde de eski Sosa gibi oynamadı. Yine aynı dönemde Nwakaeme Fenerbahçe maçında sakatlandı ve sakatlığının etkisini sezon sonuna kadar atamadı.

Devre arası transferlerinden Ndiaye, Guilherme ve Da Costa forma giydi ama Da Costa diğer stoperlerden önde değildi. Zaten geçen sezon Trabzonspor'un en büyük problemi 4 stoperinin de birbirlerine üstünlük kuracak meziyetlerinin olmaması, bununla birlikte birbirlerinden farklı defolarnın görülmesiydi. Stoperlerin hatalarından her maç pozisyon verdi hatta gol yedi Trabzonspor.

'SORUN SADECE HÜSEYİN ÇİMŞİR DEĞİLDİ'

Bu tabloya Alanyaspor maçından sonra yöneticilerin kavgasını da ekleyince, Trabzonspor'un son düzlüğü aşamamasının sebebi tek başına Hüseyin Çimşir miydi yoksa camia ve kadro sorunu muydu? Bence hepsi beraberdi. Ha bunun içinde Hüseyin hocanın payı yok mu, var. Mesela Ankaragücü maçı hatırlıyorum ki, ilk 45 dakika Guilherme sol kanattaydı. Oysa Guilherme'yi Beşiktaş maçında kanatta izlemiş ve o mevkide olmayacağını görmüştük. "Belki bu sefer olur" mantığı futbolda pek işlemez ve Hüseyin hocanın böyle hataları oldu.

Şampiyonluk yarışını sonuna kadar sürdüren de Hüseyin hocaydı ama o noktada şampiyonluğu vermek her teknik direktör için başarısızlık olarak kabul edilir ve esyanın tabiatı gereği hocayla yollar ayrılır, buna çok itiraz etmiyorum. Ama "Hüseyin Çimşir yüzünden şampiyonluk gitti" denmesini doğru bulmuyorum. Hüseyin Çimşir, Ünal Karaman'ın bıraktığı yerden şampiyonluk yarışına doğru biçimde devam etti ama ne zaman ki kadroda fireler yaşandı, tablo değişti. Alanyaspor maçındaki puan kaybının psikolojik etkisi sadece takım üstünde değildi, yönetimde de bu göküntü yaşandı. Camiada böyle bir problem var.

Trabzonspor adına kötü olan suyu: "Güzel kaybeden" olma hakkını yakalayamadı Trabzonspor. Belki yine kaybedebilirdi ama özellikle Ankaragücü, Antalyaspor ve De-

nizlispor maçlarında eğer sahada bir irade, arzu ve iş tah görebilsaydık o zaman bu takım "güzel kaybeden" olabilir. Tam da bu noktada H ü s e y i n Çimşir'i eleştirebiliriz.

Hüseyin Çimşir'i eleştirebileceğimiz en önemli nokta, teknik direktörlük yerine şampiyonluk bekleyen bir şehrin sorumluluğunu alarak başlaması bence. Şampiyonluk halinde sezonun kahramanı olacaktı belki ama...

■ Evet ama şampiyonluk da tek başına onun başarısı olmayacaktı. Nasıl olumsuzluk sadece onun sorumluluğunda değilse... Hüseyin Çimşir'in Trabzonspor'u, salgın öncesine kadar olağanüstü başarılıydı, salgın sonrasında ise kötüydü. Bu iki durum arasındaki fark tek başına teknik direktör farkı mıdır? Bence değildir.

Süper Lig'de şampiyonluk gelmesi de sezon sonunda Ziraat Türkiye Kupası'nı kazandı Trabzonspor. Sizin programlarda söylediklerinizi de dikkatle takip ediyorum. Kupadaki başarı için bu kupanın büyük başarılar için bu kupa bir habercidir' dediniz. 10 yıllık kupa hasreti bitti. Bu kupa da Eddie Newton'la geldi ve yola Newton'la devam kararı alındı. Trabzon şehri için bu kupanın anlamını ve Newton'u değerlendir misiniz?

■ Normalde Trabzonspor Türkiye Kupası'nı aldığı ertesi sene şampiyonluk yarışında olur. Bu sene ise şampiyonluk yarışı ile Türkiye Kupası aynı yıla denk geldi. 90'lardan bu yana, Trabzonspor'un Türkiye Kupası aldığı her sezonun ertesinde şampiyonluk yarışında olduğunu görüyoruz. İnşallah o süreç devam eder ve Trabzonspor yarışını içinde olur.

'NEWTON DOĞRU PROFİL ANCAK USULE İTIRAZIM VAR'

Eddie Newton tercihi itirazım yok ama eğer Hüseyin Çimşir performans sebebiyle gittiye, Eddie Newton oradaydı, Hüseyin Çimşir'in yardımcısıydı. Benim Newton'un profiline itirazım olmaz, zaten aşırı yukan benim istediğim bir profile. Hırslı, kendini bulmak istiyor, kafayı çıkaracak bir yer arıyor. Trabzonspor bu konuda bir kulüğe işlevi görebilir ki Burak Yılmaz ve birçok oyuncu için böyle oldu, teknik direktörler için de böyle olabilir. Trabzonspor adına olumlu olur.

Newton konusunda itirazım usulle ilgili. Soru şu: Trabzonspor Türkiye Kupası'nı almasaydı Eddie Newton teknik direktör olacaktı mı? Buna kimse kolay kolay "evet" diyemez. Bir teknik direktör için bir maçla karar verilmmez. Ha ama şubat ya da mart ayında başkanı "Benim teknik direktörüm Eddie Newton'dur" dese, buna itirazım yok. Peki Newton, her an hoca olabilecek bir psikolojide mi orada durdu ya da oraya getirildi? Bu da can sıkıcı bir durum.

Artık olan oldu, Trabzonspor taraftarı Newton'u destekleyecektir. Newton'un kendi kariyeri ile beraber Trabzonspor'u da büyütmesini bekleyeceğiz. Yani dediğim gibi esasa ilişkin itirazım yok, itirazım usulle ilgili.

'TRANSFER EVLİLİK GİBİDİR'

Yeni sezon öncesinde Trabzonspor'un

transferleri var ve kadroda ayrılıklar da yaşanıyor. Trabzonspor başladığı yolda devam ediyor, o yoldan şaşmıyor gibi.

■ Sadece söyle bir problem var. Öz güven mesajı vermek için doğru bir dil kullanmak lazım. Başkan bazen bence o üslubu doğru yakalayamıyor ve tırnak içinde söylüyorum "ukalalık" olarak algılanıyor. Novak'ın gidişinde belli ki başkan Ağaoğlu'nun "Ben Novak'tan daha ucuzunu buldum" gibi bir tavır var. Ama bu konu hiçbir zaman belli olmaz çünkü transfer evliliği gibidir. Ne kadar uzun süre flört evresi geçirirseniz geçirin, ne kadar uzun nişanlı kalırsanız kalın, o imzayı attıktan sonra aslında birbirinizle yaşayıp yaşamayacağınızı anlarsınız. Transfer de böyle.

Bu "ben her şeyi biliyorum" halini endişeyle karşıyorum, bu taraftarı gerer. Her zaman bir şerh koymak lazım. Trabzonspor bir şeyler deniyor, bu denemeyi anlatmak lazım. Bu denemenin maliyeti düşük ve anlaşılabilir. Şunu da söyleyeyim: İspanya'dan kiralık olarak getirilen Stiven Plaza'nın kiralama bedeli oldukça düşük ama yıllık ücreti geçirdiği uzun süreli sakatlığa bakıldığında yüksek gözüküyor. Sanırım bu da, kulübün Plaza'ya bizim bekladığımızdan daha çok ümit bağladığını gösteriyor.

Geçen yıl benzer bir transfer vardı, Avdijaj. Ben, Trabzonspor'un bu tür transferleri denemesi gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, Ekuban transferinde çok başarılı olundu, İngiltere'de tutunamamış bir yetenekti. Avdijaj denendi olmadı ama denenebilir, maliyeti çok düşüktü. Plaza da, Ekuban ve Avdijaj profiline bir transfer. Ekuban mı olacak, Avdijaj mı, göreceğiz.

Genel olarak Trabzonspor yönetimi kendi doğrularını yapmaya devam ediyor diyebiliriz ancak Trabzonspor yönetiminin bir iletişim problemi var ve kendisini anlatırken daha özenli olması gerekiyor. Bir özensizlik seziyorum. "Biz yaptık siz takdir edin, gerisine karışmayın" havası seziyorum. Bu iyi değil. Yönetim ikide bir Sörloth'u söylemesin bize. Onlar başarısız transferleri söylesin, biz onlara Sörloth'u söyleyelim. Usul böyle olmalı.

GASPERİNİ, ATALANTA, TRABZONSPOR...

Yönetim, Messiah transferi gibi başarısız transferleri hiç olmamış gibi sayıp devamlı Sörloth'u öne çıkarırsa o zaman benim söyle bir endişem olur: Derim ki, "Olan biten hataların farkında değiller." Ne diyor Gasperini, "Trabzonspor'a yenildiğim gün çok şey öğrendim".

Evet, neredeyse 10 yıl önceki yenilgiden bahsediyor Gasperini. Bugün Atalanta ile Avrupa futboluna damga vuran teknik direktör, 10 sene öncesindeki yenilginin katkısından bahsedebiliyor...

■ Bence çok kıymetli bir şey. Yenilgiler çok şey öğretir, bu yenilgilerden bir şey öğrendiniz mi öğrenmediniz mi, buna bakmalıyız. Trabzonspor'da da yönetim bazı transferlerden ve teknik direktör seçimlerinden bir şeyler öğrendi mi, bu önemli.

Son olarak, Türk futbolundan bahsetmek istiyorum genel olarak. Lig 21 takıma çıktı, bu sezon uygulanması düşünülen yabancı sınırı bir sene ertelendi. Nasıl bir lig bekliyorsunuz?

■ Yıllık ücretlerde bir düşüş var bu olumlu bir gelişme ama onun dışında geçen sezon ne oldysa bu sezon da o olacak. Çok büyük bir değişim beklemiyorum. Tabiri caizse, batı cephesinde yeni bir şey yok.

Gazetemize zaman ayırdığınız için çok teşekkür ederiz.

